

EGYETÉRTÉS

Műfajtól árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Proprietársági Közlöny
KÖNYV-ÉRTÉRTÉS
KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 22.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 702. Kiadóhivatal 706.

A király karácsonya.

Budapest, december 23.

Huszonöt évvel ezelőtt romboló erejű nitrogliczerinnel töltve, már készen volt egy bomba, arra szánva, hogy kioltsa első Ferencz József életét. Fanatikus irredentista olaszok töltötték ezt a pokolgépet s kellő helyen, kellő időben bizonyosan el is robbantják, hogyha rájuk nem teszi kezét a szigorú igazságszolgáltatás. A szigorú igazságszolgáltatás akkor végzett is az egyik Oberdank nevezetű olaszszal; jól hurkolt s nem szakadó erős kötéllel lepte meg az elvetemült embert, épen ilyenkor, közvetlenül karácsony előtt. A büniös olaszt sikerült kiirtani, de a bombatöltő gyűlöletet nem. A gyűlölet ma is szilajon lobog a Habsburgok ellen mindenütt, ahol dallamos olasz szó váltja föl az érdes német nyelvet. Messze Rómából érkezik most erről üzenet, ahol a tanuló ifjuság az akasztás napjának évfordulóján lelkesen megünnepelte a bombakészítő olaszt. Nem lényeges, hogy az olasz diplomácia hogyan kendőzi el ezt a szövetséges társviszonyon esett szépséghibát; a lényeges a dologban az, hogy a római olaszok tulajdonképpen a szájkosarat viselő osztrák-olaszok helyett szószóltak, mert igen élénk kontaktus áll fenn az egymástól elszakadt, de együtt érző testvérepek között.

Az olasz irredentisták kerülő uton ezt

a karácsonyi ajándékot küldték dicsősen uralkodó első Ferencz Józsefnek. A nagynémetek nem küldtek semmit, de változatlan hévvel folytatják a kokettálást a Német birodalom felé. A csehek már nem kokettálnak semerre, karácsonyi ajándékot sem küldenek, de a béke és megértés ünnepének küszöbén nem fogyó titkos gyűlölködéssel lesik a jó alkalmat arra, hogy kiszakítsák magukat Ausztria kötelékéből.

Igy áll a bál a Lajtán túl, végig nemcsak a felsorolt, hanem a még felsorolatlan nemzetiségeken is. A Habsburgok szívéhez nőtt boldog Ausztria olyan, mint egy könnyen gördülő golyóból fölépített gúla. Látszólag szilárd, addig, amíg valamennyi golyó sziveskedik a helyén maradni. De egy, csak egyetlen egy golyó szakadjon ki a többi közül, valamennyi szanaszét szalad, elenyészik, más népcsoportokba olvad, mint ahogy a kis higanycsepp elgurulván, azonnal felszivódik egy másik nagyobb higanytöbba. Ausztria föl nem tartoztatható végzete ez. Attól függ, hogy meddig nyújtják a szeszélyes párkák Ferencz József élete fonálát, hogy ezt megkapja-e valaha karácsonyi ajándékul?

Ha megéri, nagyon szomorú, fekete karácsony lesz az az ő számára, aki ötven esztendő óta fekszik és ébred a nagyhatalmu összbirodalom ábrándképével. Addig is azonban nem örömet, nem békét és megértést hoz részére a sok

egymásra következő karácsony, hanem új gondot, új aggodalmat, mert Ausztria népei hol Rómából, hol Triesztből, hol Prágából, hol magából Bécsből ismétlik meg a riasztó mementót.

Az osztrák császár sorsa ilyenformán szomorú. A magyar királyé azonban más. Hogyha a bécsi Burgban mindenek dacára mégsem lesz borus az idei karácsony, ez annak köszönhető, hogy a magyar király jó reménységekkel vigasztalja meg ikertestvérét, az osztrák császárt. A magyar király dolgozó asztalán készen, szentesítésre várva ott fekszik a kiegyezés, a kvóta; gondoskodás történt az állami háztartás zavartalan menetéről is s nincs akadály annak sem, hogy újév utánra elkészüljön a közös költségvetés.

A Burg karácsonya így nem egészen szomorú. Szomorú csak akkor volt, amikor a magyar királynak nem állt módjában, hogy megvigasztalja az osztrák császárt, mert a Lajtán innen még több gond és megpróbáltatás burjánzott föl, mint a Lajtán túl.

A bécsi Burg koronás fejének nem jut-e eszébe ezeket, hogy a múlt és jelen tanúságait összevetve, a jövő érdekében leszűrje magának a megfelelő tanúságot s legalább annyi örömet, vigaszt és megértést biztosítson minden karácsony számára, amennyit lehetséges?

A magyar király asztalán fekvő nagyfontosságú javaslatok alkalmasok volnának és annak, amit francia noblesse-nek, francia stílnak nevezünk.

Minden arra mutat, hogy a szerző nagyon alaposan tanulmányozta Massenét zenéjét; tőle sokat el is sajátított, de nem szerencsésen tudta utánozni. Hogy pedig így legalább is bajos a gourmand-Európa zenei publikuma számára dalműveket komponálni és azokat a nagy opera-színpadokon előadni, az kétségtelen.

A rövid és velős igazság az, hogy Messenger zenei bohóc, akinek komoly gondolatai nincsenek, tréfáin pedig nem lehet kacagni. Mondhatjuk azt is, hogy Messenger zenei költő, aki a maga muzsikális utján rövid sétát husz méter magasságban kifeszített kötélen teszi meg. A biztonsági háló pedig, mely a kötélen van, azt a hálózatot képviseli, melybe behálózta annak az operaszínházrak az igazgatóját, aki az ő munkáit előadhatja.

Nem a művészet szelleme ihlette ezt a komponistát, hanem a spekuláció. Zenei spekuláns Messenger, aki abban a téves hiedelemben van, hogy kicsi szerencsével rossz dolgai is jól fognak bevalni. Valósággal muzsikális ördög, aki csak ijesztgetni tud. A szenvedély lángja nem hevíti; nem ismeri a zene rejtett és mély erejét, a muzsika hatalmát, annak kiejező képességét, drámai melegét. Így a zeneakadémia növendékei is tudnak hangszerezni, csak hogy akad köztük, aki különb talentumot reprezentál.

Fortunio.

(Opera négy felvonásban. Irta Messenger André. Bemutató előadás a m. kir. operában 1907. december 22-én.)

Irta: Erdős Armand.

Az ember fantáziája felragyog arra a gondolatra, hogy az Opera tegnapi újdonságának alapját Alfred de Musset egyik műve képezi. Illat, fényteljes boudoirok nyílnak meg a képzelet előtt; az ábrándok és gondolatok fényes birodalmából szingazdag virágok, tündöklő varázskertek emelkednek ki. Várjuk a francia esprit megnyilatkozását, a maga virtuozitásával és várjuk, hogy az egész mű igazi francia lesz, mely méltó ahhoz a fogalomhoz, melyet hozzá kötünk.

Ami helyett kaptunk, az minden, csak francia nem. Készülhetett volna Szerbiában, Bulgáriában, vagy valahol egyebütt a legsötétebb Balkánon. Vagy, ha már elvitázhatlan valóság, hogy a szövegek alapja Musset műve, akkor inkább hittük volna, hogy a poetikus munkához szerb, vagy macedon zenét komponáltak. Ahol egy Massenet, Gounod, Bizet lángelméje él, ahol egy Auber teremtő ingeniumából pattannak ki hatalmas alkotások, onnan gazdagabb tartalmu, művészi stílusú és arányú munkát vártunk volna.

A dalmi szerzője véletlenül igazgatója a párisi nagy operának. S mielőtt az újdonság lényeges tárgyalásához fognánk, szükség van arra,

hogy ezt hangsúlyozzuk. Tagadható-e, hogy a párisi nagy opera igazgatójának nemcsak művésznak, de üzletembernek is kell lennie? Olyannak, aki tisztában van a színházvezetés titkaival és tudja, milyen koncepcziót, látókört, felfogást és stílerőket kíván Páris legelső operaszínházának vezetése.

A tegnapi bemutató eredményéből azonban mást nem következtethetünk, mint azt, hogy Messenger André rossz üzletember és nem az igazi művészek fajából való. Akármilyen szempontból nézzük is, meg kell állapítanunk, hogy a szerző eleitől végig az ellenkezőjét alkotta meg annak, amit meg kellett volna alkotnia. Ha azzal a szándékkal fogott volna a munkához, hogy valami unalmas, ürest, fásasztót fog alkotni, akkor minden bizonyossággal elérte volna célját. Szinte hihetetlen, hogy egy francia komponista, aki hire után nagystíli, zseniális színházi ember, ily kevéssé ismerje a közönséget és színpadot, vagy ily kevéssé ismerje a zene igazi hivatását és feladatait.

Fortunio az unalmas dialógusok végtelen láncolatából áll, melynek egyes láncszemei rozsdás fémből készültek. A fém rozsdás volta magában is elég baj, de súlyosabbá válik azáltal, hogy a fémnek csillogása, fénye, csengése sohasem volt. Önkéntelenül arra gondolunk, hogy ebben a zenei alkotásban — amennyiben alkotásnak mondható — nyoma sincs a francia eleganciá-

nak ilyen tanuságok levonására. Ime az állami háztartás normális menetét biztosító törvényeken kívül most kvóta is van, kiegyezés is van; ma két esztendeje ellenben mindebből semmi sem volt, ex-lexben, költségvetés, megajánlott ujonczok nélkül állt az ország. Ma két esztendeje földindulás dulta egész Magyarhont, minden jog, törvény megingott a lábunk alatt. A baj azonban csak addig tartott, amíg jognak és törvénynek nem volt meg az öt megillető nyugalma. Amint a király módot talált arra, hogy kibéküljön a nemzettel, amint megszilárdult a jog és törvény uralma, egyszerre biztonság lett, zavartalan állami élet váltotta föl az addig dúló anarchiát s elmúlt minden gond, minden megpróbáltatás a magyar király fejről.

Tegyenek kísérletet a Burgban arra, hogy megértsék ennek a ténynek a jelentőségét. A Habsburgok trónusa egyszerre támaszkodik az osztrák golyó-piramisra és a magyar hármashalomra. Ott véletlen lutri-játék, nem-e omlik máról holnapra össze az egész piramis. Itt — ha csak mesterséges rosszakarattal nem csinálnak földindulást, addig, amíg a jogtörvény alapja megbízható — a hármashalom szilárdan áll.

Mikor vonják le a bécsi Burgban az ebből önként következő konzekvenciát? Mert bécsi Burgnak és magyar nemzetnek akkor lesz először igazi gondtól mentes és örömmel teljes karácsonya!

Budapest, december 23.

Az országgyűlés karácsonyi szünete. A képviselőház a mai ülésen elintézte az összes sürgős ügyeket, amelyek most már a főrendiház elé kerülnek. A főrendiház e czélból szombat délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen a kvótajavaslatot, a konzuli bíraskodásról és a külkereskedelmi forgalomról szóló törvényjavaslatot tárgyalja. Kétségtelen, hogy a főrendiház el is fogadja ezeket a törvényjavaslatokat és az erről szóló üzenetet a képviselőház még ugyanazon a napon tartandó formális ülésén veszi át. A képviselőház mai

Oly színben tűnik föl a komponista, mintha zenei commis voyageur volna, aki finom, izléses dobozba tett, selyempapírba göngyölt parfüm-üvegcset prezentál, de az üvegben színes, illat nélkül való víz van, egyéb semmi.

Általánosságban végeztünk is volna a dalmi muzsikális értékének ismertetésével. A zenével kapcsolatban néhány szóval a szövegre akarunk reflektálni. A szöveg erkölcsstelen, léha tárgyat foglal magában, amelylyel vajmi nehéz rokonszenvet kelteni, ha játék tekintetében sok brilliáns mozzanatokra tudna is alkalmat szolgáltatni. A szöveg félig komoly, félig tréfás, félig erkölcsstelen, egészben véve bizonytalan, elmosódott jellegű és értékű mese körül forog. Egyszeri olvasásra alkalmas talán, de aranyozott diszkortésbe foglalni valóban nem érdemes.

Újra hangsúlyozzuk azonban, hogy nem ez a legnagyobb baj. Valóban jó és tartalmas, művészi ihletből merített rossz szövegre is lehet komponálni. A rossz szöveg redukálhatja valamivel a zene értékét; korlátozhatja, vagy akadályozhatja valamiképpen a komponistát, de a talentumot, az invencziót, a dallamosságot elnyomni, megsemmisíteni nem tudja. Olyan rossz szöveg nincs a világon, amely egészen tönkretudná tenni a komponistát.

A szövegkönyv tartalmát meglehetősen bonyolult házasságtörési történet képezi. Főhőse Fortunio, egy fiatal, ábrándos, önfeláldozásra ké-

határozata szerint január tizedikéig több ülést nem tart, s így mégis van az országgyűlésnek karácsonyi szünete. Január tizedikén délelőtt tizenegy órakor a képviselőház ismét ülést tart, amelyen a legközelebbi ülés napirendjét fogja megállapítani. Ezen az ülésen Wekerle Sándor miniszterelnök a bankkérdésben kiküldendő huszonegytagú bizottság megválasztásának napirendjére tüzését fogja kérni.

A horvát lázadás. A horvát képviselők valamennyien hazautaztak és kerületeikbe elszéledtek, hogy a választási harcra előkészületeiket megtegyék. Supilo Ferenc az **Obzorbán** kiadta a jelszót, hogy a választási küzdelem csak a magyar nyelvnek Horvátországban való uralma elleni jelszóval vezetessék. Mindenki áruást követ el, ki ez ellen cselekszik, míg Horvátország közjogi viszonya egészséges alapokon nem nyugszik és amíg a horvát nyelv győzelme nincs biztosítva. Hogy e cél elérhető lehessen, Supilo hajlandó minden kompromisszumra, mely ezt előmozdítaná, mivel most a közjogi helyzet megszilárdításáról van szó. Új és erős fegyvert a nép kezébe csak az általános választói jog adhatna és ez a kérdés az, melyben valamennyi párt egyesülhet. Minden más kérdés feszegetése jelenleg egyenlő lenne az árulással. A politikai feszültség **Rakodczay** Sándor bánnal szemben a legutóbbi napokban lényegesen enyhült. A volt nemzeti párt tagjai körében az a felfogás jutott tulsúlyra, hogy nem áll az ország érdekében, hogy egy új Kluen-féle rezsim létesíttessék, ha esetleg báró **Rauch** kinevezetnének hanem inkább csatlakoznak **Rakodczay**hoz, kinek törvénytervezete mellett ezen aggodalmak elenyésznek. A nemzeti pártnak szombat tartandó nagygyűlése e tekintetben tisztázza helyzetét fog teremteni. **Wekerle** Sándor miniszterelnök ma délelőtt báró **Rauch** Pált újabb kihallgatáson fogadta. A kihallgatás a horvát unionisták pénteki alakuló ülésével függ össze.

Eszékről táviratozzák: **Varasd városa Joszipovich Géza** minisztert fogja jelölni. Pozsegában **dr. Vinkovics** eddigi (jogpárti) képviselőt jelölték.

Zágrábról jelentik: A horvát jogpárt ma délután 4 órakor tartotta meg előre jelzett értekezletét. Az értekezlet határozata elé mindenütt nagy érdeklődései tekintettek. Összesen 65 kiküldött bizalmi férfi volt jelen s az értekezleten résztvettek a jogpárthoz tartozó képviselők is, valamennyien. A tanácskozárról, amely délután 4 órától esti 9 óráig tartott, a párt a következő hivatalos kommuniké adta ki:

Az értekezlet kimondotta, hogy a választási küzdelemben a horvát jogpárt önálló programmal, de a koalícióhoz tartozó többi pártokkal egyetértőleg résztvesz, még pedig abból a czélból, hogy a magyarság erőszakosságát a közélet minden terén visszaverjék. A párt azért bocsátkozik a választási küzdelemben annak a programnak alapján, melyet az 1894. évben állapított meg és melyet 1907. augusztus 27-én

pes ember. Rajongó ifju, akit André mester, városi közjegyző első segédjének fogad föl. Az ifju meglátja a templom előtt jövendőbeli főnökének feleségét, Jaquelinét. Az asszony szépsége elkábitja az ábrándos lelkű ifjut; belé is szeret, amint ily fiatal, hővérű lelkek csak szeretni tudnak. S ha eddig vonakodott a közjegyző szolgálatába állni, most elfogadja a szolgálatot. Azonban szomorú tapasztalatokat tesz. Jaquelinnek van udvarlója, még pedig eléggé veszedelmes és leleményes: Clavaroche kapitány. Ugyanott látta meg a kapitány a szép asszonyt, amikor Fortunio: a templom előtt. Clavaroche híres nőcsábító; nem esoda, ha gyorsabban ér célhoz, mint a tapasztalatlan Fortunio.

Dé fordul a koczka. André mester gyanakodni kezd a feleségére. Meg is lepi őt szobájában, de az asszonynak volt még ideje Clavaroche-t elrejtetni. A férfi zavartan távozik; a kapitány kibújik a kárpit alól, ahová Jaquelin rejtette. Tanakodnak, mitévők legyenek? Clavaroche, mint tapasztalt ember, azt tanácsolja, hogy legyen valaki „villámhárító”. Keressen az asszony valakit, aki őt platonikusan szereti, terelje arra a gyanút, nehogy a férfi az igazi bünnöst fölfedezhesse.

A választás Fortunióra esik. Ő lesz a villámhárító. Jaquelin reményt ébreszt az ifju szívében. Meg is vallja szerelmét az asszonynak. De éppen vallomása közben jő a kapitány. Fortunio

tartott nagygyűlésén bővített ki, mert a választásokra vonatkozólag megállapodásra jutott a horvát szerb koalíció összes pártjaival, melyek e program megvalósítását őszintén óhajtják és mert a horvát parasztpárttal és a keresztény-szocialista párttal, valamint a Starcevic-pártból kilépett tagokkal kompromisszumot akar kötni. A párt a választásoknál a leghevesebb küzdelmet fogja folytatni a nemzeti párttal és a Frank-féle Starcevic-párttal szemben. A párt tudomásul vette a végrehajtó-bizottságnak a választási előkészületekre vonatkozó jelentését és elfogadta egyúttal a jelöltek listáját, melyet a koalícióval egyetértve állapítottak meg. A párt a koalícióban lévő többi pártokhoz hasonlóan önálló választási felhívást fog a néphez intézni, mert a koalíció pártjai abban állapodtak meg, hogy minden párt a maga nevében külön felhívást intéz a választókhöz, de e felhívásban egyúttal kijelenti minden párt, hogy továbbra is megmarad a koalícióban. Az értekezlet végül belső pártügyeket intézett el és elhatározta, hogy saját nyomdát állít és hogy a Hrvatska című pártlap szerkesztőségét újjászervezi.

A főrendiház bizottságaiból. A főrendiház közjogi bizottsága ma d. u. 4 órakor **Wlassics Gyula**, a közigazg. bíróság elnöke Budapestől távol lévén, **Leszkáry Gyula** elnöklésével ülést tartott, amelyen báró **Rudnyánszky József** helyettes előadó előadása alapján vita nélkül elfogadta a konzuli bíraskodásról szóló törvény meghosszabbítását tárgyozó javaslatot. — Ülést tartott ma délután az egyesült pénzügyi, gazdasági és közlekedési bizottság is. Az egyesült bizottságok **Palavicini ögróf** elnöklésével a kvótajavaslatot és a külkereskedelmi és forgalmi viszonyok ideiglenes rendezéséről szóló javaslatot tárgyalták. A **Hertlendy Ferenc** előadó által bevezetett vitában résztvettek **Leszkáry Gyula**, **dr. Chorin Ferenc**, báró **Rudnyánszky József**, **Matlekovics Sándor** és többen. A beható vita után a javaslatokat változatlanul elfogadták.

A delegációk ülészaka. A delegációk január huszadikán kezdik meg Bécsben a közös költségvetés tárgyalását. A kormány tagjai ma délután a képviselőház ülése után a miniszterelnök szobájában tanácskozást tartottak, a melybe belevonták **Bolgár Ferenc** honvédelmi államtitkárt és **Okolicsányi Lászlót**, a delegáció hadügyi albizottságának előadóját is. Az értekezlet a delegáció dolgairól, közös miniszteri előterjesztésekről és a közös minisztereknek a múlt delegáció kérdéseire adott válaszairól tanácskozott. Beható tárgyalás folyt a katonatisztek fizetésének rendezéséről is, a melynek céljára a közös hadügyminiszter póthitelt fog kérni.

Új függetlenségi pártkör. Zsombolyáról jelentik, hogy ott tegnap alakult meg a függetlenségi és 48-as pártkör, melynek elnökévé **dr. Bodocsy Antal** és titkárává **Zappa Ferenc**et választották meg.

egy bokor mögé menekül. Ott meghuzódik s kihallgatja Clavaroche-t és Jaquelinét. Megtudja, hogy Jaquelin kedvese a kapitánynak. Ez a tudat mélyen elkeseríti az ifjut.

A közjegyző tovább leleselkedik a feleségére és bérnyilkosokat fogad föl, hogy a csábító megöljék. Jaquelin szánni kezdi Fortuniót; sajnálja, hogy ezt az ifut szolgáltatta ki férje haragjának. Levélet ír neki, hogy ne jöjjön el a légyottra, mert gyilkosok leleselkednek rá. Fortunio mégis eljön. Tudja, mi vár rá; tudja, hogy a halál ólálkodik körülötte. Ezt mind megmondia Jaquelinnek, akinek szívé az ifju lángoló szerelme annyira meghatja, hogy belészeret. Fortunio már a nő lábai előtt hever, amikor a férj kopogtat az ajtón. Jaquelin elrejtí új kedvesét is. A férj nem talál senkit az asszony közelében. Újra bocsánatot kér és távozik, de előbb megfogadja, hogy sohasem lesz többé féltékeny. Alig távozik a férfi, Fortunio előkerül és Jaquelin boldogan öleli át Fortuniót. Komoly szerelme gyuladt az ifju iránt, akit pedig csak villámhárítóknak tartott. Ebből áll a kétfős házasságtörési történet.

Az Operának mai sikertelen estélye egyáltalán nem jelenti a Mészáros-regime kudarcát. Az idei saison eddigi sikere mellett egy balsiker még nem jelent ugyszólván semmit. A legkitünőbb igazgatóval is megessik, hogy rossz darabot választ, aminthogy megesshetik, hogy a

A t. Házból.

I. Laposan — alaposan.

A politikai arénának gyönyörű publikuma volt. A városban tudniillik azzal bolondították a népet, hogy a Wekerle—Polónyi párbait itt fogják megvívni a parlamentben s a közönség úgy tolongott, mint hogyha puddingot osztogatnának. Némelyek meg azt várták, hogy valami nagy verki is megszólaljon és két gimnazista gyermek megszólitotta a csendesen ballagó Leitner Adolfot: „Képviselő bácsi, be lehet ide ingyen jutni?” A képviselő bácsi ránézett a gyermekekre: „Nektek fiaim, igen, nekünk nem.”

Most éppen a rendkívüli ülés volt, a vasárnap, amikor a magyarok becsületszóval kötelezték magukat, hogy eljönnek megszavazni a felemelt kvótát, a mire Lengyel Zoltán azt mondta, hogy az ilyen elhatározás felemelkedett hangulatot kelt. És bátran jövének valamennyien, senki se bujt el, senki se tagadhatta le magát. Felvonultak sorban, rendben a negyvennyolczasok vitélit kvótát szavazni, mert hisz ha már Barabás is a Burgba járul, nagyobb baj nem lehet. Mindezek a dolgok boszantották a disszidenseket, a függetlenségi pártból kiváltak kis csapatját. És még hozzá, hogy a horvátok hiányoztak, hogy eltűntek, mint a kámför és hogy csak negyedmagával maradt Supilo és ő is a miniszterelnök elé járulva, kezét adott rá, hogy most már utáira engedik a kvótát. Haragudtak e miatt a disszidensek és miután a kvótajavaslat általánosságban névszerinti szavazással is megszavaztatott, a részletes tárgyalás előtt csete-patét kezdtek rendezni. Farkasházy Zsigmond perbeszálott Wekerlével, azután Lengyel Zoltán folytatta. Ugy vélték, hogy Wekerlének több elégtételt kellene szereznie az osztrák parlamenttől a Magyarországot ért sérelem miatt. Wekerle pontokban ismertette az ügyet és kimutatta, hogy minden lehetőséget kipróbált báró Beckből s azonkívül még ígéretet is kapott, hogy máskor vigyázni fognak. S a Wekerlének tett ígéret többet ér, mint hogyha az osztrák Reichsrathnak ígérnék, hogy ott rendet tartanak. Lengyel azonban csak folytatta az erős támadásokat s eközben néhányan bele akartak kötni Lengyelbe. Wekerle néhányszor csendesítette őket

és Návay Lajos folytonosan csengetett. Legalább is két párbaj lógott a levegőben, de el is oszlott mint a buborék s maradt mi volt, a puszta lég. Wekerle rossz néven is vette:

— Ejnye, ejnye, fiuk, hát azt hiszitek, hogy amiért én párbajozom, nektek is muszáj!

Wekerle nem is várhatta meg a feleményeket: egyszer csak eltűnt. Hát alig hogy elment, már a kvótát is megszavazták részleteiben s a folyosón egy kicsit tanakodtak, hogy mint lesz, hogyan lesz hétfőn délelőtt csak kicsi ülés és aztán végre két és fél heti vakáció. Egy kevéssé udvaroltak a karzatról lejövvő szép hölgyeknek, felszolgálták a drága bundákat és sajnálták, hogy nincs jég, mert elmentek volna velük. A szolgák ott állottak a folyosói asztalok mellett, melyekre ki voltak téve a boldog újévet kívánó levelek a rubrikákkal, amikbe be kell írni a nevet és melléje összeget, egyuttal készpénzben kifizetvén. Igen örvedetes volt, hogy ez alkalomra nagyobb számban gyűjtötték össze a képviselőket, mert legalább, ha a kvótát emelték, a szolgáknak is több újévi korona jutott.

De már rég elmúlt az ülés és egy-egy csoport még a folyosón maradt.

— Mit várunk?

— Pszi! E perczen van a Wekerle-párbaj.

— Hogyan? Hisz Wekerle az imént még itt volt.

— Valóban. De most már nincs itt. És egy óra van. Ez az a kritikus idő.

Fent maradtak tehát. Néhányan ihementek a kapuba és ott várakoztak. S ime, alig telik el husz perc, már befordul a miniszterelnök vasalt kocsija és belőle kiszáll Wekerle a fiával.

— Éljen! Éljen! — riadoz örömmel a társaság.

Wekerle csak azt kérdezi:

— Mi történik az ülésen?

— Már vége van, kegyelmes uram

— Meg van szavazva.

— Igen.

— No, hála Istennek.

— De a párbaj, kegyelmes uram?

— Hát az is.

— Hogyan?

— Korrektül. Polónyi igen korrektül viselte magát.

— Semmi baj? . . .

— Semmi.

— Hála Istennek.

Wekerle nem igen mondott ennél többet. Csak később lehetett megtudni, hogy laposak voltak, egyik is kapott egy laposat, a másik is és az ügy elintéződött laposan, de alaposan, mert a második összecsapás után Polónyi Géza szót kért a házszabályokhoz, Wekerle felelt rá és mindketten kibékültek.

Igy van ez és jobban van, mint hogyha másképp lenne. Kitént, hogy egyik sem akarta a másikat megbántani, sőt Wekerle sem akarta Polónyi Gézát egyéni becsületében megbántani. De e miatt bizony el kellett menni előbb a vivóterembe, levetközni, belepakkolózni a bandázsba, segédeket és orvosokat vinni és a szép vékony kardokat forgatni. És egy lapos itt, egy lapos ott.

Mert az se utolsó öröm, hogy aki ily előrehaladott korban affért keres, az laposat talál.

* * *

II. Boldog ünneplést.

És a nagy szenzáció után következik a visszaugrás, mint a baccaratban a seriesek után. Hétfőn délelőtt már csak tizenegy órakerelt összegyülekezni s már csak azok maradtak Pesten, akik még nem vásárolhatták be a karácsonyiakat.

A napirenden hamar átestek. A felemelt kvótát harmadszor is megszavazni már nem volt fájdalmas. Elvégre, ha tegnap névsorolvasás mellett sikerült, ma inkognitóban és formálisan sokkal könnyebben mehetett.

És Wekerle, akit ma is éljenek, végre előadott egy olyan javaslatot, amelyet mindenki helyeselt, kormánypárti, disszidens, demokrata, oláh, tót, horvát egyaránt. A javaslatban az javasoltatik, hogy a képviselőház január tizedikéig ne tartson ülést. És hogy legyen valami karácsonyi ajándék is, ígért nekik valamit. (Nem lenne Wekerle, ha nem ígérne.) Azt ígérte, hogy a január tizediki ülésen indítványt tesz, hogy mikor válasszák meg az önálló bank előkészítésére kiküldendő bizottságot. Ebből tudták a képviselők, hogy mit kell otthon mondani a választóknak.

legjobbnek látszó darabot is utolérheti a bukás végzete.

Hogy ezt a dalmiövet utolérte ez a szomorú sors, az kétségtelen dolog. Hisz egész organizmusa papírmáséból való; zápor hullott rá, elázta s az egész kártyavár összeomlott.

Nem sok értelme van, hogy részletesen ráférjünk a zenére, mégis néhány sorral foglalkozni kívánunk Messenger munkájának egyes részleteivel. Nyitány avagy előjáték, avagy bármiféle különálló orkesztrális munkája nincs a dalmiúnek. Egy vizenyösen, soványan és vér nélkül alkotott munka és egyetlen részletet sem tudunk felemlíteni, amely különösen leköti a hallgató figyelmét. Az első felvonásban lelkes élénkséggel indul a zene, amelyben azonban semmi dallam, hanem csupa kidolgozás, invenció és ötlet nélkül. Összesen két vagy három olyan ária van az operában, amely mint külön dal megállhatna, de ez sem érdemel különösebb figyelmet. Az első felvonásban Fortunio egy elég poétikus dalt énekel, később, a mű második felvonásában is van egy figyelemreméltó dala Clavarochenek, az utolsó felvonásban van egy kettős, amely hangulatos. Az Opera zenéjének hibája abban van, hogy csaknem teljesen dallam nélküli, hogy ki van zárva belőle minden hatásos kar vagy ensemble, hogy sem az énekes, sem az énekesnő számára nincs nyugvópont. Így aztán a közreműködőknek vergődniük kell és akarataikon kívül sem talentumu-

kat, sem alakítási képességüket nem tudják érvényesíteni. Az egész egy sovány zene, amely rosszul van feltárlva.

A szereplők nagy ambícióval és tisztelni való önfeláldozással működtek közre a siker érdekében. Nem rajtuk múlt, hogy fáradozásuk hiábavaló volt. Eljátszani való nem volt semmi; így nem is volt, amin mulatni lehetett volna. A küzdők közt első helyen állt M. Szoyer Ilonka bájos Jaquelinejével. Pompás, pihent, szép hanggal és grációzus játékanak varázsával kreálta a szerepet, amelyet jobb kezekbe nem is lehetett volna letenni. Nagyon jó volt G á b o r a czimszerepben. Szép hanggal sok helyütt művészi érzékkel énekel. Beck kitűnő énekkel iparkodott segíteni a segélyre és támogatásra szoruló dalmiúvön. V á r a d i, M i h á l y i és D a l n o k i csak jóakarattal vittek ittközetbe. A betanítás és a zenekar vezetésének nehéz munkáját M á r k u s Dezső végezte, aki rendkívüli finomsággal és a nuanceok kellő érvényesítésével működött.

Csak két rövid megjegyzést akarunk tenni még: az egyik a darab címére, a másik a fordításra vonatkozik. „Fortunio” a darab címe. Eléggé szerencsétlen cím. Éppugy elnevezheték volna a darabot bármilyen szereplője után is. De elnevezheték volna „Megcsalt közjegyző”-nek, „A regiment sikeré”-nek, vagy „A szerelmes gyakornok”-nak.

A fordítás nem költői munka, hanem egy intelligens énekes dilettánskodásának eredménye. Így például André az első felvonásban „kutyácskám, babuczácskám és violácskám”-nak nevezi a feleségét, később azután, mikor megharagította, már tigrisnek nevezte. Nahát végre sem szükséges, hogy a megcsalt férj ilyen poétikus neveket adjon a csalfa asszonynak. Ellenben van egy rövid vers a darabban, amelyet egész terjedelmében érdekesnek tartunk ideiktatni:

Éljen, éljen
Éljen Jacqueline
Napfényes domb,
Éledő lomb,
A zöld mezőben:
Éltetek forr,
Mint tiszta bor
A jó szőlőben!
Vérzik és ég
A bibor ég
November hóban!
Bibor és vér:
Az mind elfér
Egy kis hordóban.

Az egész darabban a fordítás az, ami egyedül kaczagtató. A többi szomorú, de való. Fortunio-nak szerencséje lehet Jaquelinénél, de az operában, sajnos, nem volt, de nem is lesz.

És a végén, miután a jegyzőkönyvet hitelesítették, Návay Lajos boldog ünneplést kívánt a mélyen tisztelt képviselőháznak.

— Viszont kívánjuk! Éljen az elnök! — kiáltották vidáman.

De Návay még nem végezte be. A jókíván-sághoz még hozzátette, hogy az elnökség köszönetét nyilvánítja a képviselőknek, amiért nehéz időkben az elnökséget támogatták.

Már most tessék csak egy kicsit gondolkozni. Amikor a képviselőház támogatta az elnökséget, akkor az alelnökséget támogatta. Mert ilyenkor a főelnökség mindig le akart mondani.

Amikor tehát e bucsuzó köszönetet olvassa valahol Justh Gyula, alighanem így szól:

— Már megint kezdted?

A képviselők azonban folytatólagosan éljenek.

A kvótát megszavazták.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, december 23.

Ma az történt a képviselőházban, hogy harmadszori olvasásban is elfogadták azt a kvótajavaslatot, melyet tegnap, vasárnap szent napján, százhetvenhárom szavazattal, harmincz szavazat ellenében általánosságban elfogadtak. A Ház mai ülésén még azt is elhatározták, hogy a karácsonyi vakáció január tizedikéig tart. Más följegyezni való nincs a mai napról.

Hanem a vasárnap izgalmasabb volt. A kvótajavaslat részletes tárgyalása elől ugyan a horvátok megszöktek, de helyüket elfoglalták a diszidensek. Ők csapták a zajt és a lármát. Nevükben Farkasházy Zsigmond azt kívánta, hogy az osztrák képviselőház tulkapásai miatt függesz-szék föl a kvótajavaslat tárgyalását.

A miniszterelnök fontos nyilatkozatokat kapcsolt ehhez az óhajtáshoz. Kijelentette, hogy az osztrák képviselőház magatartása dolgában jegyzéket intézett az osztrák kormányhoz, mely jegyzékben elégtételt követelt. Ezt az elégtételt meg is adta az osztrák miniszterelnök minapi fölszólalásában. Minden beavatkozás ellen tiltakozni fog a jövőben. Ezenkívül megbeszélte a két kormány, hogy lehetne ilyen sajnálatos incidenseknek elejüket venni; s hogy a gazdasági kiegyezés ne csak a papirosra maradjon, hanem átmenjen az életbe is. Wekerle Sándor e kijelentéseit élénk tetszéssel fogadták.

Mindamellett Lengyel Zoltán újból megbolygatta ezt a témát. Sűrű közbeszólásokon keresztül tudta csak befejezni beszédjét. Gaál Gaszton beszédjének veleje az volt, hogy csak olyant mond vagy mondhat, minek ura maradhat. Szap-panos István egyetértésre kérte föl a képviselőket, de nem nagy eredménnyel, mert a zajongás tovább tartott. A miniszterelnöknek újból föl kellett szólalnia. Hangsúlyozta, hogy a mi szempontunkból az osztrák kormány álláspontja a mértékadó és nem az osztrák parlamenté. Most személyes kérdések következtek. Lengyel Zoltán, Szentiványi Árpád és Nagy Emil magyarították a maguk és elbarátaik szavait. Ezek a fölszólalások még nagyobb lármát szítottak. Csak akkor csitult el a zaj, mikor a javaslat többi paragrafusának tárgyalásához fogtak. Fölszóltak a szakaszokhoz, módosították őket s végül valamennyit elfogadták. Elfogadták a külkereskedelmi és forgalmi viszonyok ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot is.

Itt jegyezzük meg, hogy a miniszterelnök a január tizediki ülésen indítványt fog tenni arra vonatkozólag, mikor válasszák meg a bankügyben kiküldött huszonegyes bizottság tagjait.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött d. e. tíz órakor. —

Elnök: Návay Lajos.
Jegyzők: Hammersberg László és Szentkirályi Zoltán.

Az elnök az ülést megnyitja.

A kvóta megszavazása.

Következett a kvótajavaslat feletti szavazás. Elsősorban a kérdés feltevésére került a sor. A kvótabizottság javaslatát szembeállították az összes beadott ellenindítványokkal.

A szavazást kezdő betűt sorsolták ki. Az „I” betűt huzta ki az elnök.

— Istentelenség! — szólaft meg egy hang.

A szavazás megkezdése előtt az elnök az ülést öt perczre felfüggesztette.

A szünet után megkezdődött a szavazás.

Igen-nel szavaztak: báró Inkey József, Irsay József, Issekutz Győző, Jekelfalussy Lajos, Josipovich Géza, Kacsokovics Géza, Kardos Samu, Kálosi József, Kmetty Károly, Kopony Vilmos, Kossuth Ferencz, Kovács Ernő, Kovács Pál, Kovácsy Albert, Kuales Godofréd, Kubinyi Márton, Kuszka István, Laehne Hugó, Lányi Mór, Lázár Pál, Lázár Zoárd, Lovászy Andor, Lovászy Márton, gróf Mailáth Géza, Malatinszky György, Markhot Aladár, Markos Gyula, Máriássy Mihály, Meczner Béla, Melzer Vilmos, Mezőssy Béla, Mihálovits Endre, Mihályi Péter, Miksa Imre, Mikszáth Kálmán, Moskovitz Iván, Muza Gyula, Nagy Dezső, Nagy Emil, Nagy Ferencz, Nehrebecky György, Nyáry Béla, Okolicsányi-Zsedényi Ede, Olay Lajos, Pallavicini György örgróf, Pataky László, Pescha Miklós, Péchy Zsigmond, Philipp János, Pleininger Ferencz, Pogány Lajos, Popovics Sándor, Pozsgay Miklós, Potoczky Dezső, Putnoki Mór, Reök István, báró Révay Simon, báró Rudnyánszky Sándor, Samassa János, Ság Manó, Sáhgy Gyula, Schmidt Károly, gróf Semsey László, Simkó József, gróf Somssich Tihomér, Steiner Ferencz, Szabó Károly, Szatmári Mór, Szász Zsombor, Szébeny Antal, Szentiványi Árpád, Szentiványi Óábor, Szentkirályi Zoltán, Sziklay Ottó, Szilasy Zoltán, Szivák Imer, Szmrecsányi György, Szokoly Tamás, gróf Sztáray Sándor, Szerényi József, báró Sztójánovits Iván, Szunyogh Mihály, Teltisz Alajos, gróf Teleki Géza, gróf Teleki Pál, Tetzelszky József, Thaly László, Tolnay Lajos, Tóth János, Török Kálmán, Trauschenfels Emil, Ugron Gábor, Uhlig Leó, Várady Károly, Várnay Imre, Vársárhelyi Dezső, Világhy Gyula, Vildfeuer Károly, Vízny Ferencz, Weisz Julián, id. Wekerle Sándor, ii. Wekerle Sándor, Zboray Miklós, gróf Zichy Aladár, gróf Zichy Béla, gróf Andrássy Géza, gróf Apponyi Albert, Ábrahám Dezső, Bakó József, Balogh Ernő, Barabás Béla, Bárczay Sándor, Bartal Ferencz, gróf Batthyány József, gróf Batthyány Lajos, gróf Batthyány Tivadár, gróf Batthyány Zsigmond, Bedőházi János, gróf Benyovszky Sándor, Bernáth Béla, Bizony Ákos, Bolgár Ferencz, Bottlik István, Brázay Zoltán, Bruckner Vilmos, Buday Barna, Burdja Szilárd, Ciocán János, Csányi Sándor, Csitáry Béla, Csizmazia Endre, Czibur Bertalan, Czobor László, Darányi Ferencz, Darányi Ignác, Dániel Pál, Dániel Tibor, Draskóczy László, Dudits Endre, Egró Béla, Eitel Viktor Adolf, Emődy József, gróf Erdődy Gyula, Ertl János, gróf Esterházy Béla, Éber Antal, Faragó Antal, Fenyvesi Soma, Ferdinándy Béla, Fernbach József, Fogarassy Zsigmond, Fried Lajos, Gaál Gaszton, Gáspár János, Gothard Sándor, Gratz Gusztáv, Günther Antal, Hammersberg László, Heinrich Antal, Hellebronth Géza, Hencz Károly, Héder-vári Lehel, Hilberth Károly, Hinléder Ernő, Hoffmann Ottó, Hoitsy Pál, Horthy Béla, marosújvári Horváth József, Hódy Gyula.

Nem-mel szavaztak: Babocsay Sándor, Benedek János, Bozóky Árpád, Bródy Ernő, Banjanin János, Brics Vratoszláv, Csépany Géza, Dániel László, Eötvös Károly, Farkasházy Zsigmond, Hentaller Lajos, Justh György, Lengyel Zoltán, Liphay Sándor, Luby Géza, Lorkovics Iván, Lukinics Odón, Maithényi Ádám, Mezőfi Vilmos, Molnár Jenő, Nagy György, Pető Sándor, Pilsy István, Sándor Pál, Schriffert József, báró Thoroczkay Viktor, Vlád Aurél.

A 449 igazolt képviselő közül tehát igennel szavazott 173, nemmel 30, távol volt 246. A kvótajavaslatot tehát 143 szótöbbséggel elfogadták.

A kvótajavaslat czime.

A czimhez
Farkasházy Zsigmond szólaft fel.
Szentiványi Árpád: A horvátok szekerét tölja!
Farkasházy Zsigmond: Hol vannak a horvátok? Egy sincs itt!

Lengyel Zoltán: Mi nem tárgyalunk Frankkal!
Bozóky Árpád: Nem mi hoztuk ide őket!
Az elnök: Lengyelt és Bozókyt rendreutasította.
Farkasházy Zsigmond az osztrák reichsrathban ért magyar sérelemről kezd beszélni.
Felkiáltások: A czimhez beszéljen!

Az elnök: Amennyiben el tetszik térni a tárgytól, tessék a Ház engedélyét kérni!

Farkasházy Zsigmond: Nem akarok eltérni a tárgytól, hanem csak meg akarom indokolni később előterjesztendő javaslatomat.

Ezekután utalva a Reichsrathban történt illeték-telen beavatkozásra a belügyeinkbe s utalva arra, hogy az osztrák képviselőház tárgyalásra tűzte ki az osztrák miniszterelnök loyális nyilatkozatát, határozati javaslatot nyújt be, hogy míg kellő elégtételt nem kapunk, a kvótajavaslat vétessék le a napirendről.

A miniszterelnök válasza.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Igen sajnálom, hogy a t. képviselő ur ezt a kérdést meglepetésszerűen hozza itt elő. Nekem szándékom volt a t. Ház előtt ebben az ügyben még az ünnepek előtt nyilatkozatot tenni, de talán természetesnek méltóztatik találni, hogy ilyen kényes kérdésekben, amelyek kifelé való érintkezésre vonatkoznak, először is annak a nyilatkozatnak a megtételét azon időre kell megállapítani, amidőn azt a kormány czélszerűnek tartja, (Helyeslés balfelől.) másodsor pedig ilyen kérdésekben nehéz is készületlenül szólni, de én azért a t. képviselő ur felszólalásával szemben jelezni fogom álláspontomat és elárásomat. (Halljuk! Halljuk!)

Először is azt jegyzem meg, hogy mi a kvótát nem az osztrákok kedvéért fogadtuk el, valami nagy diadalnak nem tekinthetjük, hanem kényszerűségből fogadtuk el, mert az egyik eszközét és feltételét képezi közgazdasági viszonyaink rendezésének. (Igaz! Ugy van! balfelől.) Másodsor a t. képviselő ur olyan ténre tereli ezt a dolgot, amely ténben biztosítékot soha senki nem nyújthat. Nem az a kérdés, hogy egyesek a sajtóban vagy a képviselőházban is, sőt egyes pártok vagy maga a képviselőház is milyen magatartást követ, hanem, hogy az azzal szemben az ottani kormány milyen álláspontot foglal el. (Élénk helyeslés balfelől.)

Azokat a szempontokat tartottam a kérdés megoldásánál szem előtt, amely szempontok irányadók szoktak lenni nemzetközi érintkezésekben. (Helyeslés.)

En már korábban, még mielőtt ez itt szóba hozott, jegyzéket intéztem az osztrák kormányhoz, amelyben kértem, hogy először is fejezze ki sajnálatát afelett, — ez a szokásos eljárás — hogy a mi ügyeinkbe beleavatkoztak és hogy ott ellenünk irányuló sérelmes nyilatkozatok történtek; másodsor annak konstatacióját kértem, hogy az osztrák kormány ne identifikálja magát a képviselőház határozatával és annak végrehajtására ne vállalkozzék; harmadsor pedig biztosítékot kértem a tekintetben, hogyha ilyen felszólalások történnek, vagy beavatkozások, akkor az osztrák kormány most is elfogadjon álláspontjához hiven, az ellen a jövőre is állást fog foglalni. Időközben, még ugyanaznap, midőn ez szóba hozott, az osztrák miniszterelnök ur a leghatározottabban kijelentette a képviselőház határozatával szemben, hogy magát azzal nem identifikálja és annak végrehajtására nem vállalkozik. (Zaj. Elnök csemet.)

Ugy az osztrák kormánnyal folytatott jegyzék-váltás során, valamint az osztrák miniszterelnök ural folytatott szóbeli tárgyalások során a miniszterelnök ur élénk sajnálatát fejezte ki előttem a történet felett, úgy a mi ügyeinkbe való beavatkozást, mint a sérelmes nyilatkozatokat illetőleg és kijelentette előttem, hogy ezen álláspontjához hiven fog ragaszkodni a jövőre is. Ez a fontos, ez a biztosíték. Ehhez az álláspontjához fog hiven ragaszkodni a jövőben is és amennyiben sértő vagy beavatkozó jelenségek lennének, azokkal szemben azonnal állást fog foglalni. (Helyeslés.) Bocsánatot kérek, ez korrekt magatartás. (Helyeslés.)

Ezen alkalommal saját részemről is biztosítottam, hogy legyen meggyőződve arról, hogy ha mi-nálunk történnek ily kísérletek, részemről is a leghatározottabban fogok ez ellen állást foglalni. (Helyeslés.) Sőt megbeszélés tárgyát képezte az is, (Halljuk!) hogy minő eljárást kövessenek a kormányok a tekintetben, hogy ily inkonvenienziáknak jövőre lehetőleg eleje vétessék. Amennyiben elejüket venni nem lehetne, ha a dolog általában megtörtént, mi módon toroltsák meg és mily intézkedések lennének teendőek és mily eljárás volna követendő a tekintetben, hogy Ausztriával a békés együttélés a jövőre nézve ne csak biztosítottassék, hanem egyuttal oly viszony létesítettassék, tartassék fenn és szilárdítottassék meg, amely lehetővé teszi, hogy ez a gazdasági kiegyezés ne csak papíron maradjon, de az életbe is átvitessék, úgy hogy annak előnyeit kölcsönösen élvezzük. (Helyeslés.)

Ez a felvilágosítás, amelyet bátor vagyok megadni. Azt hiszem, kölcsönös illemnek eleget tettünk, amelylyel tartozunk, (Mozgás.) amidőn az osztrák kormány ebbeli készségét kifejezte minden tekintetben azokra a pontokra nézve, amelyeket felállítottam, amikor tárgyalásokba bocsátkozott afelett is, hogy kölcsönösen miként biztosítottassék a jövőre hasonló inkonvenienziák elkerülése. (Helyeslés.) Kérem, méltóztatassanak e választ tudomásul venni és méltóztatassanak a beadott határozati javaslatot elejteni, (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Zaj és lárma.

Lengyel Zoltán hozzájárul Farkasházy javaslatához. A miniszterelnök azt mondta, hogy nem az osztrákok kedvéért szavaztuk meg a kvótát. Hát kiknek a kedvéért?

Felkiáltások: A magunk kedvéért!

Lengyel Zoltán azt hiszi, hogy mégis csak az osztrákoknak szavaztuk meg a kvótát s ezzel szemben legalább méltányosságot és tisztességet (Nagy Zai).

A legkevesebb az, hogy megmondja a magát. A kvótaellenes ellenkezik a nemzeti érülettel, ezért is le kell venni a napirendről e javaslatot. Ok a kvótajavaslat tárgyalásának félbeszakítására a delegáció mostani viselkedése. Nappali és éjjeli üléseken hunyázkodtak meg Bécs előtt . . .

Nagy Emil: Számár beszéd!

Lengyel Zoltán: Igaza van Nagy Emil képviselő úrnak. Minden beszéd nem hallatszik a menyországha. Sem szavakkal, sem közbeszólásokkal, sem lovasias ügyekkel nem lehet ezt az ügyet elintézni. A függetlenségi delegációtól mást várt az ország.

Gaal Gaszton Lengyel Zoltánnak arra a megjegyzésére felel, hogy nincs bátorságuk a függetlenségnek. Annyiban igaza van Lengyelnek, hogy nincs bátorságuk olyant mondani, ami a férfui komolysággal ellentétben áll. Az ember tudjon ura lenni az elmondottaknak. A miniszterelnök választ elfogadja.

Bozóky Árpád azért indítványozza a javaslat tárgyalásának elhalasztását, mert a két nemzet között nincs béke. Mi nem az osztrák parlamenttel állunk szemben.

Szappanos István állt fel szólásra. A nagy zajban és türelmetlenségben nem tudott szóhoz jutni.

Lengyel Zoltán: Ne legyenek olyan ingerültek! Felemelt fejfel szavazzák meg a felemelt kvótát!

Szatmári Mór: Igenis, büszke önértzet!

Szappanos István: Nem hiszi, hogy valamit gorombasággal lehetne elérni. Az a javaslata, várjunk még néhány napig, amíg az elégtételt megkapjuk. Egymást hallgassuk meg, különben bábel tornya lesz itt minden.

Nagy György következett. A delegációk zöld füzeteiről kezdett beszélni.

Az elnök figyelmeztette, hogy szóljon a tárgyhoz. Nagy György indokolni kívánja ezzel a javaslat tárgyalásának elhalasztását.

Lengyel Zoltán: Joga van beszélni!

Molnár Jenő: Joga van beszélni, ne tessék terrorizálni! Akinek nem tetszik, menjen ki!

Nagy György nagynehezen folytathatta a beszédét. Ez a delegáció — ugymond — nem fogja a nemzeti törekvéseket megvalósítani.

Thaly László: Nincsen megszavazva még semmi!

Nagy György elvárja, hogy amíg követeléseink nincsenek teljesítve, ne adjuk ki a fegyvert a kezünkből. Csatlakozik Farkasházy indítványához.

Wekerle második beszéde.

Wekerle Sándor miniszterelnök: T. Ház! A Lengyel Zoltán képviselő ur által mondottakkal szemben röviden csak azt vagyok bátor megjegyezni, hogy ilyen kérdéseket nem a parlamenttel, hanem a hivatalos képviselőkkel, amely hivatalos képviselő a kormány, kell elintézni. (Helyeslés.) Én a kormány-nyal tettem magam érintkezésbe, jegyzékváltás útján és szóbeli úton is s miután ott azt a loyaltást tapasztaltam, hogy készséggel akarnak adni szatiszfakciót, amennyiben sajnálatukat fejezték ki és amennyiben már is visszautasította a képviselőház magatartását a kormány és a jövőre nézve is ezen álláspontjához fog ragaszkodni: én ezen biztosítékokat, amelyeket ilyen viszonyok között és ilyen ügyekben szokás általában még a nemzetközi érintkezésben is megtartani, tökéletesen elegendőnek tartottam. (Helyeslés a jobb- és baloldalon.)

Igen óvni mindenkit attól, hogy olyan tere terelje a dolgot, hogy a parlamentek lövöldözzenek egymásra, szóharcot folytassanak egymással. Méltóztassanak elhinni, t. képviselő urak, hogy ilyen kérdésekben eredményt csak akkor érünk el, ha egyöntetűen és méltóságteljesen járunk el, azon korlátok között, amelyek az ilyen érintkezésben az általános szokás szerint elő vannak írva. (Ugy van! a jobb- és baloldalon.)

Mivel pedig én teljes loyaltást tapasztaltam és biztosítékot nyertem e tekintetben az osztrák kormánytól még arra nézve is, hogy a békés együttélést miképpen lehet előmozdítani, én ezen loyaltással szemben — azt hiszem — nem léphetek a további követelések terére, hanem arra kell ügyelnünk, hogy amint ez a loyaltás a mi részünkről megtartatik, a jövőben azok részéről is megtartassék. (Helyeslés a jobb- és baloldalon.)

Ez a válaszom erre a kérdésre.

A t. képviselő urak még belekeverték a delegációt is. Engedelmet kérek, hogy a közönségi költségek mennyiben nagyobbak, ezt minden képviselő ur megtudhatja. Hiszen e hónap 19-én itt voltak ezek a költségvetési füzetek azon czélből, hogy a képviselő urak között kiosztassanak. A delegáció pedig a múlt évi költségeknek arányos részét ajánlotta meg. Ezt fogjuk kiszolgáltatni.

Hogy az országos bizottság rögtönösen hozta határozatát, ezt ne a delegáció rovására méltóztassék irni. Az a bizottság azért sietette a tárgyalást, mert nem akarta az országot annak a veszélynek kitenni, hogy megegyezés nélkül legyünk Ausztriával szemben, és nem akarta a t. Ház tagjait annak a kényelmetlenségnek kitenni, hogy akkor, midőn azt merem mondani, már nemcsak a nemzet, hanem ezen illetékes faktor, a képviselőház is döntött ezen kérdésben, egyeseknek az ünnepi nyugalma zavarva legyen. Azzal, azt hiszem, tartoznánk egymással szemben, hogy az ünnepi nyugalmat ne zavarjuk. Ha a delegáció sietette tárgyalásait, tisztán azért tette, hogy ezt a szempontot megtartsa. (Ugy van!)

Ujra ajánlom a beadott határozati javaslat melőzését. (Élénk helyeslés és éljenzés a jobb és a baloldalon.)

Kimagyarázások.

Lengyel Zoltán félremagyarázott szavai helyremagyarázása czimén szólal fel. A miniszterelnök lojalisan beszélt, s ha mindig a miniszterelnökkel volna dolguk, ők is lojalissá lennének. Ő csak azért beszélt erősebben, mert beszédében folyton zavar- ták. Például Nagy Emil ilyeneket kiabált közbe: „Számár beszéd! Szemtelenség!” Az ellenzékkel szemben türelmesebb hangot és lojaliss viselkedést tanusíthatnának. Ne gorombáskodjanak. Ezután polemia- ba bocsátkozik a miniszterelnökkel.

Az elnök figyelmeztette, hogy ne folytasson polemia- t, maradjon csak a személyes kérdésnél.

Lengyel Zoltán azonban továbbra is polemizált. **Közbeküldések:** Ez polemia!

Lengyel Zoltán: Tessék mindjárt lefejezetni! (Derűtség.)

Szentiványi Árpád személyes megtámadtatás czimén kér szót. Közbeküldésében azt mondta, hogy amikor a horvátok nincsenek itt, akkor a disszidensek helyettesítik őket. Elismeri, hogy nem szövetkeznek nyíltan a horvátokkal.

Nagy Emil is személyes megtámadtatás czimén kért szót.

Mindaddig, míg a delegátusokat meghunyázkodással nem vádolta Lengyel, nem szólt közbe. Ilyen hanggal szemben azonban a legerősebb gorombaság is jogosult.

Az elnök kijelenti, hogy ilyen tételt felállítani nem lehet. S miután Nagy Emil elismerte, hogy sértő közbeszólását használta, amelyet ő a nagy zajban nem hallott, ezért őt utólag rendreutasítja.

Hédervári Lehel: Ez az igazság!

Szappanos István: Szentiványi gyanúsítására kijelenti, hogy ő sohasem beszélt a horvátokkal, akiknek a viselkedését senkinek kárhozzátja úgy, mint ő.

Lengyel Zoltán: Kijelenti, hogy amit Szentiványi mondott, azt már többször hallotta. Konstatálja, hogy ők nem csináltak obstrukciót. Olyan devalválásba nem megy bele, hogy ők csak azért ne beszéljenek, mert a horvátok is beszélnek. Ha ez trafikálás, akkor a kormány is trafikál a horvátokkal, mert a kormány tagjai több ízben szintén felszóltak.

Végre szavazni lehetett. A többség nem fogadta el Farkasházy indítványát.

A részletes vita.

Az első szakaszhoz **Bozóky** Árpád stiláris módosítást ajánlott.

Mezőfi Vilmos: Ebben a nyomoruságos világban nem szavazza meg a kvótaemlést. Maradjon meg a régi, az is sok. A függetlenségi párt vezéreitől tanulta, hogy milyen átkos a kvóta.

Bathányi Tivadár: Szállítsák le a szocialista pártot!

Mezőfi Vilmos kijelenti, hogy a szakszervezetektől egy fillért sem kapott.

Holtzy Pál előadó kéri, hogy maradjon meg a Ház az eredeti szöveg mellett.

A Ház ezután elfogadta az első szakaszt a kvóta és pénzügyi bizottság szövegezésében.

Bozóky indítványa mellett a disszidenseken kívül **Kmetty** Károly, **Baloghy** Ernő, **Ferdinándy** Béla, **Lovászy** Márton, **Lovászy** Andor és **Tolnay** Lajos szavaztak.

A második szakasz szónoka **Lengyel** Zoltán volt. A szakaszt nem fogadta el.

Popovics Sándor pénzügyi államtitkár felelt Lengyel két kifogására, amely a vámbevételek közösségére és az osztrák vámkezelési átalány felemelésére vonatkozott.

Lengyel Zoltán félremagyarázott szavainak helyreigazítása czimén próbált polemizálni Popovics államtitkárrel.

A Ház a második szakaszt az eredeti szövegben fogadta el.

A harmadik szakaszhoz **Bozóky** Árpád szólt fel. A birodalmi tanács kifejezése helyett az osztrák császárság kifejezést indítványozta. Közös államháztartás helyett pedig a két állam közönségi kiadásai kifejezést ajánlotta.

Holtzy Pál a második módosítást szellemben elfogadta, csak másképp stilizálta. Ebbe **Bozóky** is be- lenyugodott.

Ugron Gábor indítványozta, hogy **Bozóky** indítványának első részét az elnök ne tegye fel szavazásra, mert egy és ugyanazon indítvány felett ugyan- abban az ülészakban kétszer szavazni nem lehet.

Az elnök véleménye a **Bozóky** felfogását támogatta.

A Ház a harmadik szakaszt **Holtzy** Pál módosításával fogadta el.

A negyedik szakaszt vita nélkül fogadták el.

Eppen így az ötödik és hatodik szakaszt is. Ezzel a Ház a kvótajavaslat részleteit is elfogadta.

A napirend következő tárgya a külkereskedelmi és forgalmi viszonyok rendezéséről szóló törvényjavaslat volt.

Holtzy Pál előadó rövid ismertetése után a Ház a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben vita nélkül elfogadta.

A napirend többi tárgyát a holnapi ülésre halasztották és az elnök ezután megállapította a holnapi ülés napirendjét.

II.

(Hétfő.)

— Kezdődött délelőtt tizenegy órakor. —

Elnök: Návay Lajos.

Jegyző: Csizmazia Endre és Hammersberg László.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

Csizmazia Endre jegyző felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét, melyet változatlanul hitelesítenek.

Több elnöki előterjesztés és az irományok bemutatása után harmadszori olvasásban hozzászólás nélkül elfogadták a kvótáról és a külkereskedelmi viszonyok ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatokat.

Az elnök: Minthogy a mai ülés napirendje kimerült, javasolja, hogy a Ház a karácsonyi ünnepekre való tekintettel következő ülését január 10-én tartsa meg. (Helyeslés.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Javasolja, hogy a Ház időközben is tarthasson formszerűtlen üléseket az esetleges bejelentések eszközése végett. Kéri egyúttal, hogy az önálló bank előkészítésére kiküldött 21 tagú bizottság megválasztását a legközelebbi ülés napirendjére tűzzék ki. (Élénk helyeslés.)

Baloghy Ernő: Legalább kaptunk karácsonyi ajándékot. (Derűtség.)

Az elnök: Felhatalmazást kér, hogy a királyt a karácsonyi és újévi ünnepek alkalmával a szokásos módon üdvözölhesse az elnökség, a szünet alatt esetleg megüresedett kerületekben a választások tárgyában intézkedhessék s az esetleg formális ülést hív- hasson egybe. (Helyeslés.)

A Ház így határoz.

Csizmazia Endre jegyző felolvassa a mai ülés jegyzőkönyvét, melyet észrevétel nélkül nyomban hitelesítenek.

Az elnök boldog ünnepeket kíván a Ház tagja- nak s az ülést fél 12 órakor bezárta.

Budapest, december 23.

Kilépés a függetlenségi pártból. **Schiffert** József képviselő a következő levelet intézte **Kos- suth** Ferenczhez, mint a függetlenségi párt elnöké- hez: „Nagyméltóságú Pártelnök ur! A képviselőház mai ülésén a kvóta fölemelése ellen szavaztam, mert nemzetem további megterhelhetettségét igazságtalannak tartom és mert ez a javaslat tántoríthatatlan függet- lenségi elvemmel és meggyőződésemmel ellenkezett. Ez okból szavazatom következményeit levonva, lelki- ismeretem szavát követve, a vezetésem alatt álló pártkörből kilépek. Légy kegyes ezt tudomásul venni és a t. pártértekezletnek bejelenteni. Egyebekben fo- gadd kiváló tisztelettel nyilváníthatásomat, amelylyel va- gyok igaz híved **K. Schiffert** József.”

Angol lap a magyar viszonyokról. A londoni **Standard** — mint táviratozzák — fölhasználja a királynak a delegációkhoz intézett beszédét, hogy ahhoz fűzve a következőket jegyezze meg a magyar viszonyokról:

Magyarországon bizonyára némi aggodalom nyil- vánul meg abban az irányban, hogy az általános vá- lasztói jog közeli behozatala, habár ő felsége a békés fejlődés iránt való bizalmának adott kifejezést, a belső küzdelmeket inkább még ki fogja élesíteni. Sokkal Európában az okos és lovasias magyarok nem keltet- tek maguk iránt nagyobb tiszteletet, mint Angliában. Miután Magyarországon többféle nemzetiség lakik, amelyek egymástól kulturális fejlettségben nagyon különböznek, teljesen érthetően volna, ha a fejlet- tebb magyarok az uralmat a nemzetiségekből zagy- ván összetoborzott többségnek engednék át, épp úgy, amint lehetetlen, hogy az amerikai déli államok fehér lakossága, vagy a burok és britek Dél-Afrikában magukat a számbelileg túlsúlyban levő szines ben- szülötteknek alárendelnék és megengednék, hogy azok uralkodjanak. Veszedelem volna ezért Magyar- országon az általános választói jog és a választóke- rületek felosztásának olyan rendszerét bevezetni, amely a magasabb fajt természetes felsőbbbsége elle- nére, mesterséges módon politikai tehetetlenségre és függésre kárhozná. Az a probléma, amelyet a ma- gyar államférfiaknak meg kell oldaniuk, az, hogy a választói jogosultság az összes állampolgároknak úgy

adassék meg, hogy a politikai hatalomnak jelenleg főnálló egyensúlya épségben maradjon. A magyarokat a történelem ítélete épp úgy, mint a jelenkor közvéleménye igazolni fogja, ha mindent megtesznek, hogy megtartsák politikai hatalmukat az országban. Nem lehet azonban tagadni, hogy, különösen a multban fenyegetett szupremáciájuk föntartása érdekében méltánytalan, sőt olykor nyomasztó intézkedésre is ragadtatták magukat. Ez oly politikai tévedés, amelynek véget kell vetniök. Csakis ily módon óvhatják meg magukat attól, hogy a kulturális tekintetben visszamaradt lakosságuk nagy tömege elsodorja őket, anélkül azonban, hogy végzetes belső konfliktus veszedelmének tegyék ki magukat.

Az Egyesült-Államok politikai helyzete.

Budapest, december 23.

Taft államtitkár az amerikai hadügyek vezetője tegnap érkezett haza világlkörútjából. Taft visszatérése tisztázza fogja némileg a politikai helyzetet, amennyiben az az elnökválasztási hadjáratra vonatkozik. Előreláthatólag Taft és Houghes fognak egymással megküzdeni az elnökségért. Bár több nevet is említenek, így Cortelyont, a pénzügyek államtitkárját is, de ezek már nem komoly jelöltek. Így aztán csak Taft és Houghes maradnak a politikai arenában. Hogy melyiknek van több kilátása a győzelemre, azt még nem lehet megállapítani. Egyelőre a Taft-pártiak égre-földre esküdjöznek, hogy az ő jelöltjük lesz a győztes, a Houghes-pártiak pedig már a fehér-házban látják mr. Houghes-t.

Természetesen a kombinációk is megindultak elég széles mederben. Vannak, kik azt állítják, hogy Roosevelt kész nek nyilatkozott Houghes támogatására, mások meg arról biztosítanak, hogy az elnök semmi körülmény között sem fogja elejteni Taft államtitkárát.

Sokat rontott Taft államtitkár a helyzetén az az, hogy Pétervárott oly meleg felköszöntőt mondott a czárra. Emiatt magára haragította az amerikai zsidóságot, amit Washingtonban igen komoly esetnek minősítenek.

A napokban fogja különben közzé tenni jelentését a katonai bizottság, mely a brownvillei eset megvilágításával lett megbízva. A vizsgálat Rooseveltre kedvező lesz és Foraker szenátornak — ki szintén egyike a sok jelölteknek — nem lesz alkalma tervezett támadását az elnök ellen intézni. A vizsgálat ugyanis a körül forgott, hogy jogosult volt-e a gyalogság elbocsátása?

Mig ezek Amerika száraz földjén történnek, addig az atlanti flotta sebbel-lobbal evez a Csendes-Oceán felé. Az amerikai admirálisok alaposan csörtetik kardjukat és Evans tengernagy a flotta parancsnoka elég nagy hangon bucsuzott ismerőseitől. Így a polgárháboru egyik veteránjától így bucsuzott el: Akár táncz, akár háboru elé megyünk, örömmel szállunk tengerre. Pedig a flotta egyelőre nem is megyen a kritikus régiókba, mert 1908 márczius 14-én érkezik a magdaleniai öbölbe, ahol lövőgyakorlatokat tart. Innen felvezik Amerika nyugoti partjaira, ahonnan minden valószínűség szerint a Filippi szigetekhez vezénylik. Amerika ezzel megakarja mutatni a világnak, hogy a Csendes-Oceánon tulsúlyban van bármely hatalomnál. A csendes-oczeáni flottával való egyesülés után Evans a következő hajók fölött fog rendelkezni: tizenkilenc panczélos csatahajó, hét panczélos czirkáló, két védett czirkáló. A hajóhad legénysége pedig tizenkilenczezer matrózból áll. Az atlanti parton csupán három czirkáló maradt és néhány kisebb jármű. A kongresszus 1908-ban huszonnyolc új hajót akar építtetni kétszázkilenczvenkét millió dollár költséggel. Ezzel szemben Japán hat elsősztályú panczélos csatahajó, két másodosztályú panczélos csatahajó, huszonhárom panczélos czirkálójához és ezeknek megfelelő partvédők, torpedók fölött rendelkezik.

Így az erők aránya határozottan az amerikaiaknak kedvez. A háboruban azonban sok függ a szerencsétől és így ha Japán és Amerika közt háborura kerülne a dolog, nem egy meglepetésnek néznénk eléje éppen úgy, mint annak idején a mandzsuriai hadjáratban.

KÜLFÖLD.

A perzsa helyzet.

Budapest, december 23.

A perzsa sah engedett. A nagy forrongás, mit alkotmányellenes eljárása előidézett, mégis gondolkodóba ejtette a perzsák uralkodóját. Sőt, mint az újabb táviratok jelentik, újabb fogadalmakat tett az alkotmányra. Ugy látszik, nagyon rájézott a népétől nem várt energia, mely oly hatalmas mértékben nyilatkozott meg, mint talán soha Perzsia újabbkori történelmében. A viszály magva azonban alighanem nagyon termékeny földre hullott, mert ha most szent is lesz a béke, ideig-óráig Perzsiában alig hihető, hogy ez tartós maradjon. Egrészről a sah meg fog ragadni minden alkalmat, hogy a korlátlan uralmat magához ragadassa, másrészt a nacionalisták is a már nyert engedményekhez újabbakat fognak követelni.

A nagy veszély különösen abban rejlik, hogy a sah teljesen a reakció kezében van, kik minden eszközt megragadnak, hogy az amugyis maradiság felé hajló uralkodót saját céljaik előmozdítására használják. Ezzel szemben az ellenzék hatalma szemlélatomást növekszik az országban és mint a mostani forrongás is bizonyítja, adott alkalmal könnyen jut hadsereghez, mert hiszen mindig akad érdekelt hatalom, mely halászni akar a zavarosban.

Újabb híreink a következők:

A sah a reggel fogadta Anglia és Oroszország diplomáciai megbízottait, akik előtt ünnepiesen kijelentette, hogy az alkotmány megszüntetése nem célja, sőt ellenkezőleg az a törekvése, hogy alkotmányosan uralkodjék. Ma különben aláírt és pecsétjével ellátott egy nyilatkozatot, amellyel újra hűséget esküdött az alkotmányra és ezt a nyilatkozatot elküldte a parlamentnek. A sah ebben a nyilatkozatában föltétlenül elfogadja a parlament föltételeit, megígéri, hogy a minapi zavargás intézést meg fogja büntetni és hogy az udvari klikket föl fogja oszlatni.

Így aztán a helyzet kissé javult, különösen mikor a sah visszavonta csapatait. Számos vidéki városból jelentik, hogy a lakosság a sah letételét követeli. A parlamentben is szaporodik azoknak a száma, akik a sah elmozdítását akarják. A követések mérséklést ajánlanak a parlamentnek. Azt mondják, hogy a nemzetország felállítása elégséges az alkotmány biztosítására.

Nagy gondot okoz a kormánynak, hogy a forradalmárok nagyon sok fegyvert csempészték az országba. A kormány intézkedéseket tett, hogy a sah és a lakosság között való harcoknak elejét vegye.

A parlament az elnök útján közhírré tette, hogy a sah-hal a következő megegyezés jött létre: A sah beleegyezik Szaad El Daule és a cselszövő papok száműzetésébe, valamint azon személyek száműzetésébe, akik a zavargásokat okozták. A sah megengedi Ala Ed Daulehnek, valamint fivérének, hogy az országba visszatérhessenek, a parlament számára 200 főnyi gyalogságból álló testőrség szervezéséhez hozzájárul és az összes csapatokat, ideértve a kozákdandárt is, amely eddig független parancsnokság alatt állott, a hadügyminiszteriumnak veti alá és az orosz katonatisztek ezentúl csakis a csapatok kiképzésére használja fel, megvonja azonban tőlük a kozákdandár parancsnoklását. A városban a boltokat ismét kezdik kinyitni.

A sah elismerte a parlament összes követeléseit, a katonákat visszavonta és a nép zerűtlen férfiakat száműzte. Ezzel szemben a parlament elfogadta az új kabinetet. Diplomáciai körökben a tervbe vett, de kudarcot vallott államcsíny okozóit orosz alattvalóknak tartják.

Törökország vádol. Előre látható volt, hogy Törökország nem hagyja szó nélkül azt a fényes temetést, melyet Sarafovnak Szófiában rendeztek és amelyen a kormány néhány tagja is megjelent. A porta tiltakozásképen már e hó 17-én körjegyzéket intézett a Konstantinápolyban akkreditált nagykövetekhez, melyben, a következő vádakot emeli Bulgária ellen:

Nacsevics, Nikolov alezredes és Pencsev leplezési elegendő bizonyítékkal szolgálnak, hogy a bolgár fejedelemség részes ama bandák megalkulásában és pusztításában, amelyek Maczedóniát nyugtalanítják. Az a nemzeti tisztelet, amelylyel Sarafov és Garvanov meggyilkolt bandafőnökök temetésénél nekik adóztak, mindenkit me-

győz erről. A szófiai lapok, sőt ezek között egy felhivatalos is, gyászkeretű cikkekkel közölték a forradalmárok temetése alkalmával. Ezek a lapok be is vallják, hogy a fejedelemség Sarafov és Garvanovnak forradalmi céljaikra tekintélyes összegeket bocsájított rendelkezésére. Ezután a körjegyzék hivatkozik arra a pompás temetésre, amelyen három miniszter és tizenhat forradalmi bizottság küldöttsége vett részt. A forradalmi bizottságok e tüntetése beigazolja Bulgária kormányzatának felelősségét a törökországi zavargásokért és megczafolja egyúttal Stanciov kijelentését, hogy a maczedóniai mozgalmak lokális természetűek. Az a szellem, amely a bolgár kormányban uralkodik és amely Sarafov és Garvanov megleltése óta le van leplezve, lehettelenné teszi azt a reményt, hogy a bandázelmek meg fognak szűnni. A körjegyzék végül felháborodással utasítja vissza azt a híresztelést, hogy a forradalmárok meggyilkolását a szófiai török komisszáriátus rendezte és kijelenti, hogy ennek a gyanusításnak megerősítésére Plevnából Gadik basához a következő névtelen levelet küldték: Feladatomat teljesítettem, küldje meg az árát, hogy Törökországba mehessenek.

Olasz-orosz kereskedelmi szerződés. Tegnap írták alá Rómában Tittoni olasz külügyminiszter és az orosz nagykövet az új olasz-orosz kereskedelmi szerződést. Az új szerződés 1908. január 17-én lép életbe. Az aláírási aktus előtt átadta az orosz nagykövet Tittoninak az orosz czár kitüntetését, a Newski Sándor-rend nagykeresztjét.

A szerb szkupstina ülése. A szkupstinában ma folytatják a Novakovics fivérek megleltése feletti vitát. Petrovics Sztanko kormánybarát napirendet javasol, mely szerint a szkupstina sajnálatát fejezi ki a szeptember 29-iki esemény felett, megelégszik a miniszter válaszával és a törvényre bizza, hogy az igazgatási szervek felelősségét megállapítsa, ha ilyen egyáltalában fennáll. Petrovics Sztanko napirendjét 83 szavazattal egy ellenében elfogadják.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Tisztújítások. Fogaras vármegye ma tartotta tisztújító közgyűlését. A választások egyhangulag történtek. Alispán lett Belli Sándor, főjegyző Benedek Artur, első aljegyző Jeney Kálmán (új), második aljegyző Jankovich Béla, harmadik aljegyző Ganea János, főszolgabírák Bisztray József, Hersényi Béla, Bárdossy Mihály, Dombrády Gyula, árvászéki elnök Bocskor Ádám, ülnökök Zanko Géza, Niamtiu János, szolgabírák Botta Emil, Tarzu János, Cserel Béla, Zakariás Antal és Lajku Miklós.

Szolnok-Doboka vármegye ma tartotta gr. Vass főispán elnöklésével tisztújító közgyűlését, amelyen a régi tisztviselőket lelkesedéssel újból megválasztották. Ujjonnan megválasztották Almási Sámuel főszolgabíróvá Nagy-Illondára, Demeter Györgyöt és Sierbán Vilmost árvászéki ülnökökké és a most rendszeresített kapolnoki járásba főszolgabíróvá Gajzágó Ernő, szolgabírákká Esztergár István, Kovrik és Szathmáry Károly.

Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye törvényhatósága ma tartotta gr. Almásy Imre főispán elnöklésével tisztújító közgyűlését. Megválasztották alispánná dr. Benkő Albert, főjegyzővé dr. Küry Albert, első jegyzővé Goszthonyi Sándor, második aljegyzővé dr. Nagy Otto, harmadik aljegyzővé Lippich István, negyedik aljegyzővé dr. Rázsó Béla, árvászéki elnökké Kormoss Miklós, ülnökökké Harsányi Bálint, Mocsáry Géza, Habor Antal, Tóth Imre, Kormoss Árpád, tiszti főjegyző dr. Kele József, ügyész dr. Hajdu Béla, főszolgabírákká: Beleznay Andor, Borbély György, Busa Ákos, Cseh József, Varga István, szolgabírákká: Back Andor, dr. Bodnár Sándor, Szénássy Lajos, Mallár József, dr. Horváth József.

Baranya vármegye ma tartotta gróf Benyovszky Móricz elnöklésével tisztújító közgyűlését. A régi tisztviselők Kossits Kamil alispánnal az élükön mind megmaradtak. Egvedtül a hegyháti járási főszolgabírói állásra Fenicz Ignác szolgabíróvá választották meg.

Székesfehérvár város törvényhatósága gróf Széchényi Viktor főispán elnöklésével tartott közgyűlésén megválasztotta főjegyzővé dr. Kerekes Lajost, árvászéki ülnökökké Lipcsey Lajos és Namessy Jánost, aljegyzőkké Farkas Sándor és Bokor Atillát és pénztári ellenőrré Wunsch Antalt.

Sáros vármegye törvényhatósági bizottsága a rendes tisztújító közgyűlést december 17-én tartotta meg. A közgyűlésen Semsey Boldizsár főispán elnököt, aki bejelentette, hogy a tisztviselők hatéves ideje lejárt. T. H. József alispán szép beszédben emlékezett meg a lefolyt mozgalmas időszakról és átadta a főispánnak a vármegye pecsétjét. A megejtett választásokon a közgyűlés újra egyhangulag megválasztotta a régi tisztújító

Alispán lett Tahy József, főjegyző Bánó Aladár. Végül Semsey Boldizsár főispán tiszteletbeli tisztviselőkké az eddigieket újból és ezeken kívül a következőket: dr. Desseffy István III-ad aljegyzőt tb. főjegyzővé, Szeghy Andor közig. gyakornokot tb. aljegyzővé, dr. Zoltán Gedeon (Girált) és dr. Springer Zoltán (Felsővízköz) ügyvédeké tb. t. alügyészeké, dr. Weisz Jakab járásorvost tb. t. főorvossá, dr. Groszwirth Samu (Héthárs) és dr. Popper Izsó (Bárfa) orvosokat tb. járásorvosokká; Spillenberg Barna szolgabíró tb. főszolgabíróvá, Schön Mór irnokot tb. irodatiszté kinevezte. A közgyűlés dr. Horovitz Gyula t. alügyészt egyidejűleg a t. főügyész helyettesévé is megválasztotta. A főispán a fentiekben kívül Klefner Gyula és dr. Müller Bertalan tb. t. alügyészeket tb. főügyészeké nevezte ki.

Fogaras város december 30-án fogja meg-ejteni a polgármesteri választást. Bedő Ferencz, az ottani magyarság egyik jelöltje a jelölés elől visszalépett s így valószínű, hogy Bekros Emil erzsébetvárosi rendőrkapitány lesz a polgármester.

Tolna vármegyében a hó 30-án lesz a tisztújító közgyűlés. Az egyesült ellenzéki bizottsági tagok f. hó 22-én tartottak Boda Vilmos volt országgyűlési képviselő elnökségével értekezletet. A megüresedett alispáni állásra az értekezlet Rátkay László, Hainrikffy Pál, gróf Benyovszky Rezső és Weber János képviselőkkel egyetemben, kik lelkes beszédekert tartottak és hangsúlyozták, hogy a koalíciós párt nem engedheti meg, hogy Tolna vármegye alispánja Simontsis Elemér vármegyei főjegyző legyen, ki a volt kormány alatt szolgált és nem tartozik a koalíciós párthoz és aki Perczel és a régi rendszer hívei támogatnak, — az értekezleten megjelentek egy része báró Jeszenszky György főbíró, a másik része Szévald Mór, főbíró kérte jelölni. Végre abban állapodtak meg, hogy mind a kettőt jelölés s ha egyik jelölt sem nyerne Simontsis-csal szemben többséget, akkor a második szavazásnál a kisebbség egész erejével támogatni fogja a nagyobb pártot, hogy az egyesült ellenzék jelöltje győzhessen. Gróf Apponyi Géza, Tolna vármegye főispánja a f. hó 27-ére hívott egybe értekezletet az alispán választása tárgyában. Az egyesült ellenzék átiratban kéri a főispánt, hogy mivel ők már f. hó 22-én már jelöltek két ellenzékét az alispáni állásra, ne tartsa meg az értekezletet, annál inkább, mivel ezen értekezleten ők nem jelennek meg.

A szatmármegyei tisztújítás. Szatmár vármegye törvényhatósági bizottságának folytatóságos közgyűlésén megválasztották I. osztályú szolgabírákká B. Kovács Sándor, Jeszenszky Béla, Kállay Ödön, gróf Teleki Jenő, Neupauer János, Kállay Szabolcs és Galgóczy Árpád. II. osztályú szolgabírákká: Domahidy Pál, N. Szabó István, Jákey István, Tóth Tibor, Galgóczy István és Szuhányi László. Falussy Árpád főispán kinevezte tb. főjegyzővé Mangó Bélát, Farkas Jenőt és Egly Mihályt. T. b. főügyészeké Papp Bélát, Stoll Bélát, Uray Gézá, dr. Adler Adolfot, dr. Jármay Bélát és dr. Miskolczy Sándort. T. b. szolgabírákká: Neupauer Jánost, Kovács Sándort, Galgóczy Árpádot és Kállay Ödönt. T. b. főorvosokká: dr. Kólcsey Ferenczet, dr. Egy Károlyt, dr. Schönplug Bélát, dr. Sternberg Gézá, dr. Rottenbiller Ödönt, dr. Czukor Lajos, dr. Herzinger Ferencz és dr. Halász Jenő. T. b. ügyészeké: dr. Fuchs Jenő, dr. Wass Gyula, dr. Tóth Zoltán és dr. Sternberg Zoltán.

Beszterczen a szód vármegye törvényhatósági bizottsága december 20-án rendkívüli közgyűlést tartott gróf Lázár Árpád elnökségével. A közgyűlésen bemutatkoztak az újonnan választott bizottsági tagok és azután a különböző bizottságokat választották meg. Több vármegyei politikai átiratnak tárgyalása után főbb helyi jelentőségű ügyet intézett el a közgyűlés.

A nyitrai tisztújító közgyűléssel kapcsolatosan egyes lapokban megjelent közleményekkel szemben vármegyei körökben súlyt helyeznek a következő tények megállapítására:

A koalíció alakulásakor Markhot Gyulának főispánná való kinevezésével a megyei alkotmányvédő mozgalmat ekszponáltan sértő viselkedésű tisztviselőik közül már akkor kiszorított az akkori főjegyző és az akkori központi főszolgabíró. A mostani tisztújítás alkalmával éppen a főispán testvéröccsének Markhot Aladár képviselőnek indítványára buktatták ki az árvaszéki elnököt és a nagytopolcsányi főszolgabírókat ugyanolyan szempontokból. Mérey Lajos képviselő és néppárti bizottsági tagok Gyürky Géza megyei főügyész ellen jelöltként Klobusiczky Károlyt állították fel, a ki azonban Gyürky jelöltségének deferált és a tisztújító közgyűlésen kijelentette, hogy ő mint alkotmánypárti saját pártjára támaszkodva, a főügyészi állásra vonatkozó pályázatát visszavonja.

A választáson kibukott Steiner Gyula eddigi főjegyző 33 szavazattal Langhammer Vince főszolgabíró 218 szavazatával szemben. Steiner ellen szavazott Mezey Gyula, a függetlenségi párt vezére, sőt Erdődy Imre gróf is, míg Steinerre le-szavaztak Francziszczv. a nyitrai néppárt

vezére, Kulmann kanonok és löbber; nem áll tehát az, mintha a függetlenségi párt és a néppárt teljesen távoltartotta volna magát a közgyűléstől. A pályázati határidő lejártá előtt Markhot Gyula főispán megkínálta Steinert az árvaszéki elnökséggel; a jelenlevő Mezey Gyula függetlenségi vezér is azt mondta Steinernek, hogy az iránta atyai jóindulattal viseltető főispán tanácsát fogadja el. Steiner azonban kijelentette, hogy ő csak az alispáni állást hajlandó elfogadni. Egy kis csapat, Polónyi Lajos földbirtokosnak, mint zászlóvivőnek vezetésével, Steiner mellett utcazi tüntetést rendeztek. Megjegyzendő, hogy a főispán indítványára a törvényhatósági bizottság szakszabotásaiban a néppárti tagok teljesen a párt számaránya szerint választottak be.

Mindezek után szó sem lehet arról, mintha Nyitra megyében a darabontvilág éledt volna föl, vagy mintha a vezető körök a választásra nézve bármint jogosult szeméhiányás érhetné.

A Moltke — Harden-pör.

Berlin, december 23.

A szenzációs pörben ma egy darabig folyt a zárt tárgyalás, azután újra bebocsátották a közönséget. Szörnyen megviselve és összetörve jött el a mai tárgyalásra Harden Miksa. A zárt tárgyalást délelőtti tíz órakor kezdték és annyi szivárgott ki, hogy a békítési kísérletek még mindig folynak. Állítólag Witting titkos tanácsos iparkodik nyilatkozatokkal elsimitani az ügyet s evégből tárgyal Sello igazságügyi tanácsossal, Moltke Kuno jogi képviselőjével. Másfél órával a mai tárgyalás megkezdése után még egyetlenegy tanút sem szólított be az elnök, mert eddig csak arról folyik a vita, hogy helyet adjanak-e a védelem ulabb bizonyító eljárásának.

Hir szerint a pör kedvezőtlen fordulatot vett Hardenre nézve és a szerepek egészen megcserélődtek.

Harden, aki az első tárgyaláson kiméletlenül támadott, most kétségbeesetten szorul védekezésre, Eulenburg herceg ellenben, aki azelőtt egészen meg volt törve, most erősen támad, noha ebben a pörben csak tanu, Moltke pedig meglehetősen passzív viselkedik.

Általánosan feltűnt, hogy gróf Moltke, amikor ma a Moabitra érkezett, vidám volt, mint akinek semmitől sincs tartania, kinézése is javult, fellépése biztos, nézése nem réveteg, mint az első tárgyaláson, szóval megint katonás külsejű. Egykori nevével szemben a szombati tárgyaláson figyelmesen és lovasiasan viselkedett, ami nemcsak meglepte, de mélyen meghatotta Elbenét, a törvényszékre pedig jó hatást gyakorolt.

Gróf Moltke elvált neje, aki mostani férjének karján jelent meg a tárgyalásra, ma is fiatalos, feltűnően szép és elegáns nő, öltözéke választékos, kálapia a legújabb divat szerint készült.

A mai zárt tárgyalás legnagyobb része viták-kal jelt el az új bizonyítékok körül. A törvényszék elhatározta, hogy Schweninger titkos tanácsost és nejét ki fogja hallgattatni, ellenben elutasította Hardennek és védőinek azt a kérését, hogy idézzék meg tanu gyanánt, illetőleg bizottság után hallgassák ki Sarolta szász-meiningeni hercegnőt. Harden azért hivatkozik Sarolta hercegnőre, mert Schweninger házában egy izben a hercegnő Moltkeról azt mondta, hogy természetellenes hajlamu. Gróf Moltke Kuno a testőr vértés-ezred parancsnoka volt, amikor a szász-meiningeni herceg a 6. hadtest élén állott és Boroszlóban lakott.

A törvényszék elhatározta, hogy Simonson törvényszéki tanácsost, a bíróság egyik tagját küldi Münchenbe Schweninger titkos tanácsosnak és nejének kihallgatása céljából. Ilyen módon a tárgyalás három nappal tovább fog tartani.

Harden komolyan beteg. Eisenberg orvosnár bizonyítványt küldött a törvényszéknek, hogy a vádlott a legnagyobb kiméletre szoru'

Nagy súlyt vet a törvényszék dr. Liemann Pál kihallgatására, akinek egy izben azt mondta Bismarck herceg, hogy Eulenburg herceg nem való vezető politikai szerepre. A védelem most már minden erejével azon van, hogy Harden jóhiszeműségét bizonyítsa. Ezért több indítvánnyal állottak elő a védők, újabb tanukat jelentettek be, de Isebiel főügyész valamennyit ellenezte.

Hosszu ideig tartott Elbené kihallgatása.

A főügyész és a védők keresztkérdések alá fogták s vallomása ma egészen más volt, semmint az első tárgyaláson, elannyira, hogy Hirschfeld Magnus szakértő, aki az első pörben Elbenét teljesen szavahihetőnek mondta, mai vallomása után kijelentette, hogy kénytelen kételkedni Elbené szavahihetőségében és megváltoztatta azt a véleményét, hogy gróf Moltke Kuno öntudatlanul természetellenes hajlamu.

Treschkow rendőrbiztos a rendőrfőnök engedelmével állott a bíróság elé. Azt vallotta, hogy gróf Moltke Kuno sohasem fordult meg olyan helyeken, ahol homosexuális emberek szoktak találkozni s Eulenburg hercegről sem tud olyasmit, ami a büntető törvénykönyv 175. §-ába fitköznék. Le Comteról nem szabad nyilatkoznia, mert ő egy külföldi állam képviselője volt.

Dr. Kopp mindenben megerősítette Treschkow vallomását, ugyszintén Tietze bűnügyi rendőr is.

Ezután a törvényszék elhatározta, hogy ismét nyilvánosan folytatja a tárgyalást. A közönséget bebocsátották s az elnök beszéltotta a következő tanut, Lange Hedvig betegápoló-apácát, aki az 1889. év végén Moltke grófnét ápolta. Elbeszélte, hogy a grófné idegben szenvedett. Elbené erre kérte a törvényszéket, hogy eltávozhassék, de az elnök nem engedte meg s így tovább kellett hallgatnia a róla szóló vallomásokat.

Közben Lehmann elnök azt kérdezte Hardentől, hogy nem fáradt-e és meddig bírja. Harden azt válaszolta, hogy szeretne négy órakor hazamenni pihenni s az elnök megnyugtatta, hogy a mai tárgyalás nem fog tovább tartani.

Érdekes volt Rosenbauer kisasszony-nak, Elbené egykori társalkodónőjének vallomása, aki elbeszélte, hogy mikor még gróf Moltke Kuno házában volt alkalmazva, a grófné sokszor mondta neki, hogy férjével lehetetlen élni s az ő házasságuk nem olyan, mint más. A gróf későn járt haza, az ebédrel megvárakoztatta feleségét s egy alkalommal felette becsmerlőleg nyilatkozott nejeéről, azt mondta, hogy — klozetnek jó.

Isebiel főügyész: Beszélte Elbené arról, hogy hirlapírókkal akarna megismerkedni, hogy leleplezze férjét?

Rosenbauer kisasszony: Igen. Elbené kérdezte tőlem, nem ismerem-e hirlapírókat, különösen bécsieket, akiknek első házasságáról érdekes anyagot adhatna megírásra.

A főügyész kérdésére azután elbeszélte az egykori társalkodónő, hogy a grófné sohasem mondott neki olyasmit, mintha férjének csunya dolgai volnának, nem ütlegette, sőt nem is bánt vele rosszul.

Dr. Korth orvos a következő tanu, aki a grófnét kezelte, elmondta, hogy gróf Moltke Kuno neje első házasságának idején magasfoku neurasztheniában szenvedett.

Ezzel végződött a mai tárgyalás. Holnap szünet lesz s az ünnepek után pénteken folytatják a pört, szombaton ismét szünetet fog tartani a törvényszék.

Most még hozzátétőleg sem lehet megállapítani, hogy mikor kerül sor ítéletre, az ellenben bizonyos, hogy a kibékülés ki van zárva.

A miniszterelnök párbaja.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 23.

Wekerle Sándor miniszterelnöknek Polónyi Gézával való ismeretes képviselőházi összehúzóását vasárnap déli egy órakor kardpárbajjal intézték el a felek a Rákossy-féle vívóteremben. Az első két vértelen összehúzás után Polónyi kívánságára a párbajt a segédek beszüntették s az ellenfelek kibékültek.

A párbaj feltételei a következők voltak: Rendes párbajkardok, teljes bandázs, szurás kizárva, harcsképtelenség. A párbaj feltételeiben szombat, a késő délutáni órákban egyeztek meg az ellenfelek segédei. A megállapodást azonnal jegyzőkönyvbe foglalták és megtelefonálták a Bécsben időző miniszterelnöknek.

A jegyzőkönyv eredménye a következő:

Jegyzőkönyv.

Felvétel Budapest, 1907. december hó 21-én a Wekerle Sándor és Polónyi Géza urak között felmerült differenciák ügyében alulírottak által.

Wekerle Sándor elégtételt kér egy, Polónyi Géza által a képviselőház december 19-iki ülése után történt sértő kifejezésért. A békés kiegyenlítés nem sikerült, Wekerle segédei kardpárbajt proponálnak, melyben segédek megállapodnak. Feltételek: rendes párbajkardok, szurás kizárva, a párbaj harcsképtelenségig folytatandó. A párbaj idejét segédek később határozzák meg. Kelt, mint fent.

Kaas Ivor báró s. k. Bolgár Ferenc s. k.
Hentz Károly s. k. Gulner Gyula s. k.
mint Polónyi Géza megbízottai mint Wekerle Sándor megbízottai.

Wekerle telefonon tárgyalt Bolgár Ferenczel, akit felkért, hogy a párbaj idejét vasárnap a déli órákban állapítsa meg. A miniszterelnök ezután még résztvevő a delegáció esti tanácskozásain, néhány látogatást tett s a reggeli vonattal visszautazott Budapestre. Vasárnap délelőtt be ment a képviselőházba, ahol beszédet mondott a kvótajavaslatok felfüggesztése ellen, majd délután elment a Rákossy-féle vívóterembe, a párbajra.

Pontban egy órakor Bolgár Ferencz vezetésével felállította a feleket. Az első összehúzásnál mindkét fél erősen, de higgadtan támadt. Néhány pillanat múlva Polónyi előreugrott, a miniszterelnök kardját elütötte és jobb alsó karjára lapos vágást mért. A vezetését közbelépett s új összehúzást vezényelt. A második roham mindkét részről hevesebb volt. Polónyi egy magas primavágást irányzott ellenfele fejére, de a kard nem érte a miniszterelnök homlokát, hanem lecsuszva ismét egy lapos vágást ejtett a jobb alsókar belső felére.

Bolgár Ferencz erre „Állj”-t vezényelt, Polónyi pedig a viaskodás beszüntetését proponálta. A segédek beleegyeztek a párbaj beszüntetésébe, amire Polónyi a miniszterelnök elé lépett és bocsánatot kért az inzultusért.

— Sajnálom, bocsáss meg, — szökött a miniszterelnökhöz.

Wekerle Sándor erre kezét fogott ellenfelével és így válaszolt:

— Becsületedben nem sértettelek.

A párbaj lefolyásáról a segédek a következő tartalmu jegyzőkönyvet vették föl:

Jegyzőkönyv.

Felvétel Budapest, 1907. december 22-én délután egy órakor a Wekerle Sándor és Polónyi Géza között felmerült ügy elintézéséről.

Fentvezett urak között a kardpárbaj 1907. december 22-én délután 1 órakor a Rákossy-féle vívóteremben, a megállapított feltételek mellett szabályszerűen megtörtént. A második sebesülés nélkül végződött összehúzás után Polónyi Géza Bolgár Ferencz vezetéséhez fordult ezen szavakkal.

— Talán befejezhetnénk?

Erre Bolgár Ferencz ezt kérdezte Polónyitól:

— A harc beszüntetését méltóztatik kívánni?

Mire Polónyi Géza kezét nyújtott Wekerle

Sándor felé. Bolgár Ferencz vezetésével egyidejűleg kérdezte:

— Hozzájárulnak a segéd urak?

A segédek hozzájárultak. Polónyi Géza Wekerle Sándorhoz lépve, így szökött:

— Sajnálom, bocsáss meg.

Mire Wekerle Sándor Polónyi Gézával kezét fogott és így válaszolt:

— Becsületedben nem sértettelek meg.

Mi alulírottak, ezzel az ügyet befejezettek nyilvánítjuk.

Báró Kaas Ivor s. k. Bolgár Ferenc s. k.
Hentz Károly s. k. Gulner Gyula s. k.
mint Polónyi Géza megbízottai mint Wekerle Sándor megbízottai.

A miniszterelnök párbaja természetesen általános érdeklődést és izgalmat keletkezett különösen a politikusok körében. A vívóterem előtt nagy csoport képviselő várta a párbaj kimenetelét és meg nyugodott érzéssel fogadta a hírt, hogy egyik fél sem sérült meg. Polónyi lakására hajtatott, Wekerle pedig egyenesen a képviselőházba ment, ahol a miniszterelnök részletesen elmondotta a párbaj lefolyását és az ügy előzményeit.

Mozgó képek.

A szeretet ünnepe.

APA: Pistike, eredi ki a konyhába.

PISTIKE: Nem megyek.

APA: Eredj ki, fiacskám, mert nekünk itt dolgozunk van a mamával.

PISTIKE: Nem megyek. Ugyis tudom, hogy a fenyőfát akarjátok feldiszíteni holnapra. Fel akarjátok rakni a fapuskát, meg a pléhkardot, amit vetettek, meg a kis gyertyákat, amik megmaradtak a chanuka-ünnepről...

APA: Pistike...

PISTIKE: Igenis, a chanuka-ünnepről. Akkor itt volt a szegény, beteg nagypapa és megevett egy fél becsinált csirkét, a kalappal a feién. Mert a nagypapa egy zsidó, te is, én is és most mégis ki akarsz küldeni a szobából, hogy feldiszítsd a karácsonyfát.

APA: Honnan veszed te ezt a rengeteg szemtelenséget? A karácsony az egész emberiség ünnepe, a karácsony a szeretet ünnepe...

PISTIKE: Azért fogok én tőled ennek a karácsonynak a végén olyan verést kapni, hogy az örök elvisz, pont azért, mert ez a szeretet ünnepe.

APA: Eldülök a csodálkozástól...

PISTIKE: Csak te ne dülj el. Nekem több okom van az eldülésre. De egy rongyos fapuskáért, meg egy fakardért még se fogom beszopni ezt a karácsonyt. Te is jobban tennéd, ha kifizetnéd a hitközségi adódat. A Sonnenschein bácsi már háromszor biczegett fel ide a harmadik omeletre és mindig azt mondták neki: a nagyságos ur nincs itthon.

APA: Pistike, Pista, azonnal takarodj ki!

PISTIKE: Jó, csak hogy akkor én kimegyek a gangra és elmondok, hogy tegnapelőtt bevágtuk az ezüstöt a zálogba... S Marinak azt mondtad, hogy tisztítani viszik... (Indul kifelé.)

APA: Itt maradsz, kölyök.

PISTIKE: Jó, én itt is ordíthatok. Ugyis áthallatszik a szomszédba. (Ordít.) Az ezüstöt...

APA: Majd megtanítalak én mőresre.

(Pistikét alaposan elverik.)

PISTIKE: Most boldog vagy? Most megünnepelted a szeretet ünnepét? Jól van, de csak jöjjön fel még egyszer a beszéd, azt fogom neki mondani: Csak menjen be Sonnenschein bácsi, a papám ott van az ebédelfüggyön mögött.

APA: Tulajdonképpen mi bajod van neked, te kölyök?

PISTIKE: Semmi. Csak egy zsidó ne csináljon karácsonyt s ha csinál, ne akaszson fel a fiának rongyos fakardokat és fapuskákat. Ray.

Az EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 700. szám.

A nyomda telefonja: 23-45. szám.

Az uniformis alkonya.

Különös a varázs, mely az uniformist az első uniformis óta körülveszi. Az uniformis ma már fogalom, mely él, működik és presztizst ad. Első sorban presztizst ad. Ma már semmi sem kell az embernek, csak egy uniformis és pont. Illetőleg ma már semmi sem kell az uniformisnak, mint egy ember. Az ember csak másodsorban. Az ember csak egy rekvizitum, mely az uniformist megjárta, reklámot csinál a szabójának, kitölti és elsimitja a ráncokat: mozgó kirakattá szenteli, vagy szentségteleníti. Ahogyan azt polgári, vagy katonai szempontból méltóztatik felfogni.

Volt idő, amikor az uniformis kizárólag a katonaság privilégiuma volt és csupán a boldog katona sütkérezhetett a különféle zubbony, waffenrock, atilla, pejacsevics és a többi maskarádé nyújtotta presztizs-fényben. Mintha a „Millitárstand” tyukszemére léptek volna, úgy szisszentek el a polgári társadalom egy-egy osztályának uniformizáló törekvéseire.

Ez az uniformis mánia különben jellemző a civilizált társadalomra, mert mindig szeretett és sajnos szeret is paradoxonokban vagy ha jobban tetszik anakronizmusokban utazni. A törekvéseknek ez a meghatározása ugyan éppenséggel nem fedi a gondolatot, melyet illusztrálni akar, de ebben az esetben elég ha csak megközelíti. Mert tény az, hogy a míg ez a társadalom a gondolkodás terén minden uniformist lerázott magáról, vagy legalább is lerázni törekedett, más téren viszont, mondjuk fizikailag, esztelen hiúsággal préselte be magát az uniformis egyénpusztító pántjaiba. És talán mégis anakronizmus, ha meggondoljuk, hogy az egyéniség, minden kollektívizmussal mellette is, az egyéniség, az egyszerűség, a művészi disztinzióválság és talán realitás századában, középkori, kiáltó sallangokkal, inpraktikus és kényelmetlen kényszerruhákkal torzítja el magát az ember. Ez az örök anakron, mely még ma is jellemzőként fogadja egy hideg buta aczélpenge, vagy golyó ítéletét, mellyel egy nagyon sötét kor korlátolt lényei expiálták a lovaságukon esett folytonossági hiányokat. De hát ez más lapra tartozik.

Tény, hogy a mai nagyon jelentős napon örömmel konstatahatjuk, hogy az uniformis — hogyan is mondjuk csak? — köpönyeget forgatott. Az Élet, a komisz, a drága, a robotos Élet, a Goethe nyelvén szólva, „mit kecker Hand” rántotta le a hiúság testén feszengő uniformist és felvette a maga megtörött, nem is daliás, sőt vejtékszagú testére...

Az Élet... a posta- és táviró fiztek kattogással felt bürökből kerekedett fel a hangos követelés, hogy az Élet, a komisz és drága Élet nevében követelje az uniformist. Az uniformist, nemcsak a büróban, hanem az utcán is. Az utcán is, mert mód felett költséges a kétféle öltözködés. A kettő közül pedig az uniformis — az olcsóbb. Olcsóbb!

Tehát már nem is a szépet, nem is a pompásat, a presztizst adót, a páváskodás objektumát keresik benne, hanem az olcsóbbat. Fidonc!

Amint ezt már katonai vagy polgári szempontból méltóztatik érteni.

De értsük bárhogy, bizonyos, hogy amivel egyszer az Élet kezdett ki, annak befellegzett. Isten éltesse tehát.

T. i. az Életet!

TÁVIRATOK.

Gusztáv király köszönete.

Stockholm, december 23. Gusztáv király köszönetet mond népének az atyja halála alkalmával tanúsított szeretetért és részvétért és kijelenti, hogy abban a király és nép közötti közösség rzetének kifejezését látja és ez fogja a svéd nemzet jövőjének és virágzásának alapját képezni. Reméli, hogy mint boldogult atyjának, sikerülni fog a svéd nemzettel egyetemben az ország fejlődését és jólétét előmozdítani.

A szláv kongresszus.

Pétervár, december 23. (Saját tudósítónktól.) A Russ közli: A szlávok körében mozgalom indult meg, hogy a jövő évi szláv kongresszust ne Oroszországban, hanem lengyel területen tartsák meg annak jelölül, hogy a szláv-kérdést a lengyelek nélkül nem lehet megoldani. A Russ a galicziai Zakopanjet ajánlja a kongresszus helyéül, ahonnan kirándulást lehet tenni a magyar határ közelében fekvő Lulha-csevics fürdőhelyre és esetleg Belgrádba is lerándulhatnának a kongresszus tagjai.

Németország új orosz követe.

Pétervár, december 23. Gróf Pourtales német nagykövét a nagykövetség tagjainak kíséretében ma megjelent Carskoje Selóban, hol ünnepélyes audiencián átadta az uralkodónak megbízólevelét. A császár szívélyes szavakat intézett a nagykövethoz.

A spanyol királyné nevenapja.

Madrid, december 23. A királyné nevenapja alkalmából ünnepies fogadás volt, amelyen a kormány tagjai, számos szenátor, képviselő és a diplomáciai kar tagjai jelentek meg.

A zágrábi diákok Montenegró ellen.

Zágráb, december 23. A zágrábi egyetem szerb diákjai ma tartott gyűlésükön határozati javaslatot hoztak, amelyben tiltakoznak a jelen montenegrói kormány alkotmányellenes politikája ellen és rokonszenyűknek adnak kifejezést a montenegrói politikuskok és diákok iránt.

Választások Portugáliában.

Lisszabon, december 23. Hirlapi jelentések szerint a képviselőválasztás április 5-én lesz.

A Kongó-kérdés.

Brüsszel, december 23. (Saját tudósítónktól.) A király hosszasan tanácskozott a kormány tagjaival és a Kongó-állam több magasrangú hivatalnokával, de a konferenciának eddigelő nem volt kedvező eredménye. Éppen azért a király ezuttal meghosszabbította brüsszeli tartózkodását. A kormány minden áron enyhíteni akarja a feszültséget, hogy siettesse a Kongó-javaslat parlamenti tárgyalását. A király korona-tanácsot fog összehívni a miniszterekből, a képviselőház és a szenátus elnökségéből s ezen a konferencián, amely legközelebb lesz, fog a döntés esni a Kongó-kérdésben.

A francia szenátus ülése.

Páris, december 23. A szenátusban a költségvetés tárgyában indult általános vita során Pointcarré indokolatlannak mondotta a rendkívüli költségvetést ma, amidőn egységes költségvetés a cél. A bizottság rövid lejáratu avizációk kibocsátását, valamint új adók behozatalát tartotta jónak, holott a kamara már régebben más eszközöket szavazott meg. Caillaux pénzügyminiszter válaszában utalt a költségvetés felállításakor toronyosuló nehézségekre és a költségvetés pénzügyi indokait fejtegette. A költségvetés a fedezési hitelek felemelését czélozza. A szenátus, ugymond, az ország elismerését fogja kiérdemelni, ha a kormány támogatja abban, hogy az ország segélyforrásait akkor vegye igénybe, ha azt a haza nagyságának és jólétének érdeke megkívánja. (Élénk helyeslés.) Az ülés ezután véget ért.

Közgazdasági táviratok.

New-York, decz. 23. Terménytőzsde. Gyapou. New-Yorkban 11.70, decz.-re 11.—, márc.-ra 10.55. New-Orleansban 11.25, Petroleum stand withe New-Yorkban 8.75, Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90, Credit-Balances of oil City 178.—. Zsir. Vestern Steam 8.50. Rohe testvérek 8.75. On 26.75—27.— Réz 13.37—13.50.

Csikagó, decz. 23. Gabonaitőzsde. Zárlat. Buza irányzata engedő, decz.-re 97.87—99.50 K., májusra 105.— 106.37 K. Fengeri állandó, decz.-re 57.25—57.25 K.

Csikagó, decz. 23. Terménytőzsde. Zsir január 7.72, tegnap 7.77, májusra 7.85, tegnap 7.92, Szalonna short clear 7.06, tegnap 7.06. Sertéshus májusra 12.22, tegnap 12.22.

Átok a sirból.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 23.

Mikor az olvasó, egy-egy rövidke napihír fölött közömbösen keresztülfut a tekintetével, hogy a kérhárom alcímes hangos szenzációkat kutassa, az ideges, gyorsan élő ember türelmetlenségével, be sokszor nem is sejtí, hogy micsoda egegrázó, tenger-mélységű nagy tragédiákat rejt az a három-négy soronyi szürke kis rendőri hír.

Ilyen négy soronyi apró hírecské lenne az is, amit ma este adott ki a fővárosi rendőrség sajtóirodája, ha nem feküdné itt előttünk egy szörnyű, irítozatosan őszinte szavakból összerótt levél, s ha nem tudnók, hogy az a kéz, amely czekek a szavakat ma reggel sebtében, kuszán papírra róttá, ma már holt hideg, élettelen merev.

Mert az élet így írta meg, megrázó művészettel, három-négy sorban, a maga halálos végű nagy tragédiáit. Az utolsó fölönást a rendőri sajtóiroda jelentése mondja el.

Ma délután két óra tájban Róna Simon fővárosi kereskedő agyonlötötte magát a rákoskereszturi zsidótemetőben, az édesatyja sirján.

Ennyi a nagy végkifejződés. Eliez a hírt regisztráló krónikás, aki csak a száraz tényeket konstatálhatja, még hozzáteheti, hogy az öngyilkos holttestét beszállították a halottasházba, és ezzel el is volna intézve a nap eseménye. Pedig annak a csöndesség, mozdulatlanná vált szegény embernek nagy-nagy tragédia lehetett a lelkében, amelyik a gyilkos revolvérnél is gyilkosabb fegyvert: — a tollat! — kényszerítette bele reszkető kezébe.

A temető őrei találtak rá a siron fekvő holttestre, s a rendőrség kivonuló emberei két lezárt levelet találtak nála, a revolverén kívül. A gyilkos golyó közömbösen a levelek széle alatt járta át a szívet, szinte megperzselve magát a borítékokat is. Az egyik levél Rózsá Márton fővárosi kereskedőnek, a másik a rendőrségnek szól és egy szörnyű átokkal kezdődik, amely sötét bepillantást enged a halott lelkének tragédiájába. Ez az engesztelődés nélküli komor levél így szól:

Legyenek megátkozva azok a komisz emberek, akik halálom okozói voltak. Nevem Rónai Simon. Lakom Párisi-utca 7. III. emelet 11. Kérem, hogy holttestemet ne boncolják fel, én sajátkezűleg öltem meg magamat.

A másik levél, amelyik talán kiegészítene emezt, még mindig le van zárva, mert a rendőrség ezideig még nem kézbesítette. A czimzett, Róna Márton, fivére az öngyilkosnak; kivüle még két testvér van: Róna Adolf és Lajos. Mind a négyen nőtlének és együtt laktak a Párisi-utca 7-ik számú házában. Az öngyilkos és Lajos fivére üzlettársak voltak. Csipke és nődivatkereskedésük volt a Korona-utca 3. szám alatt. Róna Márton, akinek a halott levele szól, kereskedelmi utazó. Róna Adolf, a negyedik testvér, társtulajdonosa a Bécsi-utczában levő Szénási, Hoffmann és Társa-féle csipke- és selyemnagykereskedő czégnnek. A testvérek között az öngyilkos Simon volt a legfiatalabb; alig még 28 esztendő. A testvérek nem jó egyetértésben éltek és a sivár viszálykodásban a legfiabb sokat szenvedett. Négy éve laknak a Párisi-utczai házban, ahol a házbellek egyérteiműen azt mondják, hogy a Róna testvérek között napirenden voltak a heves összetűzések.

Ma reggel is hangos volt a lakás. Róna Adolfnak volt vitája öccsével s a szóvita csakhamar verekedéssé fajult. Az egész ház összefutott a rettenetes lármára. Róna Simon ekkor, hogy a kíváncsiak tekintete elől meneküljön, kiszólt a cselédnek, Lakatos Juliának, hogy nem jön haza ebédre és köszönés nélkül elsietett.

Sokáig bolyongott az utcákon, az üzletbe nem ment be, végre revolvért vásárolt valahol, villanyosra állt és kiment a rákoskereszturi temetőbe, ahol édesapja sirján agyonlötötte magát.

A rendőrség csak holnap értesíti a családot az öngyilkosságról, a fivéreket tehát ma éjjel még mit sem tudnak öccsük végzetes cselekedetéről.

Olvasóinkhoz!

Január elsejével negyvenharmadik évfolyamába lép az Egyetértés, a legrégebb, legerjedtebb s tartalomra a legnagyobb függetlenségű napilap. Az a hosszú út, melyet a függetlenség és 48-as eszmék törhetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, melyeket az ország függetlenítésében elért, mind igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharczósa, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyuttal a jelene és a jövője is

S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatilig sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatilig sem pihenünk a nagy 48-as eszmék kivívásában.

Emellett az Egyetértés úgy hazai, mint külföldi legelső hírszolgálati összeköttetései folytán a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket s úgy társadalmi, mint szépirodalmi és közgazdasági téren mindenkor csak a legkiválóbbat nyújtja.

Az Egyetértés ezenkívül a magyar család számára a Magyar Szalon rendkívül viltozatosan és irodalmi nivón szerkesztett havi folyóiratot küldi meg teljesen díjtalanul.

Az Egyetértés a magyar olvasóközönség legkedveltebb lapja, s ezt a szeretetet a jövőben csak fokozottabb munkássággal fogja gyarapítani.

Az Egyetértés előfizelési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Szoptató anyák

gyönyörködve látják, micsoda erőt és életörömet kölcsönöz nekik a SCOTT-féle Emulsió. Amellett hogy izletes, elősegíti az étvágyat és az emésztést, továbbá

erősítőleg hat az egészségre

és az egész szervezetre. De a mellett igen jótékony hatással van a szopós gyermekre is, rózsás színt ad neki, erősíti, tehát kettős a szerető szülők öröme.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógytáiban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módosított védjegyet — a halászt — kérjük figyelni!

UJDONSÁGOK.

A czárné irgalmas.

A szegénység szava egyre kiáltóbb lesz. Valamikor még egyedül, elhagyottan és visszhang nélkül bolyongott az emberi szívek pusztaságában. S bolyongásaiban egyre több testvérkével találkozott. A méltatlanul földözöltek, az elnyomottak, a kizártak, sőtétségre kárhozottak, a betegek s a eménytelenek szavával, s hogy felismerték testvérségüket, most már együtt bolyongták be a pusztaságot s együtt kiáltottak a dölyfös gazdagok szíve felé. Ma már oly erős a hangjuk, hogy már-már tuharsogják azt a zenebonát, amelyet a mulatók és a remegők előttük csapnak, ma már egytív gomolyognak a vagyonosok hálaénekével, vagy a mindent kizsákmányoló remegő kiáltózáisaival.

A czár palotáját a gárdaezred, a lakajok, főesküdt és pénzen hízalt állami hivatalnokok, rendőrség, papság, katonaság sítü, szuronyos emberbástyái védik. S még mindennél is erősebb ködkarikák: alattvalói hűség, az isten parancsa, atyáink hűbéri tisztelete s fiaink jövő boldogulása. A vagyon, a hivatal, a társadalmi pozíció. A tudatlanság, szívtelenség s az uri kényelem. De mindezen áttört már a nyomoruság szava s rab-ságba emjette a czárné szívét — pedig a czárné szíve amugy is teli van hívságos keserűséggel.

Ujabbon egyre sürűbben szivárogtak ki azok az indiskrét udvari hírek, melyek a czárné boldogtalanságáról regéltek. A czárné nemcsak ugy és nemcsak annyira boldogtalan, mint a többi millió asszony és anya. Hiszen módja van rá, hogy különben lehessen boldog is. A czárnét bántják férje országának gondjai. Bántja az új дума, az új politikai kialakulás, bántja a forrongó forradalom, bántja, ha atyuska aláírja az alkotmányt s bántja, ha betartja, vagy ha nem tartja. Bántja a fény, a sötétség, a csend, a nagy ünnepek, mert egyre remeg a kis fia életéért. Nem hisz, nem bizik senkiben s nincs egyetlen pillanata sem, amely ne lenne a névtelen remegéstől terhes. Hiszen azért a czárné. Barátja senki, ellensége, gyűlöl ellensége minden.

S ezt a remegést is, ezt a vak és süket remegést is tuharsogta már a nyomor szava. Ledöntötte a kőből s emberek ezreiből épített bástyákat, ledöntötte a ködkarikákat, eltolta utjából a kifestett palotahölgyeket s egyenesen szíven vágta a czárnót.

A nagy asszony bizonyára megrendült egy kissé. Szokatlan volt ez a sivító hang azokban a kibélelt, csillogó termekben, ahol a kitörő öröm is már elfelejtett beszélni. Idegen volt a jövővény, rongyos, megtépázott, az éhség s a kétségbeesés szántotta föl az arcját. De a dacz kővé dermedtette a könyeit. Nem kéri jött, nem is követelni — ott volt. Ott volt s számoltak vele.

A czárné irgalomra hajlott. A Szeretet, az Örök Irgalom most beköszönő ünnepe előtt a czárné is irgalmas. Megsajnálta a szegényeket, nagy gondjai közé fölvetett egy újabb nagy gondot, a szegények, az árvák s az elhagyottak gondját. Akiknek semmi gondjuk sincs, csak a maguk nyomorusága.

A czárné, mint az irgalom anyja. Mérhettelen vagyon ura, az orosz czár felesége, aki egyetlen markolásával rengeteg, minden boldogságot meghozó sok, sok aranyat adhat a szegényeknek. Aki megnyithatja számukra a mellékiövedelmek forrásait, aki csak a háztartása észre sem vehető megszorításával ezeken segíthet. Oh nagy, csak nagy lehet az az irgalom, amely előtt a czárné megdobbanó szívvél s részvétől, emberi vonástól megszépült arcczal egy pillanatra maga is anyává, feleségé, nővé válhat.

S a czárné irgalmas. Önök azt hiszik, hogy legalább is néhány ezer rubelt ad a szegényeknek. Nem, önök tévednek. A czárné — nem rendel karácsonyra új öltözéket s az erre szánt összeget az ehezű inségesek közt fogja szétosztani.

Nem hinnők el, de ő maga kürtöli világga.

Mik—

Naplend. Naptár. Kedd, december 24. — Római katolikus Adam és Eva. — Protestáns: Adam és Eva. — Görög-ország: december 11. Dániel. st. — Zsidó: Teb. 19. — A nap két reggel 7 óra 48 perczkor, nyugszik délután 4 óra 10 perczkor. — A hold két esti 7 óra 40 perczkor, nyugszik délelőtt 10 óra 49 perczkor.

A székesfővárosi „Erzsébet”-leányvárház növendékeinek karácsonya-ünnepélye délután 4 órakor. Arverés a belvárosi királyi zálogházban. — A Képzőművészeti Társulat téli tárlata nyitva 9-3-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalón karácsonyi kiállítása nyitva 9-4-ig. Belépődíj 1 korona. — Ujvári Ignác gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán műintézetben (Nagymező-utca 37-39.) nyitva 9-2-ig. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalón (Kecskenéti-utca 3. szám alatti) nyitva 9-6-ig. Belépődíj nincs. — Az Uránia Kigyó-téri szalónja nyitva 9-6-ig. Belépődíj nincs. — Az Amatőr Művészek kiállítása és a Karácsonyi Vásár nyitva az Iparművészeti Múzeumban 9-4-ig. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum regisztára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Páldtani Intézet múzeuma megtekinthető 1 korona belépődíjjal. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum nyitva 10-12-ig. — Az Aquincumi Múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9-12-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9-12-ig. — Az Akadémiai Könyvtár zárva. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A Pedagógiai Könyvtár és Tanszermúzeum zárva.

— Személyi hír. Báró Aehrenthal külügyminiszter nejevel ma délután Prágába utazott.

— A király egészséges. Az egész monarchiát aggodalommal eltöltő hírek után most a lehető legjobb értesítések érkeznek a király egészségi állapotáról. A király állapota első kikocsikázása után kitűnő. Schönbrunnba visszatértek ő felsége közölte Mária Valéria királyi herczegasszonnyal a hódolatnyilvánítások nagyszertű lefolyását és hozzátette, hogy ez nagy örömmel töltötte el. A vasárnapra virradó éjjelen az uralkodó zavartalanul aludt. Vasárnap reggel résztvett a misén, azután a schönbrunni parkban sétált. Kedve igen jó, arczsine friss.

— Kitüntetés. A király III. és Károly igazságügyminisztériumi miniszteri tanácsosnak saját kérelmére történt nyugdíjaztatása alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta.

— A szultán merénylője. Joris belga alattvalónak, akit két évvel ezelőtt a szultán elleni merénylet miatt halálra ítélték, a szultán megkegyelmeztet és tegnap délután szabadlábra helyezte. Joris ma utazik Belgiumba.

— Gróf Nádasdy Ferencz halála. A régi híres nemzetségből származó Nádasdy-családot nagy gyász érte. A család feje, gróf Nádasdy Ferencz titkos tanácsos, szombaton délután Budapesten, Eszterházy-utca 44. sz. alatt levő palotájában hatvanöt éves korában meghalt. Az elhunyt méltó sarjadéka volt nemzetségének, amely századokon át magas polgári és katonai méltóságokat viselt s előbb bárói, majd grófi címet kapott. Valószínű, hogy a Nádasdyak őse Csopon ispán volt, ugyanaz, aki a gelsei Pethőké. A család már Róbert Károly, majd Hunyadi János és Mátyás idején kitűnt, egyik tagja, Tamás, pedig 1559-ben nádorrá választottat. Kitűnő sarja volt a családnak V. Nádasdy Ferencz, Mária Terézia korának egyik leghíresebb hadvezére, de a magyar történelemben legmaradandóbban III. Nádasdy Ferencz országbíró véste be a nevét, akit a Wseselényi-Zrinyi-Frangepán-féle szövetségben való részvétel miatt Bécsben 1671-ben lefejeztek. A tegnap elhunyt főúr, aki a Dunántul óriási hitbizomány ura s azonkívül is duszagazd ember volt, a politikai téren nem igen szerepelt, de annál inkább a társadalmi életben. Kitűnő gazda, minden ízében gentleman, lelkes sportsman volt, sok jótékonyt gyakorolt, áldozott az irodalomért is és hazafias érzéseit minden alkalommal kimutatta. Ezelőtt néhány évvel súlyos beteg volt, de felgyógyult s élhetett kedves passziójának, a vadászásnak. A múlt héten délt megint ágyba; orvosai, dr. Angyán Béla, sulvosnak jelezte állapotát s a beteg szombaton délután fél 5 órakor meghalt. Holttestét ma délután 3 órakor szentelték be óriási részvét mellett a gyászházban s azután elszállították a fehérmegyei Agárdra, ahol a családi sírholtban helyezik örök nyugalomra. Halálával a Nádasdy-családnak már csak két élő férfitagja van, fia, Tamás gróf, akit a minap választott meg elnöknek a Magyar Lovaregylet és unokája, a kis Ferencz. Az elhunyt életrajzi adatai a következők.

Nádasdi és fogarasi Nádasdy Ferencz gróf, v. b. t. tanácsos, Komáromvármegye örökös főispánja, 1842. június 28-án Budapesten született. Apja gróf Nádasdy Lipót (e neve harmadik) v. b. t. t. a hétszemélyes tábla bírja, Komáromvármegye valóságos főispánja és lelkes magyar hazafi volt, aki 1873-ban halt meg. Anyja Forray Julia báróné, csillegkeresztes hölgy, kitűnő honleány volt, aki a mű-

vészet és irodalom nagylelkű pártfogója volt s az akadémia javára alapítványt is tett. Ferencz gróf középiskoláit a budapesti kegyesrendiek intézetében végezte, jogot szintén Budapesten hallgatott és ügyvédi oklevelet is nyert. Nagyobb utazásai után azután átvette dunántuli nagy uradalmi vezetését. A sport iránt nagy előszeretettel viseltetvén, annak minden ágában kiképezte magát. Az ő kezdeményezésére jött létre az Országos Vadászati Védőegylet, mely alig néhány évi fennállása után már ezernél jóval több tagot számlált. Az egylet védnöke sokáig néhai Rudolf trónörökös volt, elnöke pedig gróf Nádasdy. Mint szenvedélyes vadász nagyobb vadászterületet tartott bérben Felső-Magyarországon. Az 1885-iki országos agancskiállításán mint a zsüri elnöke szerepelt; a szokásos kiállításokat e nemben ő rendezte. 1883-ban az ő indítványára alakult meg a Stefánia jacht-egylet, mely új élénkséget kölcsönzött Balatonfürednek. Az első vitorlás jachtot ő rendezte meg Young balatonfüredi hajógyárában s erre több fiatal főúr követte példáját. A Balaton-egylet érdemeiért alelnökévé választotta. Éveken át egyik intézője volt a Magyar Lovar-Egyletnek; e tisztről azonban 1885-ben lemondott. A hatvanas években családi színei állandók voltak a gyepon. A hetvenes évek kezdetétől egész 1880-ig Agárdon nagyszabású parforce-vadászatokat rendezett; híres harriére-falkával rendelkezett. Egészen a legutóbbi évekig a budapesti rókokopó-falkatársulat mestere volt. Neje, Zichy Ilona grófnő volt, aki 1873-ban meghalt. 1896-ban valóságos belső titkos tanácsos lett. Mint a főrendiháznak örökös jogu tagja, benne volt a királyi és országos legfőbb fegyelmi bíróságban, a pénzügyi és a mentelmi bizottságban.

Az előkelő társaság egyik legkedvesebb, legszimpatikusabb alakját vesztette el benne, aki minden hazafias és jótékonycélú mozgalomban előljárt. Fiatalon elhalt Tamás bátyja emlékeztetére 5250 forint alapítványt tett a Magyar Tudományos Akadémia felé, melynek célja az volt, hogy annak kamatai két évenként a legjobb magyar elbeszélő költemény szerzőjének megjutalmazására fordítottassanak.

Az elhunyt gróf helyet foglalt a Magyar Jelző- és hitelbank igazgatóságában is, amely gyászjelentést adott ki elhunytáról. A halál híre a főrendiházra, a Nemzeti Kaszinóra, a Magyar Lovar-Egyletre és több más középületre kitűzték a gyászlobogót.

Gróf Nádasdy Ferencz házasságából három gyermek származott: Julia grófnő, aki 1890-ben ment férjhez báró Sennyey Bélához, Tamás gróf és Irma grófnő, 1894. óta gróf Hunyady Károly felesége. Tamás gróf az elhunyt örököse, 1870-ben született Nádasd-Ladányban. Csász. és kir. kamarás, cenzus alapján főrendiházi tag, tartalékos hadnagy a 9. sz. huszárezredben s a Magyar Lovar-Egylet elnöke. 1903-ban vette feleségül gróf Wenckheim Frigyes és Winckheim Krisztina grófnő leányát, Máriát. Eddig három gyermekük van: Ilona, Katalin és Ferencz.

— Orleansi Frigyes Henrik szobra. Hágában Vilma királyné jelenlétében ma leplezték le orleansi Frigyes Henrik szobrát, amelyet Vilmos császár adományozott.

— A palermói katasztrófa. Palermóban tegnap délután volt a Via Letarinin történt katasztrófa áldoztáinak temetése, amelyen Lualdi kardinális, a város képviselői, szenátorai és hatóságainak fejei, valamint százezer főnyi néptömeg vett részt. A palermói polgármester beszédet mondott. A menet a városnak egész lakossága végigment. Az éj folyamán újabb kilencz holttestet ástak ki a romok alól. A halottak száma e szerint ötvenhárom.

— Lord Kelvin temetése. Ma folyt le a Westminster apátságban Lord Kelvin temetése. A gyászszertartásnál nagyszámu tudományos testület képviseltette magát küldöttségileg, ezek közt a bécsi tudományos akadémia is. A német nagykövetséget Stumm követségi tanácsos képviselte.

— Tanárok kongresszusa. A középiskolai tanárok kongresszusának szervező bizottsága e hó 27-én délután 4 órakor tartja záró értekezletét a tanáregylet helyiségében (Eszterházy-utca 14.) A kongresszus e hó 29-én délelőtt 10 órakor a régi országháza illesztérmében nyílik meg.

— Szarafov gyilkosa. Panicza termézetesen még mindig nincs a bolgár rendőrség kezében, de elfogatásáról csaknem minden nap érkezik hír. Most például Gyurgyevóban letartóztattak egy gyanus viselkedésű bolgárt, aki nem tudta magát igazolni és személyéről minden felvilágosítást megtagadott. A bolgárt egy rendőrrel Bukarestbe küldték, de utközben kiugrott a vonatból. A kísérő csendőr azonnal utána ugrott és a vonat mindkettőjüket darabokra tépte. Azt hitték, hogy ez a bolgár Panicza. Szarafov gyilkosa volt, de később kitűnt, hogy ez a föltevés téves. Az illetőt Enov-nak hívták.

— **Bartók püspök temetése.** Vasárnap délelőtt temették Kolozsvárott Bartók püspököt. A teológiai akadémia dísztermében fölállított ravatalhoz a közönségnek csak csekély része juthatott be. Az ifjuság gyászéneke után Antal Gábor püspök mondott megható imát és beszédet. Utána Kenessey Béla püspökhelyettes beszéde következett, mire leszegezték a koporsót. A menetben és a gyászszertartáson részt vettek többek között báró Bánffy Dezső, gróf Bánffy György, Zeyk Dániel főgondnokok, a vidéki és a távolabbi egyházak küldöttjei, az erdélyi lutheránus egyház küldöttségét Tullner püspökhelyettes vezette. A kolozsvári katolikus egyház részéről dr. Hirschler kanonok és Pall István apátkanonok jelentek meg. Az összes kolozsvári felekezetek küldöttségekkel képviseltették magukat; a katonaság részéről Schreiber altábornagy vezetésével valamennyi törzsiszt, továbbá az egyetem tanácsa, számtalan egyesület, testület, a városi és megyei hatóságok vettek részt. A menet valamennyi templom harangjainak zugása között haladt. Az utcákon a gázlámpák gyászfátyollal voltak bevonva. A sírnál, amelyet a város Nagy Péter és Szász Domokos néhai püspökök sírjai közt jelölt ki, Nagy Károly teológiai tanár mondott mélyen meindító beszédet, melyet a beszéd alatt megérett szakadó eső daczára is kegyelettel hallgatott végig a közönség.

— **Karácsonyi istentisztelet.** A budai ágostai evangélikus egyház ünnepi istentiszteleti rendje a következő: Kedden délután 4 órakor ifjusági karácsonya-ünnep a népkola tornateremben. Beszédet Hüttl Armin tanító-segédlelkész és Scholtz Gusztáv püspök mondanak. Karácsony első napján délelőtt 10 órakor magyarul prédikál és urvacsorát oszt Scholtz Gusztáv püspök. Délután 4 órakor a Vörös-kereszt Erzsébet-kórházában magyar beszédet mond Hüttl Armin lelkész. — Ó-Budán délelőtt 10 órakor magyarul prédikál és urvacsorát oszt Reif Pál vallásánár. — Karácsony másodnapján délelőtt 10 órakor németül prédikál és urvacsorát oszt Hüttl Armin segédlelkész, Ó-Budán Scholtz Gusztáv püspök. — Karácsony harmadnapján a lipótmézei országos tébolydában magyar beszédet mond Bezegh Sámuel lelkész. Szilveszter estéjén 5 órakor magyarul prédikál Scholtz Gusztáv püspök, Ó-Budán németül Reif Pál vallásánár. — Újév napján délelőtt 10 órakor németül prédikál Hüttl Armin segédlelkész, Ó-Budán magyarul Reif Pál vallásánár.

— **Gróf Schönborn temetése.** Bécsben gróf Schönbornnak, a közigazgatási bíróság elnökének temetése nagy ünnepességek között ment végbe. A király képviselőjében a Péter-templomban Lipót Szalvátor főherceg jelent meg. Résztvettek továbbá Rájner főherceg, báró Beck a kabinet tagjaival, dr. Körber volt miniszterelnök, számos volt miniszter, mint gróf Goluchowski, Dzieduszycki, lovábbá Schönaich közös hadügyminiszter, Montecuccoli, Unger, a birodalmi törvényszék elnöke, a helytartó, a rendőrfőnök és igen sokan az arisztokraták, az urakháza tagjai és magas miniszteri hivatalnokok közül. Az ünnepies beszéd után, amelyet dr. Marschall felszentelt püspök végzett, a holttestet a központi temetőbe vitték.

Beck báró miniszterelnök, ki Schönborn báró temetésének idején ő felségénél volt audiencián, Bienert belügyminisztert kérte fel helyettesítésére.

— **A honvédmeház felügyelő-bizottságának új elnöke.** A honvédelmi miniszter dr. Csáthy Lajos elhalálása folytán dr. Balogh Sándort, az 1848-49. Honvédegyeték Országos Egyesületének elnökét és a honvédmeház felügyelő-bizottságának tagját, a honvédmeház felügyelő-bizottságának örökös elnökévé kinevezte.

— **Tapintatlan ünneplés.** A római egyetemi ifjuság nagy tapintatlanságot követett el december 20-án, amikor megünnepelte Oberdank Vilmos emléktét, akit Triesztben kivégeztek, mert a király ellen bombamerényletet követett el. Oberdankot az osztrák-olasz határon lévő Ronchi nevű városkában rajtakapták, hogy egy társával bombákat tölt meg nitroglicerinnel. Oberdankot letartóztatták és Triesztbe kísérték, ahol az ottani katonai bíróság által halálra ítéltetett és 1882 december 20-án ki is végeztették. Oberdank tervezett cselekménye a rövid idővel azelőtt triestiek által Udineban tartott gyűlésen hozott azon határozatnak volt a következménye, hogy Ferencz József királyt Triesztbe való ünneplés bevonulásakor meg kell gyilkolni. Oberdank magára vállalta a határozat keresztülvitelét és Rogaso csatlakozott hozzája. Oberdank kivégeztetésének huszonötödik évfordulóján Rómában a római egyetemen diákgyűlést tartottak,

melynek célja Oberdank dicsőítése volt és amelyen számos izgató beszéd hangzott el. Tanárok nem vettek részt a gyűlésen, ehelyett azonban a községi képviselőtestület is szükségesnek tartotta Oberdank emlékét megünnepelni.

— **A czárné a szegényeknek.** Alexandra Feodorowna czárné elhatározta, hogy nem rendel új karácsonyi öltözéket, hanem az erre szánt összeget az éhező inségesek közt fogja kiosztatni. Tudvalevőleg a czárné néhány év előtt ilyen módon gyűjtött pénzből épített templomot a nevét viselő ulánus-ezred számára. Jó forrásból arról értesül a Berliner Tagblatt pétervári tudósítója, hogy a czárné nem influenza szenved, hanem krónikus ideges depresszió a baia, ami abból származott, hogy Alexandra czárné politikai kérdésekben a forradalmi napokban sokszor nem volt egy véleményen a czárral s a sűrű összejutások megátadta idegrendszerét. Az udvari orvosok azt tanácsolják, hogy a czárné utazzék külföldre, mert feltétlenül el kell hagynia Oroszországot, hogy más környezetben megnyugodjék. De a czárné hallani sem akar utazásról, mert félti a merényletektől a hároméves trónörökös.

Orosz arisztokrata társaságokban sokat beszélnek a czárné hosszadalmas betegségről. Azt mondják, hogy Alexandra czárné már régebb ideje vegetáriánus életmódot folytat s ez az oka, hogy olyan könnyen hajlik betegségekre. Beavatott körökben úgy tudják, hogy a nagy lelki izgalmak a forradalmi merényletek idején aláásták a czárné idegrendszerét, amire hozzájárult az is, hogy a czárral politikai kérdések miatt sokszor volt heves jelenete. A czárné idegbaja olyan súlyos, hogy az orvosok sürgősen ajánlják a külföldi utazást és tanácsolják, hogy külföldi ideg-speczialistákkal vizsgálta meg magát a czárné, de erről szó sem lehet, mert az udvarnál a legutóbb felfedezett merénylettervek óta megint nagy a rémület s a czárné nem akar megválni a kis trónörökösötől, akit merénylettől félt.

— **A bécsi Köpenik.** Megemlékezünk arról, hogy a bécsi arzenálból Goldschmied Lipót élelmezési tiszthelyettes szombaton számvédtiszti ruhában, a vizsgálóbizottság kiküldöttjének adván ki magát, 28 ezer koronát elrabolt. Az esetről érkező újabb részletek ezek: A katonai hatóság felelősségre fogja vonni azt a kapitányt, aki az áruház betörőnek minden igazolás és kérdezősködés nélkül átadta a pénztár kulcsát. Pedig a szélhámos annál is inkább gyanus lehetett, mert kabátjának egyik ujjában rejtette el a betörő számköveket és éppen ez oknál fogva karját folytonosan mereven kellett tartania. Az is csodálatos, hogy a pénztárszoba előtt őrt álló katona sem vette észre a betörést. Az eset híre gyorsan elterjedt az osztrák fővárosban. A rendőrség érelyes nyomozást indított és a budapesti rendőrséget is táviratban kérte föl nyomozásra. A tettesnek ez idő szerint még nyoma sincs. A tettes tartózkodó helyére vonatkozólag a bécsi rendőrség a következő részleteket tudta meg: Kiderült, hogy Goldschmied egy régi barátját, egy Stehbauer nevű utca-seprőt, akinek 100 koronával tartozott, felkereste és 180 koronát adott át azzal a megjegyzéssel, hogy a többletösszeget karácsonyi ajándék gyanánt adja. Arra a kérdésre, honnan szerezte a pénzt, nem felelt. Ezután elsielt a barátjától és a lent várakozó bérkocsival elhajtott. A rendőrségnek sikerült kikutatnia azt a kocsiat, akivel Goldschmied utazott és akinek vallomása szerint a Nordbahnhoz mentek Stehbauer-től. Goldschmiedre különben kiderült, hogy már 1905-ben is kirabolt hasonló módon egy katonai kasszát.

— **Villamosok karácsonya.** A budapesti közúti vaspálya-társaság ez évben is lehetővé akarja tenni, hogy a forgalmi személyzet a karácsony-estét családja körében tölthesse, intézkedett, hogy december 24-én este a forgalom korábban szüneteljen. Az utolsó kocsik a város felé 8 órakor este fognak elindulni, míg a város belsejéből a külső részre este 8 1/2 órakor indulnak az utolsó kocsik. — A városi villamos vasut részvénytársaság a karácsonyi est megünnepelésére elhatározta, hogy az utolsó villamost kedden este 8 órakor indítja a végállomásokról. — A Ferencz József földalatti villamos vasut ugyancsak este 8 órakor indítja az utolsó vonatot, mindkét végállomásra.

— **Stössel pöre.** Stössel pörének mal tárgyalásán Smirnow tábornokot hallgatták ki, aki azt vallotta, hogy Stössel ismételtlen keresztezte a várparancsnok rendeleteit, amivel az erőd védelmét igen megnehezítette.

— **A triestzi sztrájk.** A triestzi Lloydarzenál munkásainak tiltakozó sztrájkja ügyében újabb jelentik, hogy a munkások egy része, többnyire szlávok, ma reggel idejében megkezdték a munkát, ezt azonban nemsokára abbahagyták. A munka a Lloydarzenálban általában szünetel. A sztrájk csekély okára való tekintettel azt hiszik, hogy a sztrájk csak rövid ideig fog tartani.

Ma a következő kommunikét adták ki: Az osztrák Lloyd vezérigazgatósága helybenhagyta az arzenál igazgatóságának határozatát, amelylyel 27 munkást elbocsátott. Az elbocsátás azon okból történt, mert abban a két műhelyben, amelyhez ezek a munkások tartoztak és pedig a javítási műhelyekben és a kazánműhelyekben nem volt elegendő idevágó munka és még további elbocsátások is szükségesek lettek volna ezért. A gyárban tényleg csak egyetlen hajó van javításra. A vezérigazgatóság ebben a kérdésben teljes mértékben helyeselte az arzenál igazgatóságának álláspontját, hogy t. i. munkások felvételére és elbocsátására a munkásság semmi ingerenciát nem gyakorolhat és teljesen az arzenál igazgatóságának belátására bízatik, hogy az elbocsátandó munkások számát megállapítja. Az arzenál igazgatósága felszólította a munkásságot, hogy holnap reggelig a munkát ismét kezdje meg, mert ellenkező esetben a munkakönyveket a járás-bírósnál fogja elhelyezni.

Éjjel jelentik: A szlovén Lloyd-munkások ma esti ülésükön elhatározták, hogy nem csatlakoznak a sztrájkolókhöz, hanem holnap munkába állanak.

— **A mérnökegyelet pályadíjai.** A Magyar Mérnök- és Építész-Egyelet mű- és középítési szakosztályának legutóbbi ülésén Jakabffy Zoltán bejelentette, hogy az egyesületi kispályázat (szabadon álló dohánytözsde, mely nagyobb parkban áll) nyertes Kérrich Béla lett, aki ezüstérmét és száz korona jutalmat kap. Utána Csányi Károly az „Építő Ipar” címűléczére kiírt pályázat eredményét ismertette. A bíráló-bizottság 59 pályamű közül az I. díjjal Darilek Harryt, a II. díjjal Bossányi Józsefet tüntette ki. Végül Somló Emil bemutatta a Magyar Kir. Országos Középítési Igazgatóság átiratát, amelyben közli az egyesülettel, hogy az Andrassy-emlékre benyújtott pályatervek közül a 300 koronás pályadíjat a földmívelésügyi miniszter az egyesület zsűrijének döntése alapján kiadta s ezenkívül az „Emlékezet oltárán”, a „Vörös sziv” és az „Erő” jellegű terveket egyenkint 150 koronával megvásárolja. A nem jutalmazott pályaműveket szerzőik a mérnök-egyesületből elvihetik.

— **Asztalosstrájk Nagyszebenben.** A nagyszebeni asztalosmesterek kizárták összes munkásaikat, s helyettük a Budapesti asztalosmesterek szövetsége utján akartak új munkásokat hozatni. Kaptak is ötven munkást, akik azonban kijelentették, hogy ha sztrájk, vagy kizárás volna Nagyszebenben, akkor nem mennek le oda. Miután ez iránt megnyugtatót kaptak, elutaztak, de mikor az uti előleget felvették, irást is követeltek, hogy bérharcz esetén nem kötelesek ott maradni. Ezt az irást meg is kapták, mert a mesterek megbizottja úgy okoskodott, hogyha már egyszer lenn vannak Nagyszebenben, akkor már dolgozni fognak. A munkások leérkezvén, rögtön felütnék nekik, hogy a pályaudvaron nagy rendőri kirendeltség és a mesterek nagy része várta őket és mindeniket előreg elkészítet szállásra vezették. Ezért másnap, mikor munkába álltak, megbizták egy társukat, hogy tudakozódjék a városban esetleg a történetek felől. Mikor a kiküldött jelentést tett, hogy a városban általános kizárás van, valamennyien beszüntették a munkát s hivatkozva a kötött szerződésre, visszakövetelték munkakönyveiket. A mesterek a könyvet nem adták vissza, s a munkások erre jelentést tettek a rendőrségen, elutaztak s dr. Mátyás ügyvéd utján bepörölték a mestereket a munkakönyv, a mulasztott munkaidő és az utiköltségek megtérítése iránt.

— **Carmen Sylva ártatlan.** A román királyné nem gyalázta a magyarokat — ez a válasz arra a vádra, hogy Carmen Sylva könyvet írt, melyben a magyarokat becsmérelte. Nem gyalázta pedig azért, mert Bukura Dumbravá álnév alatt nem ő rejtőzött, hanem a bukaresti társaság egyik előkelő hölgye. Carmen Sylva különben egy budapesti hölgynek is küldött táviratot, amelyben szintén tagadja, hogy ő a „Hajduk” című könyv szerzője. Különben oly mindegy ez, mi megleszünk, ha akármit is írt, vagy nem írt Carmen Sylva.

— **Dr. Gyürky Ödön** ízelmei. A Nagyváradon letartóztatott dr. Gyürky Ödönnek Budapestre szállítása iránt a budapesti kir. ügyészség a mai nap folyamán megtette intézkedéseit. Gyürkynél, ki tudvalevőleg egy esztendő leforgása alatt több mint százezer koronát sikkasztott, letartóztatása alkalmával csupán néhány fillért találtak és állítása szerint szökésekor alig volt néhány száz koronája. Ezzel a színleges nyomorával azonban éppen úgy félre akarja vezetni a bíróságot, mint annak idején az öngyilkosság meséjével a budapesti rendőrséget. Az ügyészség előtt fekvő iratokból ugyanis már eddig megállapították azt, hogy dr. Gyürky Ödön szökése idejében nagy összegű pénzzel rendelkezett s ezt megerősíti az a sürgős beadvány is, melyet dr. Mézőly Imre fővárosi ügyvéd, ki a tarna-zsadányi és ludasi gazdák képviselőjében annak idején Gyürky ellen a feljelentést megtette, ma intézett az ügyészséghez a nyomozás kiegészítése tárgyában. E beadványban dr. Mézőly Imre fuvarlevelekkel és tanakkal igazolja, hogy dr. Gyürky Ödön címére szökése előtt három-négy nappal mintegy huszezer korona értékű buzát küldtek, melynek nagyrészt Gyürky közvetlen szökése előtti napon vette át, sőt az utolsó vagon buza átvételét személyesen már nem is eszközözhette s ezt valami ismeretlen tettestársra vette át a józsefvárosi pályaudvaron. Kétségtelen tehát, hogy dr. Gyürky Ödön jelentékeny pénzt rejteget. Közreműködtek a gazdák kifosztásában egyes bűntársai is, akiknek kinyomozása eddig éppen dr. Gyürky Ödön szökése miatt nem sikerülhetett. A kir. ügyészség most már olyan bizonyítékokkal rendelkezik, hogy valószínűleg már a legközelebbi napokban ez ügyben még néhány letartóztatás fog történni.

Gyürky Ödönt ma a nagyváradai ügyészség foházából Budapestre szállították. A rendőrségnél tett vallomásában Gyürky állhatatosan hangoztatta, hogy nem sikkasztott, csupán csalásokat követett el olyképp, hogy amikor a buza ára tizenkét korona volt, azt ígérte, hogy tizenhat koronáért értékesíti s így az uradalmak sok száz métermázsza buzáját eladta, de csak métermázsánként tizenkét koronával számolt el. A jogtalanul szerzett pénzt saját megtakarított vagyonával együtt a tőzsdén játszotta el.

— **A rektor az Egyetemek kórházában.** Dr. Török Aurél, a tudományegyetem rektora ma délelőtt tíz órakor meglátogatta a királyi védnöksége alatt álló az Egyetemek Kórház-Egyletének ideiglenes kórházát. A rektor végignézte az összes kórtermeket és más helyiségeket, minden beteghez néhány szíves szót szőtt, majd huzamosabb ott tartózkodás után távozott.

— **Pör a duma volt tagjai ellen.** Pétervárt holnapután kezdődik a pör az első duma volt tagjai ellen akik a wiborgi manifesztumot aláírták. Összesen százhatvankilenc volt képviselő ellen emelt vádat az ügyészség, köztük van Muronow, az első duma volt elnöke, Dolgorucki Péter herceg és Sawowski ezredes. A vádirat harmincz öre terjed és forradalmi irat terjesztése miatt fogja porbe a wiborgi manifesztum aláíróit. A törvény értelmében a vádlottakra három évig terjedhető fogság vár valamely javító-intézetben. A végfárgyaláson a törvényszék elnöke Krasenikow lesz.

— **Az újabb társadalmi harcok és a szocializmus.** Erről a kérdéssel tartott előadást tegnap este a Józsefvárosi Népkörben Farkas Elek, a Magyar Építőiparosok Orsz. Szövetségének főtitkára. A Népkör nagytermét zsúfolásig megtöltötte a főleg iparosokból és kereskedőkből álló közönség. Az előadó ismertetőn a szociális mozgalmak fejlődését, éles különbséget tesz a szociálizmus és a szociáldemokrácia között és ostromozván az utóbbinak tulajdonságait, szervezkedésre szólította fel ellene az iparoságot. Az előadást vita követte, amelyben résztvettek: Pesty Ferencz előjáró, Boross Soma főv. bizottsági tagi, dr. Nagy Elek és dr. Bossányi Iván ügyvédek és Darvas igazgató. Az előadást lakoma követte, amelyen dr. Havass Rezső elnök mondott köszönetet az előadónak és a vitában résztvevőknek.

— **A bomba.** Barczellonában egy üres telken ma gyanus tárgyat találtak, amelyet az őrszobába vittek, ahol felrobbant. Több rendőr megsebesült.

— **Jóteknyczélú hangverseny.** A gödöllői szünidei gyermektelep javára adózott az ügyvédi kamara dísztermében szombaton tartott hangverseny illusztris közönsége. Már 9 órakor zsúfolásig megtelt a díszes terem s a rendezőség által gondosan összeállított műsor minden számát zajos siker kísérte. Burger Lajos, Polgár Géza, Hauswirth Ödön és Schulhof Leó Haydn vonósnyegyesével nyitották meg az estét és a közönségnek valóban nagy élvezetet szereztek. Majd Ney Leona, a Népszínház széphangu énekesnője, ragadta magával a közönséget, a művészön lelkes tapsokra müdalokat adott ráadásul. A kis Parányi Piroksa, akit népszínházi szereplése révén oly előnyösen ismer a közönség, tánczával keltett nagy feltűnést s ugyancsak tánczkupléival hódított Kápolnai Irén is. Nemcsak bravuroso előadásával, de bájos és kecses tánczával büvölte el a közönséget. Főleg a „Taps“-kupléval váltott ki frenetikus tapsot. Az est egyik fénypontja Fodor Arankának, dalszínházunk népszerű alténekesnőjének szereplése volt. A művészön a Próféta nagy áriáján kívül a Carmen Habaneráját énekelte és sokszorosan megcsodált hatalmas altájával és előadó művészetével percekig tartó tapsvihart aratott, műsorszámait pedig Kern Aurél és Kálmán Imre népszerű dalaival toldotta meg. Utána a Vígyszínház két tehetséges növendéke, Smolka Stefi és Radó Sándor léptek a pódiumra, előbbi bájos tánczával, utóbbi bohókás előadásával ragadta el a közönséget. A tegnapelőtti szereplések után itélve szép sikerekben gazdag jövő vár a fiatal művészekre. A hangverseny humoros részét Pázmán Ferencz, a Vígopera nagytehetségű tagja és dr. Szalay József, az Üstökös szerkesztője látták el. A zongorakíséretet Stephanides Károly és Barna Izsó karnagyok szolgáltatták. Nem csoda tehát, ha ilyen jeles erők közreműködésével a művészi siker és a közönség megelégedése teljes volt. A táncz reggelig tartott.

— **Magyar papok botránya Amerikában.** Az az ádáz harc, mely az amerikai magyar csatlakozott és nem csatlakozott református papok között immár évek óta dúl, a múlt héten New-Jersey állambeli New-Brunswickben nagy botrányra szolgáltatót okot. Az eset közelébbi részleteiről a következőket olvassuk egy amerikai magyar újságban: Nánássy ref. lelkész neje az utcán megrohanta Hámborszky Pal new-brunswicki ref. lelkész és az utcai csöcselék lelkiöröme megkutyakorbácsolta. A közelben meg egy csomó pap talált gyöngvörtséget ennek a ritka látványosságának végigszemlélésében. Hámborszky lelkész kijelentette ugyan, hogy egy asszony által rajta ejtett sérelemért elégtételt szerezni nem fog, mindazonáltal a bíróság elé vitte a magyarak ez undorító családi szennyését, amennyiben Borsos utazó misszionáriust, akit a botrány értelmi szerzőjének mond, hirtelen utján elkövetett rágalmazás címén elfogatta. Borsos lelkész tényleg elfogták, de kezesség mellett szabadon bocsátották. Erre azután Borsos lelkész ugyancsak hirtelen után elkövetett rágalmazás miatt elcsukatta Hámborszkyt. Ez utóbbit is kezesség alá állította a bíróság, Borsos azzal vádolja Hámborszkyt, hogy ez róla a lapjában azt állította, hogy elárulta a valóságot, hogy inkább hazaló, semmint lelkész, hogy nem vallásos dolgaival, hanem politikával foglalkozik, hogy a presbiteriánus egyházat gyalázza s hogy ilt, mint a magyar kormány kiküldötte és ez által megfizetett kémé működik, akinek az a kötelessége, hogy az amerikai intézményekkel ellenfelet álló politikai munkát végezzen itt. Az amerikai magyarság körében oly kínos feltűnést keltő ügyet még e hét folyamán fogja tárgyalni a brunswicki esküdtészek.

— **Elisikkasztott pumpkassza.** Az alkalmi takarékszövetkezetekre, amelyeket népies nyelven pumpkasszának neveznek, rossz idők járnak. Egymásután sikkasztják el őket. Az év elején a Markó-utca hetedik száma alatt Geittner és Rausch malomkönyvtárában tíz köfaragósegéd alapított pumpkasszát. Hetenkint két koronát fizettek be s az volt a céljuk, hogy karácsonykor, amikor tekintélyes summa gyűl össze, felosztják. A pénzt Kovács Lipót nyergesúfalusi születésű harminczéves köfaragó kezelte. A felosztás szombaton lett volna, Kovács azonban elűnt. A betevők feljelentést tettek ellene a rendőrségnek. A detektívek keresték Kovácsot Csáky-utca 21. száma lakásán, a köfaragó azonban napok óta nem volt már otthon. A feloszlás attól fél, hogy öngyilkosságot követett el. Az elisikkasztott összeg 600 korona. A rendőrség mindentelje keresi a pumpkassza sikkasztóját.

— **Toselli hangverseny-köruton.** Milanóban, az ottani konzervatóriumban tegnap Enrico Toselli, Montignoso grónó legújabb szerelme hangversenyzett Természetes dolog, hogy a koncerten a sokat emlegetett asszony is megjelent és örült férje sikerének. Toselli jóteknyczélra zongorázott, ami azonban őt nem gátolta abban, hogy közepesen játszszen. A közönséget Tosellinél jobban érdekelte, mint Toselli játéka, ami különben természetes is. A Toselli-pár Milanóból Torinóba, onnan Hamburgba és Varsóba utazik.

— **Főiskolánk látogatottsága.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete folytán most tették közzé a hazai főiskolákon az 1907—908-ik tanév első felében beírt hallgatók létszámának kimutatását. A kimutatás adatai szerint összehasonlítva az adatokat az 1906—907. tanév ugyanezen felével, azt látjuk, hogy a hallgatók száma növekedett a hittani karon, az orvosi karon és a gyógyszerészeknél. Apadás konstatalható a jogi karon, a bölcsészeti karon és az elsőéves gyógyszerészeknél. A kolozsvári egyetemen, szemben a budapesti tudományegyetem 6974 hallgatójával, összesen 2403 hallgató iratkozott be. A jogi kar hallgatóinak száma Kolozsvárott 1644 volt, vagyis ötvenhatalt kevesebb, mint tavaly. A szaporodás legnagyobb Kolozsvárott is az orvosi karon. A műegyetemen összesen 1515 hallgató iratkozott be. Ezek közül 434 a mérnöki, 692 a gépészmérnöki, 111 az építési, 230 a vegyészeti és 9 az egyetemes szakosztály hallgatója. A rendkívüli hallgatók száma 39. A tavalyi adatokhoz képest a műegyetemi összes hallgatóinak száma 60-nal több, mint tavaly volt. A tiz jogakadémia közül a legtöbb hallgatója volt a pozsonyi kir. jogakadémiának, míg legkevesebb hallgató a sárospataki jogakadémiára iratkozott be. Növekedett, az eperjesi, a kecskeméti, a mármaroszi, a pécsi és a pozsonyi jogakadémiák hallgatóinak száma, míg a nagyvárad, kassai, az egri, a debreczeni jogakadémiák hallgatóinak száma csökkent.

— **A chilei sztrájk.** Dél-Amerika partvidékén veszedelmesen elharapódzott a salétrom-munkások sztrájkja. Először a salétrom-kikötők munkásai léptek sztrájkba, aztán általános lett a munkabeszüntetés a salétrom-telepeken is. 8000 sztrájkoló csődült Iquiquebe, zavargásaival olyan rémületet keltett a városban, hogy a kereskedők sietve bezárták üzleteiket. Azóta a sztrájk még jobban elfajult és ma azt táviratozzák Santiago de Chileből, hogy Aliancában a sztrájkoló salétrom-bányászok szembeszálltak a katonasággal. A csapatok sortűzet adtak a sztrájkolókra, két munkás meghalt, tizennyolcz megsebesült.

— **A kórházak karácsonya.** A közelgő karácsony ünnepének melege behatolt tegnap és ma a fővárosi kórházak rideg falai közé. A Szamaritánus Egyesület, amely folytonosan támogatja a kórházakból távozó szegénysorsú lábadozókat, ez évben is megrendezte a „kórházak karácsonyát”. Az egyesület buzgó női választmánya már hónapok óta fáradozik gróf Wenckheim Frigyesné vezetésével, hogy a szent ünnepre apró ajándéktárgyakkal kedveskedhessen a kórházak elhagyott, szegény lakóinak. Tegnap a budai kórházakban, nevezeten a Szt Erzsébet-, az Irgalmas-, a Szt Margit- és a Szt János-kórházakban, ma pedig a pesti oldalon a Szt István és Szt Rókus kórházakban tartották meg az ünnepélyeket. A vezetőség részéről: gróf Wenckheim Frigyesné, özv. Herich Károlyné, dr. Böke Gyuláné, özv. Kainz Jánosné, dr. Váli Ernőné, Kraemmer Gézáné, Adler Bancalari Hedvig, Vikár Béláné, dr. Papp Gézáné, dr. Hajós Lajosné, Wessely Ödönné járták végig a kórházak karácsonyával díszített szobáit és apró emléktárgyakat osztottak széjjel és vigasztalva enyhet nyújtottak földalmaikra. A kórházak orvosi kara teljes számmal volt jelen e megható ünnepélyeken.

— **Rublás.** Liptószentmiklós és Okolicsno között halva találtak Vitáilis nevű timárlegényt, míg társa átléte oldalbordával még élve mellette feküdt. A vizsgálat kiderítette, hogy a timárlegényeket két idegen megtámadta és kirabolta.

— **Házasság.** Mauthner Ilona kisasszony, Mauthner Ödön leánya, tegnap tartotta esküvőjét Schnabel Viktor bécsi gyárossal. Családi gyász miatt szűk családi körben tartották meg az esküvőt. Hajdu (Haberfeld) Sándor, a Louis Dreyfus & Comp. nársi cég londoni főtisztviselője ma Londonban házasságot kötött Schwartz Ida Juliával.

Kovácsics János elvette Fletzer Eugeniát Fiumében.

Király Mariska áll. tanítónő és Jánosi Pál m. kir. erdész most tartották esküvőjüket Szászsebesen.

Tuchs Ernő építész eljegyezte Weisz Gizit, Weisz Tivadar és neje, szül. Freund Teréz leányát Budapestben.

Löwy Jenő, a Berlini Viktória biztosító részvénytársaság hivatalnokja eljegyezte Deutsch Honkát Budapestben.

Altöldi Béla, a képviselőház orvosa, jeles írótlársunk, tegnap, vasárnap kelt egybe Leipniker Magdával.

Doktoravátás az egyetemen. A budapesti tudományegyetemen ma délelőtt dr. Török Aurél rektor elnöke alatt ünnepes doktoravátás volt. Az egyetemi tanács ez alkalommal harminczét új doktort avatott fel. Az új orvosdoktorok közt volt egy nő is: Mittach Augusztá, aki szép sikerrel végezte be tanulmányait a budapesti orvosegyetemen.

Tűz a vasuti postakocsiban. A nyiregyháza-mátészalkai vonalon eddig ki nem derített módon a postaszállító-kocsiban tűz ütött ki. A postakísérő tiszt, amint észrevette, hogy a kocsiban tűz van, az értéktárgyakat és a pénzt tartalmazó leveleket zsebeibe gyömöszölte és miután vészfék nem volt a kocsiban, kiabálni kezdett, mire a vonat a nyílt pályán megállott. Körülbelül negyven csomag elégett, míg az értéktárgyakat a postatiszt ébersége folytán sikerült megmenteni.

Merénylevelv egy vonat ellen. Ungtölgyes községben elfogták Rik József nagyszalontai lakos, kömüvest, aki a község határában folyó vasutépítkezésnél dolgozott. Rik Józsefről azt a hírt terjesztették, hogy államfelforgató tanokat hirdet. Egy vasárnap délután, miután több részeg munkást idegen vagyon rongálására bujtogatót fel, a csendőrség le akarta tartóztatni, de Rik a csendőrökre támadt és csak miután szuronyral megsebesítették, sikerült letartóztatni. Rik letartóztatásáról Erdőgyarakon (Biharban) élő felesége nem tudott és e hó 23-án levelet írt a férjének, mely a szerednyei őrsparancsnok kezéhez jutott. A levélből kitűnik, hogy Rik valamelyes anarkista szövetkezetnek tagja, amely szövetkezésnek Bihar vármegyében több tagja van. A levélben egy vonat ellen készülő merénylevelvől szólt. Rik Józsefet kihallgatták, de annak tartalmáról nem szóltak neki. Vonatfelrobbantásról vagy másféle merénylevelvől nem akar tudni. A titokzatos ügyben most a főkapitányság is nyomoz.

Sztrájk Eszéken. Ovisel József-féle butorgyár munkásai ma délelőtt sztrájkba léptek hírszerint azért, mert a múlt szombati fizetésnél nem elégitették ki őket teljesen.

Egy halálra ítélt utolsó szórakozása. Megemlékeztünk arról, hogy az amerikai Ohio államban egy Szalay nevű magyar embert, aki egy Vargyas Verova nevű leányt meggyilkolt, halálra ítélték. A halálos ítélet végrehajtása december 13-ára volt kitűzve a columbusi börtön udvarán. Kevéssel halála előtt azonban a halálra ítélt magyarnak alkalma nyílt még utoljára magyar táncban gyönyörködni. A kivégzés előtti hét egyik napján ugyanis a columbusi börtönben a fegyencnek számára egy new-yorki angol szintársulat előadást tartott, melyet a halálra ítélt Szalay is végignézett. A szintársulatnak Serly Lajos zeneszerzőnek két leánya, Irén és Etel is tagja, akik az apjuk által számukra írt magyar toborzót táncolják. A két magyar leány, a columbusi börtön színpadán is eljárat a toborzót és a magyar tánczra ellágyult a halálra ítélt magyar szíve és hangosan felzokogott, talán először, mióta elfogták és egyuttal utoljára is az életében.

Iparostanoncizskolai tanítók alakuló ülése. A Ferencz József tanítók házában vasárnap délelőtt Iparostanoncizskolai Tanítók Országos Egyesülete ezimén új egyesület alakult, amelynek célja az inasiskolai oktatás fejlesztése, a rajztanítás egységesítése, tantervek kiképzésére tanfolyamok rendezése és az iparosiskolai tanítók anyagi és erkölcsi érdekeinek megvédése. Az alakuló ülésen az ország negy-százötven inasiskolájában működő három ezer tanító közül több, mint száz igazgató és tanító jelent meg.

Vérengzés a borbélyműhelyben. A Zimonynyai szomszédos Becsmen községben Vodenicsarev nevű parasztléány a borbélyműhelyben tartózkodó Sorg János ellenfelére az ablakon át rálőtt. A pisztoly vagdalt ölmédrabkákkal volt megtöltve és nagy pusztítást tett a műhelyben. A lövés megölte Sorgot és egy másik legénypajtását és még őt, a műhelyben tartózkodó egyént megsebesítette. Vodenicsarevet elfogták.

Letartóztatott forradalmárok. Varsóban az utolsó napokban százötven agitátort tartóztattak le, akik a kaszárnyákban forradalmi propagandát üztek. A letartóztatott forradalmároknál egy névjegyzéket találtak, amelyben nyolcszáz forradalmárnak a neve volt följegyezve. A letartóztatások tovább tartanak.

Elcspett bankoprés. Egy gazdátlanul maradt bankoprést csipett el a fumei rendőrség, amelyikhez most keresi a hozzátartozó bankopréselőket. Néhány hét előtt a vasúthoz egy küldemény érkezett Triesztből. Egy láda volt, amelyet Görögországba kellett volna továbbítani. Minkogy Triesztnek van csak közvetlen összeköttetése Görögországgal és nem Fiumének, a vasut arról értesítette a földadót, hogy rendelkezék a küldemény felett. A válasz azonban elmaradt, mire a ládát egy fumei szállítónak adták át. A küldemény tartalma az ide-oda szállításhoz eltorrt és a tartalom igen gyanús volt a rendőrség előtt. Közlelebről megvizsgálták és kiderült, hogy egy tökéletes bankoprés volt a ládában.

A grafikai művészet az Iparegyesületben.

Az Országos Iparegyesület mai ülésén Augenföld Miksa szakíró ismertette Barta Ernő festőművész újabb nyomdai és általános jellegű ujdonságait. A felolvasó utal nagy elmaradottságunkra ezen a téren és az iparosvilág figyelmébe és szeretetébe ajánlotta a reprodukáló művészetnek mostoha-gyermekét: a nyomda-grafikát. Ugy a felolvasót, mint Barta Ernő festőművészt a jelen voltak meleg ovációkban részesítették.

Megszökött eczetgyáros. Nagy passzívák hátrahagyásával párolgott el Schwarcz Vilmos kapronczai eczetgyáros, aki 300.000 koronán tulmenő kötelezettségek hátrahagyásával megszökött. Cégje ellen már elrendelték a csődöt. Érdekelve vannak különösen a megszökött kereskedő rokonai, valamint több zágrábi pénzintézet.

Egy tolvaj tradédlija. Egy tolvaj tragikus sorsáról érkezik hír Aradról, ahol Haibach István a törvényszék fogházában töltötte ki három hónapos fogházbüntetését, amit lopásért kapott. Haibach a világ legbecsületesebb emberének született, de mint annyi sok társát, a nyomor, a korgó gyomor bűnre kényszerítette, lopott és megbélyegzett tolvaj lett belőle. Haibach a börtönben szorgalmasan dolgozott és erősen fogadkozott, hogyha kikerül, inkább éhenhal, de becsületes ember lesz belőle. A balsors azonban, mely a szerencsétlen Haibachot börtönbe juttatta, nem engedte meg, hogy újra becsületes legyen. Munkaközben egy rézdróttal megszurta az ujját, de nem szölt senkinek. Szegény Haibach ugyanis az utolsó napokat töltötte a börtönben és félt, ha kórházba kerül, még hosszabb ideig kell bennmaradnia, ő pedig nagyon vágyott már ki a becsületes világra. Fáj a szurás nagyon, az ujjá meg is dagadt hamarosan, de a becsületes Haibach türt, szenvedett. Másnapra azonban már a keze, a karja is megdagadt és mégis be kellett feküdni a kórházba. Az orvosok megvizsgálták Haibach Istvánt és látták, hogy a mérges anyag az egész testet inficziálta már, a szerencsétlen ember menthetetlenül elveszett. Haibach István tegnap, kiszabadulása napján, mikor becsületesen kitöltötte büntetését, meghalt.

A csábító. Moldován Görög Gírod-tófaluban feleségével találva Rogocsán György ottani lakost, duhéban a csábítót agyonszurta. Moldován önként jelentkezett a csendőrségnél.

Ingeny kenyér. Az Ingenykenyér Egyesület vasárnap délelőtt tartotta dr. Rózsavölgyi Manó elnöke alatt évi rendes közgyűlést. Az előterjesztett évi jelentés szerint december 20-tól 1907. márczius 23-áig az egyesület 374.466 adag kenyeret osztott ki. A közgyűlés tudomásul vette, hogy az ezidei kiosztásra minden előkészület megtörtént, úgy, hogy a kiosztás a hideg időjárás beálltával bármikor megkezdhető.

Kezdő rablók. Becsületes, jó szándékkal és serény igyekezettel vágott neki a rabló pályának két derék lippai legény, de szomorúan lefört a kezdet kezdetén. Borsán Miklós és Petko Mihály lippai legények megunták a füzesszerű munkát és egy szép napon a kocsmában borozgatva, elhatározták, hogy felcsapnak utonálló rablóknak, mely ugyan veszedelmes lehet, de jóvédelmezőbb. Revolverrel és késsel fölfegyverkezve elindultak tehát, hogy megkezdjék működésüket. A glogováci országuton állottak először lesbe. Az első áldozat Czöner Ferencz kereskedő volt, aki árukkal megrakott szekérével hajtott arra. A két legény fölugrott a kocsiá és munkához láttak. Borsán Miklós a kereskedő szemét kötötte be egy kendővel, míg a másik az áruk jórészevel elmenekült. Ez a siker azután felbátorította őket és mikor a portékát biztos helyre vitték, visszatértek a leshelyre. Már aikonyodott, mikor egy Kosztin Helén nevű asszony jött országuton. A rabló legények kötéllal hátrakötötték a védtelen asszony kezét, majd kést tartottak a mellének s azzal fenyegették, hogy ha nem adja oda a pénzt, nyomban leszürkék. A szerencsétlen nő váltig azt hangoztatta, hogy egy fillér sincs a zsebében, mire a két haramia letelepette a földre s az egyik erőszakos merénylevelv követelt el ellene. Ezzel azonban nem ért véget a rablóhadjárát. A gonosztevők még azon éjjel Mondorlakon beírték Schwartz Izidor kereskedő boltjába, ahonnan pálinkát vittek el. Mondorlakon azonban rajtavesztett a két bandita, mert a csendőrök elfogták őket és a község házára kísérték, ahonnan megvasalva vitték az aradi törvényszék börtönébe.

A hadsereg ellen. A Szajna-kerületi esküdt-bíróóság ma kezdte meg a Hervée Gusztáv és a „Guerre Sociale” című lap kiadója ellen a hadsereg rágalmozása és megsértése miatt indított per tárgyalását.

Aki mindenáron meg akar halni. Ma éjszaka fél tizenkét óra tájban a Hajós-utca és Gróf Zichy Jenő-utca sarkán egy elegáns, szmokingos, fehér-mellényes fiatalember agyonlőtte magát és rögtön meghalt. A golyó bal halántékán hatolt be és a koponyáin jött ki. A rendőrség megállapította, hogy az öngyilkos Berend Pál orvosnövendék, aki többször tünt föl a napilapokban közölt formás tárczáival és tartalmas közleményeivel. Öngyilkosságának oka: életuntás. A hulla zsebében egy naplótöredéket találtak, amelyben az öngyilkos megírta, hogy négy nap óta keresi a halált. Meg akarta magát mérgezni kokainnal, szublimáttal és narkóziissal. Egyik kísérlet sem sikerült. A revolver-golyó megadta neki végre az óhaitott nyugalmat. Holttestét beszállították a fonzoló-intézetbe.

Vakmerő rablómerénylevelv. Egy szokottnul vakmerő rablómerénylevelv tartja izgalomban Milánó lakóit. Szombaton déltájban egy elegánsan öltözött fiatalember belépett Delfrate ékszerésznek Vittorio Emmanuele korzón levő üzletébe, mikor a tulajdonos egyedül volt ott. Ékszeréket tétegett maga elé és mialatt Delfrate egy vasládat kinyitott, az idegen rátámadt és több törzsúrát ejtett rajta. Az ékszerész kiállásaira a rabló rémülten az utcára menekült, ahol heves dulakodás után lefogták a járőkelők.

Öngyilkos cseléd. Tegnap este Terner Julia 19 éves cseléd a Dembinszky-utca 18. számú ház harmadik emeletéről leugrott az udvarra. Nyomban meghalt. Sűrűn teleirt papirlapot találtak a leánynál. Az utolsó levél volt ez, amelyben a leány bucsuzik az élettől. A megszólitás így hangzott: Tisztelt urfi! Majd hosszan leírja, hogy elcsábították.

Miért kezdett velem. — írja, miért ígért házasságot, amikor csak bolondd akart tenni. Ne adjon külön helyet magának se az uristen. A föld ne vegye be, vesse ki... Az elkéseregett leány holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

Halálozások. Dudás Adolf, a Gyöngyösi Ujság szerkesztője, a gyöngyösi függetlenség párt vezető tagja tegnap hosszas szenvedés után meghalt. Neje, négy árvája és kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése ma délután 2 órakor volt.

Kolossváry József törvényszéki bíró december 20-án 63 éves korában Egerben meghalt. Többold tanár ismert laringológus Berlinben tegnap meghalt.

Janssen, a meudoni obszervatorium igazgatója Párisban ma reggel meghalt.

Horváth Károly, a Magyar Földhitelintézet régi főtitkárja, szombat éjjel 53 éves korában meghalt a fővárosban. Halálát özevgye, szül. Koszkol Mária és egyetlen leánya, Margit gyászolja. Temetése ma ment végbe a kiterjedt rokonság és a Földhitelintézet tisztviselőkarának nagy részvéte mellett.

Cserneki és tarkeői Dessewify Kálmán birtokos életének 63-ik évében meghalt Nyirábrányban.

Aigner Imre, az eszedi lap lecsapoló és Szamos halpartii ármentesítő és belvízszabályozó társulat főtitkára életének 37-ik évében meghalt.

Szabolcsán Paukovits Andor megyei és városi ügyész, az ügyvédi kamarának tegnap megválasztott elnöke, ma 61 éves korában meghalt.

Grol András történelmi festő, az osztrák művészeti muzeum műipariskolájának tanára, Bécsben december 20-án meghalt.

Gyászos végű lümpolás. Tragikus végű lümpolás híre érkezik Münchenből. Moschel Frigyes huszonöt esztendőes végészeti tanfolyami hallgató hajnali két óra tájban, mikor egy mulatságról hazafelé tartott, inzultált két rendőrt, akik rendreutasították. Dulakodásra került a sor és az egyik rendőr revolvért rántva föbelőtte a diákot, aki azonnal meghalt. Az utcán járó közönség csaknem meglincselt a rendőröket.

Furcsa vacsora. A németek afrikai birtokán, Kamerunban egy hivatalnok egy kis körútra indult kerületében. Néhány fekete kíséretében benyomult az őserdőbe is, ahol csak fejszével tudott magának utat törni, vagy pedig az elefánt- és bölény-csordákól letaposott ösvényen kellett haladnia. Egy ízben egy félig kiszáradt patak partján lőtt éjjeli szállást. „A magunkkal hozott élelem, — írja — időközben elfogyott. A fekete legények azonban nem estek kétségbe. Fogtak a fűben egy hatalmas viperát, volt vagy másfél méter hosszú. Azt megsütötték és jó étvágygyal falatoztak belőle. Más legények a patakból kifogtak egy fiatal krokodilust és ugy falták, mint valami ritka fő csemegét. A törzsfejedelmük talált a patakban egy teknősbékát és egy hatalmas szarvasbogár-félet. Minthogy a teknősbékát nem volt kedvem megköstölni, megpörkölte a tűzön a szarvasbogarat és barátságos mosolylyal lemondván e kiváló csemegéről, megkínált vele, mondván, hogy: — Jó étvágyat!”

— **Elopott bunda.** Gróf Csekonics Gyula ma vadászatról Budapestre érkezett. A keleti pályaudvaron várta az inasa, aki átvette tőle utazóbundáját és bőröndjét. Előbb a nehéz bundát vitte ki a pályaudvar előtt váró egyfogatu bérkocsira. Mikorra a bőröndöket is fel akarta tenni, a bérkocsis a bundával, amely 500 koronát ér, megszökött. A rendőrség keresi a tolvaj kocsist.

— **Rendőri hírek.** Baleset: Vadász János harminczhét éves lokomotívvezető a Kelenföldön leestett egy tehervonat lokomotívjáról és bezúta a fejét. A Rókus-kórházban ápolják. — Az Erzsébet-körút 15. száma háza előtt egy városi villamos nekiment Deák Gyula pékmeister kocsijának. Deák a bakról leestt s könnyebb sérülést szenvedett. — A Köztemető-ut és Baross-utca sarkán az 500. és 318. számú közúti villamos összeütközött. A kocsik megrongálódtak, komolyabb baj nem történt. — **Életunt emberek:** Szűcs Mária cseléd, Hajtsár-ut 89. számú lakásán mellbe lötte magát. A Rókus-kórházban ápolják. — Róth Miklósné munkáskőn tegnap a Frangepán-utca 36. számú lakásán összeveszett a férjével. Nagy elkeseredésében kiment Újpestra s az esztergomi vasúti hídon a sínparra fekküdt. Egy vonat vezetője azonban észrevette, megállította a vonatot és az életunt asszonyt átadta egy rendőrnek, aki hazavitte az urához. — Iju Saly István huszonkét éves első honvédegyalozredbeli közlegény, Kossuthfalván levő lakásán borotvával elvágta nyakán az ereit. Veszedelmes sérülésekkel a második számú sebészeti klinikára szállították. — **Halál a fürdőben:** Tegnap délután a Rác-fürdő egyik kőfürdőjében egy 30-40 év körüli munkásszony belefullt a vízbe. A rendőrség nyomozást indított, annak megállapítására, hogy öngyilkosság vagy szerencsétlenség történt-e. — **Garázda katoná:** Földzling János közös hadseregbeli szakaszvezető a Garay-téren kivont kaddal hadonászott s megtámadta a járókelőket Néreti Kálmán 1566. számú rendőr csendre intette, mire Földzling a rendőrré támadt. Földzlinget bevették a hetedik kerületi kapitányságra, ahol átadták az őrzésnek. — **Elfogott zsebtolvaj:** A rendőrség letartóztatta Burian Sándor huszonhat éves napszámot, aki az Alföldi-utca 6. számú menhelyen Pettő Mátyas és Cseh Ferencz napszámok zsebéből egy korona néhány fillért ellopott. A meglöpött napszámok észrevették a lopást, mire Burian dulakodni kezdett velük. Nagynehezen lefogták s átadták a rendőrségnek. — **Késelések:** Teller József 26 éves napszámos egy leányval a Chikagó-mozgósínház előtt álldogált tegnap este. Egyszerre több részeg ember megtámadta őket s egy leányt, mint a legényt arcúlt uttötte. Teller a támadásra azzal felelt, hogy bicskát rántott és mellbe szurta egyik támadóját, Hingl János tizenhét éves lakost. Életveszélyes sérüléseivel a Rókus-kórházba vitték. — A Thököly-uton Fazekas Ferencz kintornás verekedés közben összeszurkálta Pataki Lajos 23 éves kintornást. A Rókus-kórházban ápolják. — **Tűzek:** Farkasházy Zsigmond országgyűlési képviselő Nádor-utca 43. számú lakásán ma reggel kigyulladt a cselédszoba. Mielőtt azonban nagyobb veszedelem támadt, az ötödik kerületi tűzörseg eloltotta a tüzet. — Tűz volt a Schwanda Gyula hajózási főfelügyelő Kristóf-tér 7. számú lakásán és Bárd Gyula lisztkereskedő Kazinczy-utca 51. számú pinczéjében is. A veszedelmet még csirájában elfojtották.

— **Fratelli Deisinger** fiumei cég Budapestén a királyi bérpalotában árulja a létező legjobb kávét 3 korona 90 fillérért.

FERENC JÓZSEF KESERÜVIZ
páratlan
HASHAJTÓSZER

x **Édes.** És most ülj le drága Margiton és beszélj. Mi volt az az édes, mámorító, — amit a hadnagytól kaptál? Margit szemé e kérdésre lecsukódott, arcát pir futotta el és remegő vonaglás cikláta át tagjait, aztán lassan, vonatott hangon kezdett beszélni, mint gyónáskor a haldokló, ha nagy titkot árul el... Az, az az édes, kimondhatatlan jó az, amit a hadnagytól kaptam, — az a kecskeméti Menyecske-likör volt, melyet az Első Alföldi Cognagyár r-t. készített.

x **Bob-hashajtó** a legkellemesebb. 10 fillér.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítottak a gyermektorna és vívásra.

x **Börhajók, hajhullás és kopaszság** sokszor éve-kig makacsul daczolnak minden orvosi kezeléssel. Dr. Hönig Izsó elektroterapeutikai intézetében (Károly-körút 24.) magas feszültségű árammal (D'Arsonvalisatio), kék fényvel és Röntgen-sugarakkal lesznek ezen és hasonló természetű betegségek teljesen fájdalomtalan és kényelmes módon (mert az áram a ruhán keresztül is hat) sikeresen kezdve.

x **Zászlók, czimerek, minden kivitelben** kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. sz. Árjegyzék ingyen.

SARBO CIPŐ KÜLÖNLEGESSÉGEI
Koronaherczeg-utca 5.
TELEFON.

VITA FORRÁS SÖSKUT VASVÉDE
ALKALIKUS NATRON-LITHIONGYOGYVIZ
Orrosiar ajánlv: bűgysavas diathesia, kőgyvny, akúhor-betegség, gyomor-, vesé- és húgyhólyagbántalmaknál stb.
Mint üdítő és borvíz páratlan.
Bővebb felvilágosítással szolgál a
Központi Iroda: Budapest, V., Váci-körút 54.
Főraktár: Édeskúty L. uról Epest. Erzsébet-tér 8.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Környei Béla** a Népszínházban. Ma mutatkozott be a Népszínház-Vigoperában Környei Béla, aki betegsége miatt nem játszhatott a „Tündérszerelme” premierjén. Környeit tudvalevőleg Mader a Király-Színházról hódította el s mai bemutatkozása elé érhető érdeklődéssel tekintett a Népszínház közönsége. Gergő szerepét játszotta s a sikerrel, melyben az est folyamán része volt, meg lehet elégedve. Bár játéka kissé írárdt, nyomott volt, ami érthető is betegsége miatt, de hangja ma is tisztán csegett s teljesen kikapáta s érvényre juttatta a zenei rész szépségét. A közönség minden énekszámát zajosan megtapsolta és a felvonások után sokszor a lámpák elé hívta. Az előadás ma sem volt még egészen gördülékeny és egyik-másik szereplő, — különösen az énekesek — sok kívánni valót hagytak hátra.

(*) **Bemutató az Urániában.** „Marokkó” czimvel érdekes darabot adtak ma az Uránia Színházban. Marokkó, mely háborúja révén, az utóbbi hetekben külön rovatokban szerepel a lapok hasábjain, ma a kifeszített vásznon is teljes érdeklődést keltett. Mindazt, amit eddig szűkszávu táviratokból tudtunk meg, szemléltető módon tárták elénk a projektográf gyorsan pergő képei. A szerencséskezű szerzők: Bedő Béla és Schneider Sándor, jól számítottak, amikor a véres aktualitása révén ismert Marokkót írásban és képben a nagyközönség elé vitték. Az első felvonásban az utcát és népet, a kereskedelmet, ipart, a szórakozás tanyáit, a háremeket látjuk színpompás keleti tarkaságban. A második felvonásban a sivatag misztikus életével ismerkedünk meg. A végtelen homoktengerrel, hol mértőidekre nincs élő ember, nincs fa és minden buczka mögött százféle alakban lesekedik a halál. A rabló beduinok miatt nincs biztonságban sem az élet, sem a vagyon s az éjjeli álom mellé a kovás puskák sivitó golyója szolgáltatja az altató zenét. Ott van azután a számum, a mindent eltemető szél, mely viharzásba hozza a homoktengert és sirt ás az anélkül is megviselt karavánoknak. Azután ott látjuk a kedihet, a földalatti folyót, mely ellen lehetetlen a védekezés. Meg nem állapítható helyen egyszerre csak kitör a víz a homokból s a kilométeres szélességben száguld végig a pusztán, elsöpörve mindent, ami útjába akad. A harmadik felvonás végül kizárólag a háborúval

foglalkozik. Vész és halál mindenfelé, melynek Abdul Azis és trónkövetelői az okai. Amerre csak nézünk, hadihajók és gyilkolásra kész seregek. A lövegek, golyók és kardok ezrével pusztítják az emberéletet és vagyont. Mindezt a helyszínen készült képek és mindvégig élénk, ötletes szöveg illusztrálja. A jól sikerült mozgóképek közül különösen Kazablanka bombázása és az augusztus 27-iki ütközetet bemutató mozgóképek előadását a közönségre, mely a felvonások végén többször lelkesen megtapsolta a szerzőket. Az előadáson József főherczeg és Augusztus főherczegnő is megjelentek kíséretükkel.

(*) **Az Operaházban** szerdán, karácsony első ünnepén, Messenger új dalműve Fortuno kerül előadásra másodszer, a bemutatott előadás szereposztásában. Az újdonság második előadását bérletünnepben tartják meg. Harmadik előadása szombatra, e hó 28-ára van kitűzve, páros számú bérletfolyamban. Karácsony második ünnepén, csütörtökön, Tosca kerül színre a czimszerepben Szamosy Elza vendégfellépésével, aki ezzel befejezi vendégszereplését. Karácsony hetében mérsékelt helyárrakkal egy népszerű előadást is rendez az Operaház, még pedig pénteken, e hó 27-én. Ez alkalommal Delibes kedvelt dalműve, Lakmé kerül előadásra a czimszerepben Sándor Erzsivel, amely tudvalevőleg a fiatal művésznő legjobb szerepe. A férfi főszerepeket Arányi és Szemere éneklék. Hétfőn, e hó 30-án ujtják fel a már több mint öt éve elő nem adott „Szent Erzsébet legendáját”, melynek új szereplője Vasquezné lesz, aki Szent Erzsébet szerepét ez alkalommal fogja énekelni először. A jelenetezett oratorium többi szerepeiben Flattné, Payer, Váradi M., Berts, Valent, Takáts, Szendrői, Várady és Mihályi lépnek fel.

(*) **Komlóssy Emma** Aradon. Komlóssy Emma e hó 27-től kezdve négy estén át vendégszerepelni fog az aradi színházban. A népszerű művésznő négy legjobb szerepben: Cassanova, Vándorlegény, Piros bugyelláris és Az üdvöskében lép fel. Az aradi közönség nagy érdeklődéssel várja Komlóssy Emmát, ki vendégszereplési körútjában a legzajosabb sikereket aratja. Igazán szatira, hogy amikor a fővárosi operett-színpadokon a teljes hangtalanság uralkodik, akkor az ország legszebb hangu operette-dívája a nagyobb vidéki színpadokon kénytelen művészetét érvényesíteni. Különbén jól teszi, mert a vidéki közönségnek még van érzéke a művészet iránt.

(*) **Hírek a Nemzeti Színházból.** Holnap kedden, karácsony előestéjén nem lesz előadás a Nemzeti Színházban. A két ünnepnapon délután is, este is játszanak és pedig karácsony első napján, szerdán délután az Aranyembert adják elő, Pálfiyval a czimszerepben, Noémit P. Ligeti J. Terézát Jászai M., Timeát Török I. Krisztyánt Náday, Kadistát Bónis, Brazovicst Gabányi A., Brazovicst K. Demien Mari és Atháliát Paulay Erzsi fogja játszani. Estére a Vetélytárs, a színház rendkívüli sikerű új színműve van kitűzve P. Márkus Emmával, Cs. Alszeghy Irmával, Odryval, Gyenessel, Pethessel, Mihályival és Rózsahegyivel a főszerepekben. Ünnepe másodnapján, csütörtökön délután dr. Szalay Mihály nagyhatású társadalmi színművét a Megváltást adják elő, s ez alkalommal is a bemutatott előadás szereplői: P. Márkus Emma, Rákosi Szidi, Vizváry Mariska, Gál és Pethes játszanak benne. Este új betanulással és részben új szereposztással kerül színre a Pry Pál, s a czimszerepet ezuttal először játszi Rózsahegy.

(*) **A „Dada” másodszer.** A Magyar Színházban vasárnap másodszer játszották Brody Sándor kitűnő darabját, a „Dada”-t. A darab szépségei az összevágó előadásban pompásan érvényesültek s a közönség sokat tapsolt a szereplőknek, különösen Mészáros Gizának.

(*) **A Varázskeringő** olcsó helyárrakkal. A Király-Színház igazgatósága, mint minden évben, ebben az évben is karácsony előestéjének napján, kedden délután 3 órakor előadást tart. Ezuttal Strauss Oszkár operettjét, a Varázskeringőt adatja és pedig kivételesen olcsó helyáru előadásban. Ezen az előadáson is a bemutatott előadás nagyszerű ensembelje: Ráthonyi Ákos, Ötvös Gitta, Petráss Sári, Örley Flóra, Németh József, Papir, Csapó és Nyárainé játszzák a főbb szerepeket

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás a gyomorbaeseknek és ezékszeretőknek szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz
az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kaphat mindondtt kis és nagy üvegekben.

(*) **Magyar zenepedagógia.** Egy új vállalat áldozatkészsége sokkal többet lendít a magyar zeneművészet fejlődésén, mint az a sok teória, melyet írásban és szóban hirdetnek évek óta zeneiróink. Ez a vállalat a cselekvés terére lépett, midőn Chován, Szendy, Bloch és Siklós tanárokkal szövetségbe, megmagyarosította a zenepedagógia ügyét oly módon, hogy óriási költséggel rendezte sajtó alá nemcsak a zongora-tanulmányok egész sorozatát, melyet eddig csak külföldi, német szövegű hangjegyekből ismert meg az ifjuság, hanem lehetővé teszi, hogy négykötetes munkában a zene elméletének teljes anyagát bocsássa a zeneszerzéstannal foglalkozók rendelkezésére. Siklós tavaly megjelent összhangzattanát, melyet a Zeneakadémián és az országban majdnem összes zene-intézeteiben tanítanak, a főv. év elején a Hangszereléstán fogja követni, mely az első ilyen tárgyú mű magyar nyelven. De nemcsak a zenepedagógia, hanem a magyar zene fejlesztése is programjába tartozik. Most ismét két izléses kiállítás, pompás füzet jelent meg Rozsnyai Kálmán kiadásában: Siklós Albertnek, ennek a ritka tudású zeneszerzőnek és zenetudósának négy Szkerző-ja. Az első füzet két könnyebb szerzőt tartalmaz, mely a Zeneakadémia tantervében az ötödik évfolyam tananyagában szerepel. Mindkét mű a tavasz üdőségét varázsolja elénk; a modulációk élénksége, a forma tisztasága, áttetsző szerkezete a legavatottabb kézre vallanak. A kiadás értékét a kiváló műgonddal szerkesztett füzet is fokozza. A második füzetben a szerzőt nem akadályozta ama szándék, hogy a technikai nehézségeket lehetőség szerint kerülje. Itt fantáziája szabadabban csaponghat, gondolatai nagyobb ívekben jelentkeznek, harmonizálása modernebb, merészebb s a két szerzőn keresztül izzó szenvedély lüktet. Néha (szinte) orkesztrális hatásra törekszik; szinte halljuk a kiáltók bugását, a fuvók csillogó szakkatóját, vagy a puzónok méltóságos tömör akkordjait. Bizton reméljük, hogy ez a két utóbbi, egyaránt kitünő kompozíció, mely zeneirodalmunk határozott gazdagodását jelenti, hamarosan tért fog foglalni a zongora-hangversenyek programjában. (—s)

(*) **Dráma Benedek tábornagyáról.** A bécsi Raimundtheater a napokban elfogadott egy ötfelvonásos katonadrámát, melyben Benedek tábornagynak jut a főszerep. A darabot Grácban elő akarták adni, de a gráci cenzura betiltotta. Kifogásolta benne, hogy színe hozzá Albrecht főherceget. A darab szerzője Feldberg professzor, ezen most úgy segített, hogy a főherceg helyére Frank altábornagyot tette.

(*) **A Vigszínház karácsonya.** A Vigszínházban a két karácsonyi ünnepnap mindegyikén két-két előadás lesz és mindegyikben más-más darabot játszanak. Szerdán délután a „Coulisset ur”-at adják, amelynek ez lesz az első délutáni előadása, este pedig Sütő Csütörtökön délután az „Aczélkirályt” ismétlik. Csütörtökön délután az „Ördög”, Molnár Ferencz vigjátéka kerül színpadra, amelynek szintén ez lesz az első délutáni előadása. A diadalmas magyar vigjáték bemutatóját Turinban Zaccconival január 9-ikére és a bécsi Volkstheaterban január 18-ikára tűzték ki. Csütörtökön este az „Osztrigás Miczi”-nek, Feydeau kaczagató bohózatának lesz a reprize. A czimszerepet Varsányi Irén játszsa. Két előadás lesz szombaton is, amikor is este az „Aczélkirályt” játszzsák, délután pedig bemutatják a „Jókedvű Matyó” című vig énekes látványosságát. Holnap kedden, a szent estén nem játszanak a Vigszínházban. Az elővételi pénztárak azonban, mint rendesen, délelőtt és délután is nyitva vannak.

(*) **Kiss József jubileuma.** Kiss József negyven éves írói jubileuma alkalmából rendezett ünnepések sorát a hét végén a „Fészek” művészi kör folytatja. December 28-án, szombaton este kilenc órakor a Fészek diszlokómát rendez jubiláló tagtársa tiszteletére. Az ünnepélyen résztvesznek: a Képzőművészeti Társulat, a Nemzeti Szalon, a fővárosi színházak és az irodalmi körök.

(*) **A forradalmár a vidéken.** Pakots József nagyszerű színművét, A forradalmárt sorra színrehozzák a vidéki nagyobb színpadjain. Megszerezték már előadásra a kolozsvári, aradi és zombori színházak igazgatói. A vidéken a darab legelső bemutatója Zomborban lesz, ahol Polgár Károly, a délvidéki színi kerület igazgatója január első felében mutatja be Pakots József színművét a zombori közönségnek.

(*) **Uj művelődési kör Szabadkán.** Tegnap alakult meg Szabadkán a társadalom-tudományi kör és filharmóniai társulat

(*) **Az Országos Színészegyesület Tanácsa** a jövő esztendőben január 7-én tartja első rendes ülését, amelyre Szendrei Mihály és Ternyei Lajos vidéki tanácsosokat hívták be. A februári ülésre a vidékről Halasi Béla és Tompa Kálmán tanácsosok jönnek a fővárosba. A rendes évi közgyűlést április hó elején, virágvasárnap előtt tartják meg. Színészkörökben, különösen a vidéken, nagy érdeklődéssel néznek a közgyűlés elé, mert ez alkalommal a vidéki színészetet érdeklő sok reformot kívánnak megvalósítani. Több színigazgató-változás is várható a közgyűléssel kapcsolatban és a vidéki társulatoknál már most erősen folyik a kerteskedés arra nézve, hogy kik szerepeljenek a színész-közgyűlésen a társulatok kiküldöttjeiként.

(*) **Építész-kiállítás.** A műegyetemi hallgatók idei kiállítását gróf Apponyi Albert kultuszminiszter képviselőjében vasárnap délelőtt nyitotta meg Molnár Viktor kultuszminiszteri államtitkár. Az ünnepélyen nagyszámu, díszes közönség jelent meg. Az államtitkár több mint egy óra hosszat tartózkodott a kiállítás termeiben és távoztával a legnagyobb meglepődését fejezte ki. A nagyközönség e hó 27-ig naponta délelőtt tíz órától este hét óráig díjtalanul tekintheti meg a kiállítást Esterházy-utca 1. b. I. emeleti termeiben.

(*) **A Thália Társaság vidéki körútja.** A Thália-Társaság addig, amíg engedélyének ügye végleg rendbe jön, több vidéki városban fog vendégszerepelt. December hó 26, 27, 28 és 29-én Nyiregyházán kezdik meg a vidéki előadások sorozatát, azután az összes nagyobb vidéki városokat felkeresik és mindenütt tartanak néhány előadást. A társulat teljes számban megy Nyiregyházára és ott el fogják látszani Heyermann Reményét, Hebbel Mária Magdolnáját és Ibsen Nóráját.

(*) **Variete-Színház.** A világhírű átváltozó-művész Fred Edlawé december 1. óta óriási tetszés mellett vendégszerepel. Villámgyors átváltozásaival valóssággal bámulatba ejti a közönséget. Rendkívül érdekes alakításokat produkál a „Caruso” című egyfelvonásosban. Azonkívül a „Komponista kongresszus”, melynek keretében 15—30 világhírű zeneszerzőt mutat be, saját szerzeményüket vezényelve, meglepő hasonlatossággal. A műsor többi része is kitünő. A Sheldon illuzionista, Grebnieff, orosz ének és tánc-csoport, nagyban növelik a műsor érdekességét. A bohózat ensemble nagyban készülődik Kardos Andor „Móricz, a fiatal” bohózatára, mely már karácsony első napján 25-én kerül színpadra. Kitünő szerephez jutottak: Láng Etel, Antal Erzi, Ricza Giza, Gerő, Sarkadi, Dálnoky, Pápai, Erdélyi. A bohózatnak, előre láthatólag nagy sikere lesz.

(*) **Egyházi zene.** A karácsonyi ünnepek alatt a budavári koronázó Mátyás-templomban Vavrinecz Mór főegyházi karnagy vezetése alatt előadásra kerül: December 25-én, nagy karácsonyi ünnepén délelőtt 10 órakor Vavrinecz Mór pásztor-miséje és Viderunt omnes, valamint Hummel I. N. karácsonyi éneke. December 26-án, csütörtökön ugyanazon mise az előirt Graduale és Offertoriummal. December 29-én, vasárnap, Demény Dezső E-dur miséje és Szabó X. Ferencz „Gloria et honore.” Szilveszter napján, délután öt órakor szentbeszéd, utána a hálaadó litánia, mely alatt előadatik Führer „Te Deuma” és Kosch, Hellmersberger „Tnatum ergo” hegedűszólóval, melyet Mambry Gyula akadémiai tanár fog látszani. A mise-szólókat éneklék: Vavrinecz Mórné, K. Durigo Ilona, Várady Sándor, Juhász Ferencz és ifj. Odry Lehel. Az orgonán Sugár Viktor tűzértőhadnagy játszik.

(*) **A Hungary karácsonya.** A Golyona Jenő kiadásában és szerkesztésében megjelenő Hungary képes angol újság ezidei karácsonyi száma rendkívül gazdag és változatos tartalommal, igazán művészi színes illusztrációkkal jelent meg. A czimképet Szent Erzsébet többszínű képe díszíti. A hazafias missziót teljesítő lapnak, mely mindinkább terjed, különösen a külföldön, előfizetési ára egy évre 14 korona. Egyes szám ára 60 fillér.

(*) **Uj Idők.** (Szerkeszti Herczeg Ferencz.) A karácsonyi szám, amely Csók István egy rajzát adja műmellékletül, gazdag, bő és előkelő irodalmi színvonalu. Novellát Herczeg Ferencz, Ambrus Zoltán és Farkas Á. írtak, cikket Gárdonyi Géza, Sebők Zsigmond és Szamadó János, verset Szabolcska Mihály és Gábor Andor. Lovik Károly befejezi „Az arany polgár” című regényét. A változatos illusztratív részben képeket talál az Erzsébet királyné-muzeumból, -a nagyrőczei szöveggyűjtő telepről, a képek között van gróf Andrassy Tivadar mellszobra, Küry Klára, humoros feilecsek stb. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévenként 4 korona.

(*) **Az Intím-Színház karácsonya.** A Sándor-téri délutáni színház ma rendkívül érdekes gyermek-előadást tartott 3-tól 6-ig. A gyermek-előadás műsora kaczagató alkalmi bohóságokból van összeállítva s erre az előadásra váltott jeggyel egy felnőtt és két gyermek jöhet el. Szerdán és csütörtökön egészen új és élénk műsorral három előadást tart a színház: két-től délután s egyet este 8-tól 11-ig.

(*) **Mlénk.** A Magyar Impressionisták és Naturalisták Köre a Nemzeti Szalonban kiállítást rendez. Ez a tárlat, mely a jövő esztendőben, január 7-én nyílik meg, a kör bemutatkozása lesz és mindenesetre az idei művészi évad kiemelkedő eseménye. A kör a rendezés munkálataival Szinnyei Merse Pált, Ferenczy Károlyt és Rippl-Rónai Józsefet bízták meg, akik ezen munkájukat már megkezdették és e hó végére be is fogják fejezni.

(*) **Hangversenyek.** A január 8-án az országos zeneakadémia nagytermében tartandó rendkívüli filharmóniai hangverseny iránt igen nagy az érdeklődés. Különös vonzórót gyakorol Bossi Enrico orgonajátéka. A művész előadja majd saját orgonaversenyét (a-moll, 100. mű) és a következő darabokat: Bach S. G. Toccata — Adagio és fuga C-durban; Padre Martiní „Aria variata”, M. E. Bossi a) „Canzoncina a M. V.”, b) Etude symphonique. A filharmónikus bérlők elővételi joga december 26-án szűnik meg.

A Grünfeld-Bürger-társaság IV-ik hangversenye január 5-én d. u. 4 1/2 órakor lesz. Ipolyi Valéria zongoraművész és Kerner István karnagy, a filharmóniai társaság elnökének közreműködésével. Előadásra kerül egy igen érdekes újdonság: Sekles Bernát szerenádja tizenegy hangszerre, mely a múlt nyári német zeneművész-ünnepélyen Schuch főzenigazgató vezénylete alatt igen nagy tetszést aratott. Ezen a hangversenyen Kerner karnagy dirigálja. Jegyek kaphatók Rózsavölgyi és Társa zeneműkereskedésben.

Mulatságok

** **Színésznövendékek kabaretje.** A fiatal pesti színővendékek sikerült kabaret-estélyt rendeztek vasárnap este a Splendid-kávéház külön termeiben. Több jó kuplét és prózai számot adtak elő, melyek során különösen Mátray Ernő, Fenyő és Ötvös Jennyke szolgáltak rá a nagy számmal megjelent közönség tapsaira.

** **A Terézvárosi Függetlenségi Kör mulatsága.** A VI. ker. függetlenségi és negyvennyolcas kör e hó 31-én (Andrássy-ut 67.) a saját termeiben táncszal egybekötött Szilveszter-estélyt rendez.

** **Az „Aczélhang” Szilveszter-estélye.** A máv. gépgyár munkásdalegyesülete e hó 31-én, (Kőbányai-ut 23.) táncszal és műkedvelői előadással egybekötött Szilveszter-estélyt rendez.

** **Protestáns bál.** Régi hagyományaihoz híven és régi fényében fog a Protestáns bál, az előző éveket legsikerültebb elite-mulatsága a mostani farsangon is lezajlani. A bálra, amely január 25-én lesz a Rózsavölgyi Samu elnöklése alatt a 250 tagú rendezőbizottság körében a bál védnökségére a társadalom legkiválóbb férfiai kérték föl, akiknek neveit a rendezőbizottság legközelebb fogja közzétenni a házi-asszonyok névsorával együtt.

** **Utazók szilvesztere.** A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Országos Egyesülete az idén is nagyszabású hangversenyyel egybekötött Szilveszter-estélyt rendez, amelyben közreműködnek: Komlóssy Emma, Eötvös Stefi, Raskó Géza, Pápir Sándor, Komlós Sándor és Stefanides Károly. A jótékonczelu, zártkörű estély sikerét a gondnal összeállított fényes műsoron kívül a közreműködő művészek neve is biztosítja.

DR. HÖNIGIZSO

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás.
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift.

Gyógytényezők:	Főbb javallatok:
Elektromágneses gyógyítás.	Altalános idegesség (neurasthenia, hysteria.)
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Ideggyengeségi állapotok
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Almatlanság.
Kék fényvel való kezelés.	Hűdés (Paralysis).
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Idefájdalmak, zsákák (Neuralgiák, ischias).
Villamos fényfürdők.	Szivbetegségek.
Villamos massage (Vibratio).	Köszvény és csusz (Rheuma, hugasavas lerakódások, ízületi és csontbajok.)
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Székrekedés.
Villamos vízfürdők.	Anyagcserebajok (Elhízás)
Szénsavas fürdők.	Borbajok Borviszketeg
	Hajbetegségek (Hajhullás kopaszság.)
	Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
— kezelés egész napon át. — — Kívánatca prospektust.

Az árva.

Irta: Giovanni Verga.

A kis leány megjelent a küszöbön, kötényével babrált és így szólt:

— Itt vagyok.

Mivel azonban ki sem ügyelt reá, tekintetét félénken végigjártatta az asszonyokon, akik kenyeret dagasztottak s így folytatta:

— Azt mondták, hogy menjek Sidora nénihez.

— Gyere ide! Gyere ide! — kiáltotta Sidora asszony, kinek arca a tűz fényétől piros volt, mint a paradicsom.

— Bizonyára most adják fel Nunzia asszonynak az utolsó kenetet, ha ideküldték a gyermeket — szólt egy licodiai asszony.

Egyikük, aki segített a kenyérsütésben, hátrafordult s izmos, meztelen karjaival továbbdagasztván a tészta, így szólt a gyermekhez:

— Nos, hogyan van a mostohád?

A kis leány, aki nem ismerte az asszonyt, tágra nyílt szemekkel bámult reá, azután újra babrálni kezdett a kötényével és halkán így szólt:

— Ágyban fekszik.

— Látjátok, hogy igazam van! — szólt a licodiai. — Már hallom a szomszédasszonyok jajveszékését.

— Mihelyt a kenyerem kikerül a kemenczéből, én is átmegek. Hátha segíthetek valamit. Meno koma valóban elveszti a jobb kezét, ha ez a felesége is meghal.

— Némely embernek a feleségével nincs szerencséje, másnak a barmával. Amennyit csak szerez, mind elpusztul. Jusson esetekbe Angela asszony!

— Még tegnap este találkoztam Meno komával — szólt a licodiai — haragszó előtt jött haza és a szemét törölgette.

— Az ám — felelt a másik asszony, aki a kenyeret dagasztotta — pedig ugyancsak ért ahhoz, hogy a feleségeit elpusztítsa. Alig három esztendő alatt Nino gazda két leányát vitte a föld alá. Most a harmadikra kerül a sor s Nino egész vagyonát felemészti a hozomány.

— A kicsike a Nunzia leánya, vagy az első asszonyé?

— Az első asszonyé, de a másodikat úgy szerette, mintha édesanyja lett volna.

Mikor a kis leány hallotta, hogy róla beszélnek, a sarokba húzódott és sirni kezdett.

— Gyere ide! — szólt Sidora asszony — a kalács megsült. Ne sírj, gyermekem, hisz anyád a Paradicsomban van.

A gyermek ököbe szorított kézzel törölgette szemét, míg Sidora leguggolt s a kemence tüzeit kémlelte. Azután kivette a kalácsot, lefuita róla a hamut s amugy forrón odaadta a gyermeknek, aki óvatosan kötényébe tette és kifelé indult.

— Hová mégy! — kiáltott utána Sidora asszony. — Maradj csak itt. Nálatok most ott van a fekete bubus, aki elviszi az embereket.

A kis árva tágra nyílt szemekkel arczába bámult és gyermekes makacssággal így szólt:

— Elviszem az anyámnak.

— Anyád már nincs ott; maradj csak itt — szólt az egyik szomszédasszony — és edd meg magad a kalácsot.

A kis leány szomorúan leült a lépcsőre és forgatta a kalácsot anélkül, hogy beleharapott volna. Azután egyszerre meglátta apját, aki közeledett a házhoz. A gyermek vidáman felugrott és elébe szaladt.

Meno szótlanul belépett s lelógó karokkal, hosszú arccal és sápadt ajkakkal leült a sarokba. Tegnap óta bánatában egy falatot sem evett s tekintete ezt látszott mondani:

— Hát nem vagyok én sajnálatraméltó ember?

Az asszonyok körülvették, összecapták lisztől fehér kezüket és egyhangulag sajnálkoztak rajta.

— Kend hiába beszél, Sidora komámasszony! — ismételte fejt rázva a férfi. — Ezt a csapást sohasem fogom kiheverni! Ez az asszony szent volt! Még tegnap, mikor már csaknem halálán volt, felkelt az ágyból, hogy a csikót gondozza az istállóban. És világért nem engedett volna orvost hivatni, vagy gyógyszer hozatni, nehogy pénzembe kerüljön. Ilyen asszonyt nem kapok többé. Hagyjatok siránkoznom, nagy okom van rá!

— És mélyen meghajolt, mintha csakugyan válna viselné balsorsa terhét.

— Nos, — szólt a licodiai asszony, hogy kissé megvigasztalja, — csak akarnia kell és rögtön talál új feleséget.

— Nem, nem! — felelt Meno és lehajtotta fejét, mint az öszvér. — Ilyen asszonyt többé nem kapok. Ezuttal özvegy maradok! Ezt én mondom!

Sidora asszony a szavába vágott:

— Ne mondjon kend ostobaságokat! Meg kell nősilnie már a kis árva miatt is. Ki fog róla gondoskodni, ha kend a mezőre megy? Vagy ki akarja dobni az utcára?

— Senki sem lesz többet olyan, amilyen az volt. Sohasem kért tőlem semmit, pedig milyen szép hozományt kapott magával! És ezt most mind vissza kell adnom, mert nem voltak gyermekei! Épp most mondta az egyházfi, mikor szentelvizet hozott. És mint szerette a kicsikét, aki nővére emlékeztette! Idegentől, aki nem a nagynénje, félné a szegény árva.

— Hát vegye el a Nino harmadik leányát — jegyezte meg a licodiai. — Akkor rendben lesz a hozományával is, meg a gyermekkel is.

— Hiszen igaz, igaz . . . de ne beszéljünk erről, mert elfut a mérge, hacsak gondolok is rá . . .

— Erről ne beszéljünk most — szólt Sidora asszony rosszalólag. — Egyék inkább egy falatot, Meno sógor!

— Nem, nem! — erősítette Meno. — Nem tudnék lenyelni egyetlen falatot.

De mivel Sidora asszony már eléje rakta a kenyeret, néhány olajbogyót, egy darab birksaitot és a szalmával befent borospalacsot, jóízűen, de szomorú arczkifejezéssel falatozni kezdett.

— Hja, a világ tele van nyomorúsággal! — kiáltott fel kis szünet után a szomszédasszony. — Angela asszony számára is görcsökben fekszik ott szemközt és alighanem rámeleg.

— De az én bánatom nagyobb! — szólt Meno s inge ujjával megtörölte a száját. — Ne is biztassatok többé, hogy egyem. Egyél inkább te, szegény, ártatlan teremtés, aki mitsem értesz mindebből. Most már nincs anyád, aki szárnyai alá venne, mint az anyatyuk. Ezt csak megtaláltam a számodra, de ilyen mostohát már hiába keresnek neked, gyermekem!

A kisleány szeme megtelt könnyel, szája sirásra állt s ökleit szeméhez szorította.

— Kendnek meg kell nősilnie — szólt Sidora asszony — már a kis árva miatt is, akinek különben az utcán kell csavarognia.

— És én? Mi lesz belőlem, mi a csikómból, mi a gazdaságomból? Ki fogja gondozni a tyukjainat? Hadd sírjak, Sidora komámasszony! Jobb lett volna, ha én haltam volna meg e helyett a jó lélek helyett!

— Ne mondjon ilyeneket! Kend nem tudja, hogy milyen a ház családító nélkül.

— Ez már igaz — szólt némileg megnyugtattva Meno.

— Nézze csak Angela asszonyt. Először meghalt az ura, azután a felnőtt fia, most meg a számára járja a végét . . .

— Talán érvágással meg lehetne menteni a szamarat, ha görcsei vannak — szólt Meno.

— Akkor jöjjön velünk. Kend ugyanis ért hozzá — kérlelte a szomszédasszony. — Jót tesz vele, s ki tudja, nem szolgál-e javára a felesége lelkének.

Meno felemelkedett, hogy átmenjen Angela asszonyhoz, s a gyermek utána futott, mint a kis kutya — hisz' most már kivüle senkije sem volt a világon.

Angela asszony számára ott feküdt az udvaron s időközönként égnek meresztette mind a négy lábát, ha újabb görcsroham fogta el. Fülel lelógott s orrának hegye egész hideg volt. Előtte egy kövön ült az özvegy s kétségbeesett tekintettel szemlélte az állat vergődését.

Meno minden oldalról megnézte a szamarat, megtapogatta fülét, belenézett a szemébe, s mikor észrevette, hogy hasából cseppenként szivárog a vér, ezt kérdezte:

— Bizonyosan már eret vágta rajta?

Az özvegy nem felelt. Csak hosszú, szomorú tekintetet vetett rá és fejével igenlőleg intett.

— Akkor itt mitsem lehet tenni — szólt Meno és hosszan nézte a szamarat, mely felborzolt szőrrel ott feküdt a kövezeten, mint a kimúlt macska.

Most Sidora asszony, aki időközben kivette kenyerét a kemenczéből, szintén belépett az udvarba. Magával hozta Alfia hugát is, aki magára vette új ruháját és selyemkendőjét, hogy kissé csevegjen a szomszédokkal.

Sidora asszony félrehívta Menot és így szólt hozzá:

— Nino gazda nehezen fogja kendnek adni a harmadik leányát, ha kettejét ily hamar sirba vitte . . . Aztán a Santuzza még nagyon fiatal, s úgy lehet, a háza hamar megtelik gyermekekkel . . .

— Nos, ha csak fiukra volna kilátás, az nem volna baj. De leányok is jöhetnek!

— Itt volna azonban Alfia hugom. Az már nem olyan fiatal és van is valamije: háza és a kis szöllő.

Meno koma oldalt nézett és tekintetével méregette Alfia, aki összetett kezekkel állt ott és úgy tett, mintha a szamarat nézné. Azután így szólt a férfin:

— Ha így áll a dolog, hát lehet róla beszélni. De azért mégis csak szerencsétlen vagyok!

Sidora asszony rosszaló tekintetet vetett rá:

— Gondolja meg, hogy hányan vannak, akik még szerencsétlenebbek!

— Nem, nincs szerencsétlenebb nálam! Ilyen asszonyt soha többé nem találok. Nem fogom elfelejteni soha, ha még tiszter is megőszülök! És ez a szegény árva sem fogja elfelejteni.

— Nyugodjék meg, majd elfelejti. És a gyermek is el fogja felejteni! Hisz' elfelejtette a saját édesanyját is! Nézze a szegény Angela szomszédasszonyt, kinek most elpusztul a számára. Az utolsó, ami volt! Az ilyet nem felejt el az ember!

Alfia most idejénvalónak látta, hogy közelebb lépjen és az elhunyt dicsőségét zengje. Lám, ő maga helyezte ravatalra s ő terítette föléje a szemfedőt!

Ekkor Meno koma szánakozva odafordult Angela szomszédasszonyhoz, aki mozdulatlanul ott ült, mint a közsobor, s így szólt hozzá:

— Ugyan mire vár még? Nyuzassa meg a szamarat és mentse meg legalább a bőr árát!

EGYESÜLETEK.

(—) Az Országos Magyar Szövetség közgyűlése. Az Ujvárosházán, a főpolgármesteri illesteremben rendezett közgyűlést tartotta vasárnap az Országos Magyar Szövetség. A közgyűlést, amelyen rendkívül nagy számban jelentek meg a szövetség tagjai, gróf Károlyi Mihály elnök nyitotta meg nagyhatású beszéddel. A nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után, elfogadták a pénztári jelentést, megállapították a jövő évi költségvetést, aztán megejtették a választásokat. A közgyűlés végén Berczik Árpád, az Országos Magyar Szövetség ügyvezető elnöke „Nemzeti egységes társadalom” címen tartott érdekes előadást. Az előadót a közönség élénk ovációban részesítette.

(—) Karácsonyfa-ünnep. Az Országos Gyermekvédő Egyesület tegnap délután tartotta meg Leányotthonában a szokásos karácsonyi ünnepélyt gyármoltjai részére. A szép számban megjelent s nagyrészt hölgyekből álló vendégközörség élveztél szemlélte a gyönyörűen díszített óriási karácsonyfa és meghatóan hallgatta az árvaleánykák szavalaikat és a gyermekkar énekét. — A gyengeelméjűek orsz. intézete Aikotás-utcai helyiségében tegnap tartották meg a karácsonyi ünnepélyt. A nagy számban megjelent közönséget Berkes János igazgató üdvözölte szép beszédben, mire a növendékek igen sikerült karácsonyi pástorjátékokat adtak elő. Végül a karácsonyi ajándékok kerültek kiosztásra.

(—) Szociáldemokraták karácsonya. A magyarországi újjászervező szociáldemokrata párt az ország tizenhét helyén tart karácsonykor megyei értekezletet és népgyűléseket, amelyekben az általános titkos választói jog kiküzdésére irányuló mozgalom részleteit állapítja meg.

(—) A vasutasok közöskonyhája. A Magyar Vasutas és Hajózási Klub közös konyhájának berendezésén serényen folyik a munka, amely a jövő hét folyamán befejezést fog nyerni. A felügyelő bizottság már mindent megtett arra, hogy a közös konyha megkezdhesse működését. A szükséges személyzetet már szerződtették és legközelebb dönt a felügyelő bizottság az élelmiszerek szállítására beérkezett ajánlatok felett.

(—) Az Országos Gyermekvédő-Egyesület e hó 25-én, karácsony első napján, délután négy órakor, a pesti vígadó nagytermében gyermek-ünnepélyt rendez.

Nvilt-tér.

E rovatban közöltétekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

WIKUS TÁTRA
NYERS ÉVESRE
a legjobb tejcsokoládé
BUDAPEST, DEÁK FERENC-UTCA 17.

Vérnyógyítás.

Hemipatia
Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köszvény-, asztma-, görvéllykór-, szívdíült nyomor-, bel- és idegbetegségeknél (neurasthenia) és nem kevésbé fontosabb körülményben (pl. Lupus). Biztos védelem az elhárítás és elterelés ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz meg száz teljes gyógyulással számolhatunk.
E gyógymód megalapításának és egyedül képviselésének **Dr. Kovács J.** egyik orvosnak (Homopatia) rendelésére van.
Budapest, V. Váci-körút 18. szám alatt.
Rendelés naponta 9-11-g és 3-6-ig. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetünk kívül is kezel. — Noház betegeknek legbiztosabb gyógymódot.

ORSZEREK
Gummi, háhólyag, 80% engedélyezett tucatszámú, 10 forintig. Capot-American rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db), a legfinomabb minőség urak részére 6 ft. Frigátor, felszerelve 2-3 frt. Diana-tyúk, legfinomabb 250, 8 - , 8.50 ft. Minden megrendelésnél 30% engedély. Árjegyzék ingyen.
Rothausser M. Ignác és Fia
Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.
Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

Elismert tény,

hogy bárki a fővárosban vagy az ország bármely vidékén, bármilyen tiszlet, ingatlant venni, vagy eladni óhajt, a leggyorsabban megbízhatóan előzetes költségek nélkül csak az első magyar állatános

adás-vevést

közvetítő vállalatot fordul Budapest, Babcsy-ut 32. Telefon 87-80. Vezetője Löwy Alfréd.

KALIPTAS
a legjobb és már is a legkedveltebb szappan
Kapható: **MÜLLER J. L.** és kizárólag
Budapest, IV., Koronaherceg-ut. 2.
yógyszerés, áruháza és finomabb üzletekben.
Kis tubus 60 fillér. Nagy tubus 1 korona. **Fogpép**

A «Vasárnapi Ujság»

a magyar művelt középosztály kedvenc családi lapja, ezentúl is oly irók közleményeit hozza, a kik irodalmunk legmagasabb színvonalán állanak. A jövő (55-ik) évfolyamban Bákosi Viktornak egy szenzáczió számba menő új regényét, továbbá: Fogarazzo világhírű regényét, «Piccolo mondo antico»-t **Bezeredy István** főispán fordításában fogja közölni. A «Vasárnapi Ujság» főmunkatársa **Mikszáth Kálmán** pedig a lapnak lehetőleg minden számba fog írni valamit, a mint ő maga mondja a «Vasárnapi Ujság»-hoz intézett szikrázó szellemű levelében: «... Szeretnék valamit újat kigondolni a «Vasárnapi Ujság»-nak...»

Az előfizetők azok is, kik útvén lépnek az előfizetők sorába) karácsonykor a «Karácsony», a díszes kallitatu gazdagon illusztrált, értékes színes mellékletekkel bővített s kiváló irodalmi becsu albumot ingyen kapják. A «Vasárnapi Ujság» előfizetési ára negyedévre 4 korona, Mutatványsszámot szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest, IV. ker. Egyetem utca 4.

FŐVÁROS.

Népgyűlés az adóemeléssel ellen.

— Saját tudósítónkól. —

Budapest, december 23.

A VII. kerületi függetlenségi párt Almásy-téri helyisége nagy és mozgalmas népgyűlésnek volt a színhelye vasárnap délután. A VII. kerület függetlenségi érzelmi polgársága gyűlt ott egybe, hogy a fővárosi adóemeléssel és házbérkrajczár ellen tiltakozzék. A népgyűlésen, amelyen Földiák Gyula, a VII. kerületi függetlenségi és 48-as pártkör elnöke elnökelt, a főváros többi kerülete is képviseltette magát. Ott voltak: dr. Platthy György, Seffer László, dr. Stark Endre, dr. Láng József, Hruska János, Szabolcsky Ferencz, dr. Havas Rezső, Kőrömczy Zoltán és Kornay István.

Földiák Gyula megnyitó beszédében dicsérelt az egybegyűlteket, midőn résztvesznek olyan mozgalomban is, amely nem pártérdekeket, hanem a polgárság egyetemes érdekeit van hivatva megvédeni és előbbre vinni. A gyűlés célja tiltakozás az ellen a merénylet ellen, amelyet a főváros mostani vezetősége tervez a polgárság ellen. Azt kell vizsgálnunk már most — mondta a hallgatóság éljenzése közben — van-e szükség egyáltalában adóemeléssel, s ha van, megadhatjuk-e azt a mostani vezetőségnek, a mostani bizottságnak, amely a főváros tisztviselői fizetésjavításának ürve alatt akarja a fővárost az adóemeléssel belevinni. Ő a mostani viszonyok között az adóemelést teljes lehetetlenségnek tartja.

Dr. Havas a mostani fővárosi többség politikájával foglalkozott s a demokratákat a hatalom bitorlóinak nevezte. Rámutat a fürdők kezelésének helytelenségére és a helytelen telekpolitikára. Kívánja, hogy hozzák tétő alá mielőbb az új fővárosi törvényt.

Dr. Platthy György egész sor példával bizonyította, hogy a főváros mostani költségvetése irrealis. A főváros gazdálkodását teljesen rossznak tartja. Ez a legjellemzőbb módon a csarnokoknál, a fürdőknel, vámnál és egyéb vállalatoknál látszik meg. A szónok ezután analízálta a költségvetés egyes tételeit s kimutatta, hogy a költségvetésnek az a megterhelése, amelyet a fizetésrendezés okoz, — beleértve a tanítói fizetésrendezést is — kivihető adóemeléssel nélkülül is.

Ezután dr. Stark Endre a VI. kerület, dr. Kőrömczy Zoltán pedig a VIII. kerületi kaszinó nevében jelentették be az adóemeléssel ellen való mozgalomhoz csatlakozásukat.

A gyűlés Földiák Gyula indítványára határozati javaslatot fogadott el, mely szerint a VII. kerület egybegyűlt polgársága megbotránkozással veszi tudomásul a készülő adóemelést. Az ellen tiltakozik s egy monstre-küldöttséget szervez, amely a tiltakozást gróf Andrássy Gyula belügyminiszter és Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter elé terjeszti. Kéri a kormányt, hogy létesítsen junktimot az állami segítség megadása s a jelenlegi többség eltávolítása között.

A népgyűlés végén Földiák Gyula megkérte az egybegyűlteket, hogy a készülő tiltakozó memorandumhoz gyűjtsenek aláírásokat.

() Tarthatatlan a tűzoltók helyzete. Almásy Géza fővárosi tanácsnok kijelentette — a hivatásos tűzoltók helyzete tarthatatlan és sürgős rendezésre szorul. Fizetésrendezésüket mielőbb kell végrehajtani és ez minden körülmények között meg fog történni. Értesítélésünk szerint a tanács ebben az irányban a maga hatáskörében saját felelősségére, a közgyűlés utólagos jóváhagyása mellett fog intézkedni, úgy hogy a tűzoltók javított fizetésüket január elsejétől számítva visszahatólag fogják megkapni.

() Déligyümölcs-árverés. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter ma leiratban arról értesíti a fővárost, hogy Budapest székesfőváros közönségének huszonöt év tartamára kizárólagos engedélyt ad friss déligyümölcs (narancs és citrom) árverésének Budapest székesfőváros területén való rendezhetőségére. E részbeni jogosultságát a székesfőváros mint engedélyes csak a kereskedelmi miniszter által a belügyminiszterrel egyetértőleg jóváhagyott mindenkori üzletszabályzat korlátai között gyakorolhatja. Az árverés jogosultságát a székesfőváros úgy közvetlenül maga is gyakorolhatja, mint annak gyakorlatát engedmény útján valamely vállalatra is átruházhatja. Az üzletszabályzat alapján rendezendő friss déligyümölcs árverések és az azokra vonatkozó üzletszabályzat szoros betartása közvetlen állami felügyelet alatt áll és a felügyelet költségei fejében tartozik a főváros — illetve azon vállalat, melyre az árverési jog engedmény útján átruháztatik, — minden naptári év első felében a kereskedelmi mi-

niszterium javára egyezerhatyszáz koronát a központi állampénztárba befizetni. Együttal értesíti a miniszter a fővárost, ezen felügyeleti jog közvetlen gyakorlására miniszteri biztossal Téglássy István miniszteri tanácsost rendelte ki.

() Közgyűlés. Minthogy a főváros pénzügyi és gazdasági bizottsága a budget tárgyalását január elejére halasztotta, természetesen halasztást szenved a költségvetés tárgyalására kitűzendő rendkívüli közgyűlés is, amelynek napját csak akkor lehet majd kitűzni, ha a pénzügyi bizottságból kiküldött albizottság a jelentésével elkészült. Ettől eltekintve, a legközelebbi rendes közgyűlés január 8-án, szerdán lesz.

() A totalizátor a szegényeknek. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter értesíti a tanácsot, hogy a „Budapesti Újévetverseny-Egyesület" által folyó év őszén tartott versenyek totalizátor-forgalma után a fővárosi szegény-alap javára 12765 korona 15 fillérnyi hányad állapított meg s ezen összeg befizetésére nevezett egyesületet felhívta.

() Hentesek és a vásárpénztár. A budapesti hentesmesterek vasárnap délután hetedél óraker gyűlést tartottak az ipartestületi tanácssteremben Branch Ferencz elnöklésével. Az elnök nagy szerelemnek minősítette, hogy a hatóság alkalmazottai a sertésközvágóhidon szinte rákényszerítik a vásárpénztár részvényeinek jegyzésére. A belügyminiszter kikötötte, hogy a vásárpénztárban az érdekelt felek képviselve legyenek, de a főváros egyetlen hentes sem választott be oda. A főváros májusra tervezi, hogy a vásárpénztár működését kiterjeszti a sertésvásárookra is. Végül statisztikai adatokkal azt igyekezett bizonyítani, hogy a husdrágaságot a közlelmezési bizottság s a tanács helytelen politikája okozza. Bittner János és dr. Eröss Gyula ügyész felszólalásai után határozatilag kimondották, hogy feliratban kéri a tanácsot arra, hogy álljon el a vásárpénztár működésének a sertésvásárra való kiterjesztésétől. De ha ez megmáshathatlan elhatározása a tanácsnak, úgy követelik a hentesmesterek, e célra alakítandó bizottságnak, az előkészítő bizottság tárgyalására való meghívását.

() Fürdők építése. A János- és Rudas-fürdők kiviteli terv-pályázatának az elbírálására kiküldött bizottság ma ülést tartott Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöklése mellett, amely alkalommal meghozta a határozatát. E szerint, a Sáros-fürdőre vonatkozólag az a javaslata a bíráló-bizottságnak, hogy a kiviteli terv-pályázatra immár másodikban felszólított két tervező, nevezetesen egyrésztől Sterk Izidor, másrésztől Sebestyén Andor és Hegedűs Ármin építészek együttesen bizatnak — a felmerült észrevételek szem előtt tartásával — a tervezéssel és a kivitellel. A Rudas-fürdőre nézve pedig az a javaslata — ugyancsak a felmerült észrevételek figyelembevételével — dr. Hülli Dezső építész bizza meg a főváros a tervezéssel és kivitellel. A megbízás tekintetében, a főváros közgyűlése fog véglegesen határozni.

() A tisztviselők ügye. A VI. kerületi tisztviselők és tanítók előtt (a VI. ker. előjáróság disztermében) Váczsonyi Vilmos január 3-án este ki fogja fejteni a tisztviselők drágasági pótlékára és fizetésrendezésére vonatkozó nézetét és nyilatkozni fog az ezekre vonatkozó álláspontjára.

SPORT.

() Az első tornász bajnokságok. A Nemzeti Torna-Egyesület csarnokában vasárnap délután rendezték a Testedző-Szövetség első tornász bajnokságait. Nagy közönség jelenlétében folytak le a bajnokságok, melyeknek eredményeit az alábbiakban adjuk:

Egyéni összetett-verseny Magyarországi bajnokságáért (korlát, gyűrűhinta, lóhosszában egy guggoló átugrás): 1. Bajnok Erődi Béla (Budapesti Posta- és Táviráda-Tisztviselők Egyesülete) 44% ponttal. 2. Gellért Imre (Bp. P. és T. T. Sp. E.) 41 ponttal. Résztettek még: Szabó Kálmán (BTC) és Weymann Alfréd (BTC).

Minta-csapatverseny a magas nyújtón Magyarországi bajnokságáért: 1. Bajnok-csapat: a Budapesti Torna-Club csapata (Kmettykó János csapatvezető, Gyarmathy, Szabó, Svatek, Szüts Vilmos, Geleta, Weymann Alfréd) 89.08 ponttal. 2. a Szegedi Torna-Egylet csapata (Czirner Károly csapatvezető. Ókós, Spicz, Herczeg, dr. Perhács, Kálmán, Blau) 86.66 ponttal. Résztettek még: a Budapesti Posta- és Táviráda-Tisztviselők Sport-Egyesülete (Erődy, Soltesz, Varga, Szendrődy, Gellért J., Kőszeghy, Hírka); a Magyar Testgyakorlók Köre csapata (Vágó Manó csapatvezető, Pédery, Nyisztor, Gellért, Reichman, Fodor, Heller); a Budapesti (Budai) Torna-Egyesület

csapata (Bajor Károly csapatvezető, Bodrossy, Csallóczy, Erdődy, Hámos, Kovács Nándor, Witzelsberger).

A bajnoki versenyek befejeztével művezetők és az egyesületi előtornászok tornász-akadémiát tartottak a lovon. Az akadémián a régi gárda legjobb tornászai, Bély Mihály, Bábel Rezső szünni nem akaró tapsokat arattak pompás gyakorlataikkal. Különös feltűnést keltettek Szabó Kálmán és Kmetykó János gyakorlatai.

() **Téli uszóverseny.** A Budapesti Athletikai Club téli uszóversenyének legérdekesebb versenye a 60 méteres hátonuszás volt, melyben az eddig csaknem veretlen Hendl-t legyőzte a fiatal Pető, a BAK. jeles tagja. Vízipolo-match is volt a versenyek befejeztével a MUE. két csapata között. — A versenyek részletes eredményei ezek:

I. Vegyes uszás, 60 m. 1. Pető Pál (BAK.). II. 100 m. melluszás. 1. Kiss István (MTK.) 1 p. 27 mp. III. 3-szor 40 m. junior staféta. 1. MAFC. (Fabinyi, Rényi, Szende). 2. BAK. IV. 100 m. főverseny. 1. Onody József (MUE.) 1 p. 11 mp. V. 200 m. uszás. 1. Hegner Jenő (MUE.) 2 p. 42 mp. VI. 60 m. hátuszás. 1. Pető Pál (BAK.). 2. Hendl Kornél (MTK.). VII. 500 m. főverseny. 1. Zachár Imre (MTK.). VIII. 60 m. hölgyek versenye. 1. Lengyel Juczika. 2. Huber Nusi. 3. Zwilling Hilda, a MUE. tagjai. 4. Záray K. (BAK.). IX. Külföldiek versenye (100 m.) 1. Edm. Grünwald (WAC.) swimmer over. X. 60 m. junior-verseny. 1. Magyar Rezső MUE. XI. 3-szor 40 m. staféta. 1. MTK. (Kiss, Hendl, Hajós). 2. BAK., MUE., (Onody, Hegner, Sugár) állítólagos előbbindulás miatt diszkvalifikáltak. XII. Vízipolo. MUE. II. (Apor, Szirtes, Kazár—Farsky—Friedmann, Péntek, Hegner) 3:2 győz a BAK. ellen.

() **Jótekonyczéli football-match.** Az év utolsó mérkőzése a jótekonyság jegyében folyt le, amennyiben a budapesti Ramblers a tegnapi mérkőzés tiszta jövedelmét a Mentők és a Hirlapírók Nyugdíj-intézetének ajánlották fel. A mérkőzésen résztvevő játékosok a „Nemzeti Sport” és a „Sport Világ” ezüstérmeivel jutalmazta a rendezőség. A győztes csapat 3:2 eredményt ért el.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Dr. Kreutzer István bűnügye.** Ma egy hete kezdte meg a büntető törvényszék Szepessy bíró elnöke alatt dr. Kreutzer István sikkasztási, magánokirathamisítási és családi bűnügyeinek tárgyalását. Az egy hetes főtárgyaláson a vádlott ügyvéd körmonfont ravaszsgal védekezett minden egyes vádpont ellen. A kir. ügyészség képviselőjét, dr. Keresztély Lajost azonban nem tévesztette meg védekezése s ma délelőtt elmondott vádbeszédében 6 sikkasztás, 3 magánokirathamisítás és 1 család bűntette miatt tartotta fenn ellene a vádat s tekintettel magas intelligenciájára, ügyvédi állására, a legszigorubb büntetéssel kérte sújtani. Az elmeorvosszakértők által enyhítő körülményül felhozott csökkent beszámíthatóságot az ügyész nem fogadta el. Dr. Weisz Ödön védő védelmében — az ügyészszel ellentétben — éppen az orvosszakértők ezen szakvéleményére alapította. Itt nem megrögzött bűnösről, hanem egy degenerált beteg emberről van szó, aki aggkora küszöbén a sors csapásai alatt megtörve lépett a bűn útjára. Az enyhítő szakasz alkalmazását kéri védeny czével szemben. Végül még maga a vádlott beszélt hosszasan s ártatlanságát bizonyítgatva, felmentést kért. A pörbeszéd után az elnök holnap délelőtti kilenc órára tűzte ki az ítélet kihirdetését.

§ **Sikkasztó könyvelő.** Kellemetlen emléket hagyott maga után a magyar Acetylenlámpa Részvénytársaságnál Sternlicht Albert könyvelő, aki egyúttal a pénztárkezeléssel is meg volt bízva. Tíz hónapi működése alatt 2621 koronát sikkasztott a kezéhez befolyt pénzből. Bűnös manipulációinak leleplezése céljából még a könyveket is meghamisította. A károsult részvénytársaság feljelentésére Sternlicht Albertet a rendőrség letartóztatta s a büntetőtörvényszék dr. Makucz bíró elnöke alatt ma ítélezte fölötté sikkasztás címén. A vádlott beismerte, hogy több alkalommal sikkasztott s a pénz

elköltötte. A bíróság dr. Bíró ügyész vádbeszéde után egy évi börtönrre ítélte a sikkasztó könyvelőt.

§ **A bajai milliósi főnyeremény.** Bajáról írják, hogy a bajai bank milliósi főnyereménye ügyében a vegyészeti szakértők pótvéleményt adtak, amelyben az eredeti szakvéleményükben foglalt észleleteiket az ellenőrző szakértő véleményével több részletnél összehangba hozták. Különös fontossággal bír ez a tintafolt alatt észlelt nullára nézve. A pótvélemény szerint a vegyészeti szakértők fentartják ugyan, hogy egyes helyen a tintafolt alatt több nullaszerű alakulat látható, de nincs kizárva, hogy ez a nulla a műszaki vegyvizsgálat alatt az oldósavak által véletlenül is keletkezhetett.

§ **Egy dereglye katasztrófája.** 1905. október hó 9-én éjjel tizenegy órakor történt a budapesti Erzsébet-híd alatt a végzetes dunai szerencsétlenség. A Dunagőzhajózási Társaság „Aluta” nevű gőzöse nekiment a „Feri” nevű gyümölcsös dereglyének s derekban ketté szelte. A katasztrófiának kilencz áldozata lett, akik mindannyian a vízbe fulltak. A gőzhajót Porszász Lajos hajóskapitány vezette, aki negyvenkét év óta áll a gőzhajózási társaság szolgálatában. A kapitány, amidőn már 20—30 méternyire közel ért a dereglyéhez, amelyet addig nem látott, nyomban hátrátartott és az összeütközés után mindjárt parancsot adott a mentésre. A huszonegy ember közül csak tizenkettőt lehetett megmenteni. A bizonyítás során megállapították, hogy a sötét, borús időben a kapitány nem láthatta a dereglye kicsi lámpását s behozonyítást nyert, hogy a dereglye az előírás daczára balra tartott, holott jobbra kellett volna kitérni.

A budapesti kir. törvényszék ezeknél fogva a közveszélyű cselekménnyel vádolt Porszász Lajost felmentette a vád alól. Dr. Dushegyi Gyula ügyvéd, a sértettek meghatalmazottja az ítélet ellen a kir. táblához felebbezett, amely a mai tárgyalás után helyben hagyta az elsőbírság ítéletét. Az ítélet jogerős.

KÖZGAZDASÁG.

Az iparfejlesztésről.

Irta: Kossuth Ferencz.

Budapest, december 23.

Meg vagyok győződve, hogy az országok gazdagságának legnagyobb fejlesztője az ipar. Tudjuk azt, hogy az ipari munkások keresete nagyobb, mint a földmivelési munkásoké. Tudjuk azt is, hogy az ipartermékek árában nagyobb százalékot képvisel a munkabér, mint a földmivelési termékek árában; tudjuk azt is, hogy az ipar-nyereségek átlaga körülbelül 10 százalék lévén, holott a földmivelésnek átlagos nyeresége alig haladja meg a 3—3 és fél százalékot, ebből a következők, hogy háromszor akkora tőke szükséges a földmivelés terén, mint az ipar terén ugyanazon érték termeléséhez. Minthogy az ipari munkás sokkal többet keres, mint a földmivészmunkás, sőt átlag keresetét kétszer oly nagyra lehet becsülni, az így többet kereső munkások fogyasztóképesége is sokkal nagyobb, mint a mezőgazdasági munkásé. Ennélfogva, ha szaporítják az iparmunkásoknak számát, az országnak belfogyasztási képességét is neveljük és így közvetve a mezőgazdaságnak is hasznára válnak.

Sajnálom, hogy az ország régebben nem folytatott hathatós iparfejlesztési politikát és csak 13—14 év óta teszi ezt, még pedig folyvást fokozódó mértékben. Előtte van egy statisztika, amelyből azt látom, hogy az utóbbi 13 év alatt átlag 879,000 korona adatott évenként iparfejlesztésre. Megfegyzem, hogy 1868-tól 1890-ig az évi átlag csak 364,000 korona volt. Az 1890—1901. év közötti időben 462 államilag különböző módon támogatott gyár alakult, mely 462 gyárban 59,000 egyén dolgozik ezeknek évi keresménye 41.200,000 korona. E munkások közvetett, vagyis fogyasztási adózása az ő keresetüknek körülbelül 10 százaléka lévén, az

állam pénztárába közvetett adó alakjában évenként 4.130,000 koronát juttatnak. Ha figyelembe vesszük azt az összeget, amelyet mint azon állagot említettem, melyet az elmúlt 12 évre vonatkozólag az ipar fejlesztésére fordított az állam, tudniillik 879,000 koronát és szembeállítjuk azt az imént említett befolyt fogyasztási adóval, tudniillik 4.130,000 koronával, azt fogjuk látni, hogy körülbelül ötször akkora összeg folyt be az államkincstárba adó alakjában, mint amennyi fordított iparfejlesztésre. E mellett óriási mértékben növekedett az ipartermékek értékének összegével a köztalánosodás.

Miért említettem fel ezeket az adatokat? Azért, hogy azokból arra nézve vonjam le a következtetést, hogy nincs olyan áldozat, melyet az ország az ipar fejlesztéséért meg ne hozhatna, mert áldozatnak nem nevezhető az olyan költsékezés amely nemcsak hogy megtérül, de négyszeresen-ötszörösen térül meg készpénzben, amellyel hogy az országnak közgazdasági vagyánosodását is a legnagyobb mérvben előbbre viszi.

Ruster Béla igazgató ünneplése. A Magyar Államos Takarékpénztár igazgatósága és tisztviselői kara ma szép ünnepségben részesítette Ruster Bélát az intézet igazgatóját, ki huszonöt év óta áll az intézet szolgálatában. Nevezett igazgató egyike a budapesti piac kiváló financier-jeinek, akiket negyedszázados munkássága egybefűződik a szép pozícióval, melyet a takarékpénztár magának az egész országban biztosított. A takarékpénztár ma ünnepelte a nevezett igazgatót, a tisztviselői kar nevében egy főtisztviselő intézett meleg szavakat a jubilánshoz, melyet az meghatva köszönt meg. Ezek után átnyújtották a tisztviselői kar ajándékát, a tisztviselői csoportképet.

Börgyárak kartelei. A magyar és osztrák talpbörgyárosoknak a kartelt előkészítő munkálatai, illetve egy központi eladási iroda szervezésének előkészítése, amint ismeretes, már befejeződtek. Az alakuló gyűlést, mely január elejére volt terelve véve, mivel a magyar csoport tagjai még némely részletkérdésben nem jutottak végleges megállapodásra, e kérdések tisztázásáig nem hívják egybe.

Palmer vezérigazgató távozása. Amint ismeretes, a Länderbank londoni kalandjainak Palmer vezérigazgató távozása, illetve menesztése lett — az egyik következménye. Palmernek abban a bizonyos ülésben az alelnöki széket biztosították, azonfelül megmaradt neki néhány jól dotált igazgatói tagsági állás és utódjául Lohnstein Ágost, a bank második igazgatóját jelölték ki. Palmer azóta már nem is járt be hivatalába s az ügyeket Lohnstein vitte. — említett ülés elvi határozata tegnap tartott ülésen — amint Bécsből írják — formálisan is keresztülvitelre került, ahol is Lohnsteint vezérigazgatóvá nevezték ki.

A Magyar Ipar karácsonyi száma. A karácsonyi ünnepre tartalmas ajándékkal kedveskedett olvasóinknak a Magyar Ipar. Megszólaltatta az ipari élet jeleit az ipart érdeklő legaktuálisabb kérdésekről, iparpolitikánk legközelebbi feladatairól. Elnöksége, igazgatósági tagjai, szakosztályi elnökei és levelező tagjai díszes gárdájához intézett ez irányban felszólítást és ennek eredményeképpen érdekesnél-érdekesebb íráskorakoznak egymás után a Magyar Ipar karácsonyiája alatt. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, az egyesület díszelnöke nyitja meg a sort, az iparfejlesztésről szóló lelkes kijelentésével. E kitűnő cikket rovatunk vezető helyén közöljük. Követi őt első munkatársa, Sztéryi József államtitkár, az egyesület dísztagja, aki korszakos nagy munkájáról, az új ipartörvényről ízen egyet-mást a Magyar Ipar szerkesztője után. Egyúttal átengedte közlésre a készülő ipartörvénynek egy kész fejezetét, amelyet mellékletképpen kapnak a Magyar Ipar olvasói. A karácsonyi szám tartalmát ezeken kívül az egyesület elnöke, Matlekovits Sándor, lovag Falk Zsigmond és Thék Endre alelnökök, Bartolffy János, Burchard-Bélaváry Konrad, Czettel Gyula, Csepregy János,

Kovács Menyhért és Társa „Hungária Gyorshizlalo abrakfűszer-vállalat”

Budapesten, VI. kerület, Felsőerdősor-utca 41. szám.

M. kir. földmivelésügyi miniszter által 1906. nov. 11-én 75807. III/2. szám alatt engedélyezett „Hungária Gyorshizlalo Abrakfűszer” minden jószág tenyésztésénél nélkülözhetetlen. Kitűnő eredményre jutott kipróbálva szarvasmarháknál, lovaknál, sertéseknél, juhoknál és az összes baromfiaknál. Számtalan elismerő-levelek rendelkezésre állanak. — Kapható minden fűszerkereskedésben.

Deutsch Antal, Edvi-Ilés László, dr. Fekete Ignác, Felbermann Lajos, Györgyi Kálmán, dr. Kenéz Béla, Kreutzer Balázs, Kunfalvy Nándor, dr. Návay Aladár, Pataki Vilmos, Petrin János, Schmidl H. János, Szontágh Jenő, Vikár Béla, Weisz Berthold igazgatósági és levelező tagok gazdagították. A szerkesztőség tagjai önálló cikkekben kívül érdekes apróságokkal igyekeztek a bőséges tartalmat teljesebbé tenni. Végül, mint önálló mellékletet kapták az olvasók az új ipartörvénynek az iparosításokról szóló fejezetét. Azt hisszük, ez lesz az idei karácsonynak az iparosokra nézve egyik legkedvesebb szenzációja.

Új füzeti részvénytársaság. Már megemlékezünk arról, hogy a nagyváradi Friss és Grész czégg fogarasmegyei füzületéből részvénytársaságot csinál. Ennek a részvénytársaságnak tegnap volt az alakuló közgyűlése Nagyváradon; a társaság 350.000 korona tőkével alakult. Az alapításban a hitelezők, valamint a nagyváradi pénzintézetek vettek részt. A hitelezők részvényeket és elfogadványokat kaptak az új társaságtól, a részvényeket az érdekelt nagyváradi intézetek lombardirozzák.

Adomány a kereskedők menháza részére. A Budapesti Kereskedelmi Testület elagott kereskedők és nagyiparosok befogadására, — miként ismeretes — a Hídegyházi-úton menházat épít, amelyen ma tartották meg a bokréta-ünnepélyt. Ez alkalomból Herz Armin nagyiparos a létesítendő menház czéljaira 1000 koronát adományozott.

A vasuti és hajózási főfelügyelőség újjászervezése. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter — mint értesülünk — a vasuti és hajózási főfelügyelőséget abból a célból, hogy a vasuti és hajózási szolgáltatást megfelelőbb és intenzívebb ellenőrzés alá helyezhesse, újjászervezte és önálló hatáskörrel ruházta fel. Ezen új működési kör ellátása érdekében a főfelügyelőséget a miniszteriális közigazgatási teendők alól mentesítették s így ez a hatóság csak a vasutizleti rendtartásban körülírandó és illetve eredeti rendeltetésének megfelelő hatáskörben fog ezentúl dolgozni. Az 1908. évi költségvetés a főfelügyelőségnek ezt az önálló szerepét már annyiban is kifejezésre juttatja, hogy a főfelügyelőséget külön czím alatt szerepelteti.

Az állattenyésztési felügyelői állások betöltése. Mint a Bud. Lev. illetékes helyről értesül: az összes állattenyésztési felügyelői és segédfelügyelői állásokat már betöltötték s egyelőre nem is tervezik új állások kirendelését. A földművelésügyi minisztériumba még ma is nagy számmal érkeznek pályázati kérvények, ezek azonban aligha lesznek figyelembe vehetők, mintán az állattenyésztési felügyelők amugy is kis státuszban csak ritkán esik változás és az újrarendelésben levő helyeken is a jövőben régi gyakorlat szerint az előléptetésre váró s kellő gyakorlatra szert tett egyénekkéül töltik be. Az 1908. évi költségvetési előirányzatba sem vettek fel új állattenyésztési felügyelőségek létesítését.

A MÁV. igazgatásának újjászervezése. Megirukuk már, hogy a kereskedelemügyi miniszter egyéb irányu, különösen a kiegyezési tárgyalásokkal kapcsolatos elfoglaltsága miatt nem volt képes az államvasut adminisztrációjának tervezett reformját keresztülvinni. Kossuth miniszter most a kereskedelemügyi tárca költségvetésének indokolásában kijelenti, hogy a MÁV. reformját 1908. év első felében mulhatatlanul meg fogja valósítani.

Kereskedők évkönyve. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés e czímen rendszeresítendő kiadványának most jelent meg az első, 1908. évi kötet, mely közleményeinek értékességével mindenképpen igazolja azt a nagy érdeklődést, amelyet már az évkönyv kiadásának híre keltett. Az évkönyv most megjelent kötetének megírásánál számos kiváló szakember működött közre és az évkönyv szerkesztői meg tudták választani és megnyerni a legfontosabb témák tárgyalására azokat, akik egyrészt hivatásuk folytán e kérdések körében állanak, másrészt azokkal tanulmányok alapján és irodalmilag elismert alaposággal régebben foglalkoztak. Az évkönyv a Franklin-Társulat nyomdájában készült és a könyvkereskedésekben 2 koronáért kapható.

A vasutizletrendtartás új kiadása. Ismeretes, hogy a kiegyezésre vonatkozó javaslatok során a vasutizletrendtartás a kiegyezési anyagból kikapcsolatott és annak a magyar kormány által önálló

alapon való kiadása biztosított. A kereskedelemügyi miniszteriumban — mint értesülünk — már elkészültek a vasutizletrendtartás előmunkálataival úgy, hogy az új rendtartás kiadása már az 1908. év elején várható.

Szózat a magyar gazdákhöz. Gróf Dessewffy Aurél, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnöke, az egyesület hivatalos lapja, a „Köztelek” útján a karácsonyi ünnepek alkalmából szózatot intéz a magyar gazdákhöz. Ez a következő: A magyar gazdákhöz! A lejáratott válságok után két feladat állott a nemzet jobbja előtt: az egyik a gazdasági erőgyűjtés, a másik a társadalmi béke megszüldítése. E két feladat odaadó munkálását jelölte ki a józan közvélemény a nemzet elsőrangú érdekének, abban a tudatban, hogy az elérhető sikereknek minden téren előfeltétele a nyugodtan dolgozó társadalom és az erőteljes fejlődés útján haladó gazdasági élet. Bár a kormányok által kötött kiegyezés az ezzel kapcsolatos pénzügyi megállapodások miatt, a hozzáfűzött vérmesebb reményeket nem valósíthatta meg, mindazonáltal a közgazdasági élet és a magyar gazdasági társadalom is a kötött kiegyezést előnyösebbnek találta, mint az ennek helyében egyedül lehetséges másik megoldást: az ingatag viszonyossági alpra való helyezkedést. Ezért egyhangulag sürgettük a kiegyezés törvényerebe való emelését és megnyugvásunkra szolgált, hogy a kormánynak és a parlamentnek sikerült ezt a követelést megvalósítaniok. A tiz esztendőre megszüldített szerződéses viszony kétségtelenül biztosítja a háborítatlan munkálkodás és a békés fejlődés lehetőségét, aminek czélutadatos kihasználását a belső állapotokra vetett tekintet követeli.

Kivételesen nehéz esztendő vonult végig a pénzpiacokon, fokozván és nyomasztóvá tévén különben is létező gazdasági bajaink jelentkezését. Tetőzve az évek óta egyre fokozódó munkásszükség, pénzügyi krízisek hatásaival, szertele drágaság állott elő, ami a mezőgazdasági életet kétfelől is fenyegeti.

A tapasztalat azonban azt bizonyítja, s különösen a közéletmezés terén látjuk azt, hogy a czikked drágulása egyáltalán nem növeli a termelők hasznát, mert ezeknek mind nehezebb küzdelmet kell felvenniök a munkáshiány következményeivel és bérmozgalmaikkal. Bármilyen szokatlan arányu is ez év utolsó negyedében megindult visszavándorlás, ezen a réven mégis csak csekély százaléka tér vissza a kivándorlóknak és a visszatérteknek állandóságára támaszkodni éppen úgy nem lehet, valamint munkára való készségeök is csökken.

A munkabérdrágulás, mint nyugoteurópai jelenség, a mi mezőgazdaságunkat is fokozatosan utalja a géperő használatára s a természeti erők intenzívebb kihasználására mellett a termelésnek olyan terszerű irányítását teszi szükségessé, hogy az a hazai fogyasztás igényeihez tökéletesen alkalmazkodjék. De ennek az irányításnak előfeltétele, hogy a termelő társadalom is szervezett legyen.

Bátran utalhatok végül arra, hogy a drágaságnak ama mesterséges okai, melyek különösen a közéletmezés terén jelentkeznek, legfőbbként a termelők és fogyasztók szervezetlenségében keresendők. Ez a két tényező egymástól távol állván, a közöttük fennálló, mindennapi forgalomban a közvetítői nyereszkesedésnek tág tér nyílik. Ehhez járul a kivétel előmozdító vasuti tarifapolitika. Itt a termelés és a fogyasztás végző pontjainak szervezeti uton való áthidalásával kell orvosolnunk a felpanaszolt bajokat. De ha a mindennapi élet által sürgetett szervezkedés szükségét belátjuk, akkor a mezőgazdasági érdekképviselet törvényes rendezése áll előttünk a közel jövőendő elodáztatlanul megoldandó, legnagyobb alapvető feladatoként. A szabad társulási alapon nyugvó intézmények megerősítésére minden körülmények között tömörülni kell a magyar gazdasági társadalomnak, mert ezek maradnak akarátának legkövetlenebb, legfüggetlenebb kifejezői. Ezért a létező gazdasági társadalmi intézmények megerősítése elsőrendű feladata marad mindvégig a nagyközönségnek, kétszeresen a mai még rendezetlen, nehéz viszonyok között. Mert a jövőendő reményeit csak az egy czél felé törs akarati nyomán, fokozott tevékenységgel és kitartó buzgalommal lehet megvalósítanunk.

Adria-hajók forgalma. Érkezett: december 19. Kálmán Király Fiuméből Bordeauxba, Baross Grimsybe, december 20-án Tibor Swanscaból Bordeauxba, Zichy Fiuméba. Indult: december 19. Kassa Barcelonából Valenciába, Lederer Sándor Cataniából Messinába, Rákóczi Nápolyból Génuába, Tizza Cataniából Fiuméba, Szent László Palermóból Messinába, december 20. Andrássy Messinából Nápolyba, Árpád Triesztből Bariba, Zrinyi Bariból Triesztbe.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatózsdé.

Az amerikai tőzsdék 1/8 cent árcsökkenést jeleztek. Argentiniában az esőzések megszünvén, ott az aratás javában folyik és a nagy várakozásnak meg is felel. Az európai tőzsdék tehát nyugodtan nézhetnek az onnan várható buzakínálatoknak elébe. Nálunk már ünnepi csend honol. Malmaink teljesen tartózkodók és a magas árakat nem akarják megadni. Mindössze néhány vagon buza kelt el néhány fillérrel olcsóbb áron. A határidőpiacon is nagyon csekély a forgalom, melyben csak a helybeli külisz vesz részt. Egy-két vevő jelentkezése néhány fillér emelkedést, viszont ugyanannyi eladó jelentkezése néhány fillér visszaesést idéz elő. Végeredményként az összes árfolyamok a szombati zárlatához képest 5-6 fillérrel csökkentek.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 77 kg. 26.75 korona, 300 mm. 77 kg. 26.35 korona, 100 mm. 77 kg. 25.— korona, 100 mm. 76 kg. 25.75 korona, 100 mm. 76 kg. 25.75 korona, 1000 mm. 76 kg. 25.70 korona, 150 mm. 75.5 kg. 25.70 korona.
Fehérmegyei: 200 mm. 76.8 kg. 25.60 korona.
Zab: 100 mm. 16.85 korona, 100 mm. 16.80 korona, 100 mm. 16.70 korona, mind kpt.
Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. december 20-tól december 22-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	20783	1221
Rozs	2738	3708
Arpa	3099	2311
Zab	1899	4823
Tengeri	1434	100
Liszt	—	17722
Korpa	—	4625

A határidőpiacon köftetett:

Dalált:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisa 13.29, 13.28, 13.30, 13.24, 13.30.
Buza 1908. októberre 11.12, 11.14, 11.09, 11.16.
Rozs 1908. áprilisa 12.13, 12.15, 12.09, 12.15, 12.17.
Rozs 1908. októberre 9.89, 9.88, 9.96.
Zab 1908. áprilisa 8.48, 8.49, 8.46, 8.48.
Tengeri 1908. májusra 7.35, 7.36, 7.32, 7.35.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	13.27	13.28
októberi buza	11.14	11.15
áprilisi rozs	12.15	12.16
októberi rozs	9.95	9.96
áprilisi zab	8.48	8.49
májusi tengeri	7.33	7.34

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza 1908. áprilisa	—	—	—	—	13.25	13.26
Buza új októberi	—	—	—	—	11.13	11.14
Rozs 1908. áprilisa	—	—	—	—	12.11	12.12
Rozs új októberi	—	—	—	—	9.92	9.93
Zab 1908. áprilisa	—	—	—	—	8.46	8.47
Tengeri 1908. májusra	—	—	—	—	7.33	7.34

Értéktőzsdé.

Az értéktőzsdén már a tegnapi magánforgalomban parázs hausse keletkezett, mi ma is érvényesült. Ebben része van a bankok szokásos mérlegfeljavítási vásárlásainak, nemkülönben a külföldről érkező kedvezőbb jelentéseknek. Később ugyan a szilárdaság és alapirányzat vesztett ereiből. Némi élénkség mutatkozott a sorsjegyek piacán, hol a közelgő huzásra való tekintettel, a konvertált és subscribált jelezlog sorsjegyek keresettek voltak. A nemzetközi értékek változatlanok voltak. A bankrészvények közül javulást mutattak a Leszámitoló- és Kereskedelmi bank részvények: az előbbi 3, az utóbbi 5 ko-

SZÉN, koks, briket, antracit összes gazdasági ipari és házi célokra
Telefon: Detall 75-26. Engros 164.

Radnay Károly
BUDAPEST, V. kerület, Váci-körut 80.
Sürgönyosim: ANTRACIT BUDAPEST

ronával emelkedett. Javult még az élénkebb forgalmu értékek közül a Rimamurányi részvény is.

A mai elötözde nyugodt irányzattal folyt le és az árfolyamok tartottak maradtak. A szombati zárathoz képest némi javulás volt észlelhető, azonban a tegnapi magánforgalomban érvényben volt árfolyamoknál olcsóbban zárultak. A forgalom szűk keretben mozgott. A déli tőzsde irányzata buzdítás híján csekély üzlet mellett változatlan maradt, míg később nagyfokú üzletelenség uralkodott és ennek folytán az irányzat is gyöngült kevésbé. Berlin változatlan jegyzéseket küldött, ami persze nem szolgálhatott semmiféle ösztönzésül a spekuláczióknak. Az utótőzsdén csekély keretben nyugodt volt az irányzat.

Elötözde.

Elötözde tartott. Köttek: Osztrák hitelrészvény 624.25-633.50. Magyar hitelrészvény 758.75-757.50. Osztrák-magyar államvasut 674.50-672.50. Déli vasut 153.-. Rimamurányi vasut 517.50-617.-. Magyar leszámítóbánk 479.50-478.25. Jelzálogbánk 422.50. Közüti vaspálya 560.50. Városi villamos vasut 280.50-280.25. Kereskedelmi bánk 3315.-3318.-.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde nyugodt. Köttek: Osztrák hitelrészvény 633.25-632.75. Magyar hitelrészvény 758.50-757.25. Osztrák-magyar államvasut 673.75-672.75. Déli vasut 152.-. Magyar leszámítóbánk 480.-479.75. Jelzálogbánk 422.25-421.50. Közüti vaspálya 557.50- Városi villamos vasut 280.50. Subskribált jelzálovsorsjegy 104.-. Magyar kereskedelmi bánk 3310.-3315.-.

Præmium-tízlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 3.-4.- K, 8 napra 8.-10.- K, december végére 12.-14.- K.

Utötözde.

Az utötözde irányzata nyugodt maradt. Köttek: Osztrák hitelrészvény 633.-633.50. Magyar hitelrészvény 757.25-758.-. Leszámítóbánk 480.-480.50. Államvasut 673.-. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 633.25. Magyar hitelrészvény 758.-. Leszámítóbánk 480.-.

BÉCSI GABONATOZSDE.

Bécs, december 23. (Az Egyetértés távirata.) Külföldről szilárd jelentések érkeztek, de az itteni piacon gyöngült irányzat mellett kedvetlen volt a forgalom, a közeledő ünnepekre való tekintettel kereslet nem mutatkozott s ehhez képest a kínálat is tartózkodó volt. Az üzlet majdnem teljesen szünetelt, az árak változatlanok.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 13.10-13.50 korona, mosoni 12.30-13.70 korona, tótfelvidéki 12.40-12.90 kor., déli vasuti 12.33-12.60 korona, marchfeldi 12.10-12.35.

Uj-rosz: tótfelvidéki 12.20-12.40 korona, csepeli 12.15-12.35 kor., pestmegyei 12.20-12.40 kor., különféle magyar 12.10-12.35 kor., osztrák 12.-12.20 korona.

Arpa: morvaországi 9.40-10.- kor., marchfeldi 9.-9.50 kor., bácsvidéki 8.90-9.50 kor., tótfelvidéki 8.25-9.90 kor., csepeli 8.40-9.65, győri 8.30-9.25 kor., déli vasuti 8.10-9.75 kor., tiszavidéki 7.20-8.25 korona.

Magyar tengeri: régi 8.-8.20, új 7.55-7.75 korona, cinquantin 8.80-9.-, új 8.50-8.80 korona.

Magyar zab: selejtes 8.40-8.50 kor., közepes -korona, elsőrendű 8.75-9.- kor., válogatott 9.-9.25 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, december 23. Az elötözsdén ma folytatást nyert a kedvezőbb irányzat. A vezető papírok szilárd irányzatot vettek, így a hitelrészvények, a Länderbank részvényei és az államvasuti részvények, csupán az alpesi bányarészvényekben volt lanya az irányzat. A kedvező irányzat az elötözde végéig tartott. A déli tőzsde nyugodt irányzat mellett tartott árfolyamokkal nyílt meg. A hangulat barátságos maradt, a forgalom csendes volt. A zárlat üzletelen, tartott árfolyamok mellett. Berlinből gyengébb árfolyamokat jelentettek.

11 óraker zárulnak: Osztrák hitellr. 633.25. Magyar hitellr. 756.-, Länderbank 409.50-Allamvasut 673.-, Elbavölgyi vasut -., Déli vasut 151.75 -., Alpesi bányatársulat 589.50, Rimamurányi 517.-, Májusi járadék 96.50, Magyar koronaiár 93.-, Orosz érték 89.65, Török sorsjegy 183.25, Német márka 117.72.

A déli tőzsde nyugodt irányzattal nyílt meg.

1 óraker jegyzetek: Osztrák hitel 633.25, Magyar hitel 758.-, Länderbank 409.-, Unio-bánk 530.-, Allamvasut 673.-, Angol-bánk -., Bankverein -., Déli vasut 151.25, Gözhajó -., Alpesi bányarészvény 589.25, Májusi járadék -., Magyar koronajáradék -., Török sorsjegy 183.-, Német márka 117.72, Elbavölgyi vasut -., Rimamurányi 517.50, Orosz járadék -., Keleti vasutak -., Skoda -., Magyar jelz. -., Kárpáti petroleum -.

Bécs, december 23. (Osztrák értékek zárata.) 4.2 százalékos papír-járadék 96.90, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.25, 1860-as sorsjegy 148.25, Osztrák hitelsorsjegy 458.-, Angol osztrák bankrészvény 289.-, Bécsi Bankverein 512.50, Osztrák-magyar bánk 17.70, Déli vasut 150.70, Dunagözhajózási társaság 976.-, Dohány részvény 402.-, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.76, Osztrák Lloyd 420.-, 4.2 százal. ezüst járadék 96.90-98.45, Osztrák koronajáradék 96.95, 1864-es sorsjegy 252.50, Osztrák hitelintézeti részvény 632.75, Union-Bank 529.-, Osztrák Länderbank 407.50, Osztrák-magyar államvasut 672.40, Elbavölgyi vasut 426.50, Alpesi részvény 589.-, 20 frankos 19.18, Londoni váltóár 241.50 Lipótkohó 406.-, Töröksorsjegy 182.75 Nyugodt.

Bécs, december 23. (Magyar értékek zárata.) 4 százalékos arany-járadék 110.70, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 142.50, Magyar hitelbánk részvény 754.50, Magyar leszámítóló és váltó részvény 479.-, Rimamurányi 515.-, Magyar cukoripar -., Adria hajózási részvénytársaság 406.-, Magyar koronajáradék 93.10, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.75, Magyar nyer.-k. sorsjegy 188.75, Kassa-Oderberg vasut részvény -., Magyar jelzálogbánk 421.-, Magyar keresk. bánk - kor.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, december 23. (Tőzsdéi jelentés.) Az új hét elején a tőzsde nem mutatott oly szilárdságot, mint a legutóbbi napokban. Az angol szénárak csökkenéséről szóló jelentések, valamint az a körülmény, hogy a Rajna vidékén és Vesztfáliában a szénüzletet az enyhébb időjárás kedvezőtlenül befolyásolta, arra indították a spekulációt, hogy szén-részvényekben eladásokat eszközöljenek. Kohó részvényeket a Phoenix-papírok csökkenése, amelyet a víznek a társaság tulajdonát képező Északi Csillag-tárnába való behatolása okozott, szintén kedvezőtlenül befolyásolta. Ezen árcsökkenések a többi piacra is kedvezőtlen hatással voltak, úgy, hogy az árfolyamok többnyire lemorzsolódtak. Az üzlet a közeli ünnepekre való tekintettel szűk határok között maradt. Szilárd irányzatot csupán a 3%-os irodalmi kölcson és általános villamossági részvények követtek. Ujabb lehangoló mozzanat volt a tőzsdéidő második órájában a Peruvian Corporation részvényeinek a londoni tőzsdén való értékesítése. Az utótőzsde üzletelen volt. A készpénzpiac ipari értékei nem voltak egyseges irányzatúak. Magánleszámítólósi kamatláb 7 1/2%, napipénz 6-6 1/2%, ultimópénz 9-9 1/2%.

Zárlatok jegyzetetik: 4.2 százalékos papír-járadék -., 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96.90, osztrák hitelrészvény 198.10, Déli vasut 28.10, orosz bankjegyek 213.80, 4 százalékos új orosz kölcson -., Disconto Commandit 169.60, Dinamit-truszt 155.50, Harpeni 195.50, Unifikált török járadék 94.30, 4.2 százalékos ezüst-járadék 96.30, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.80, Magyar koronajáradék 92.75, Osztrák-magyar államvasut 143.75, Bécsi váltóár 84.75, Olasz

járadék -., Alt. villamossági Edison 195.75, Gelsenkircheni 194.75, Laurakohó 217.-, Gyengébb, Frankfurt, (Zárlat) december 23. 4.2 százalékos papírjáradék -., 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.10, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.95, Osztrák hitelintézeti részvény 198.30, Osztrák-magyar államvasut 144.-, Északnyugati vasut -., Bustiehradi vasut -., Londoni váltóár 204.97, Bécsi Bankverein 129.50, Villamos részvény 145.70, 3 százalékos magyar arany kölcson 77.20, 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.40, Osztrák koronajáradék 96.25, Magyar koronajáradék 92.70, Osztrák-magyar bánk 127.50, Déli vasut részvény 28.20, Elbavölgyi vasut -., Bécsi váltóár 84.80, Párisi váltóár 81.40, Union bankrészvény -., Alpesi bányarészvény 294.- Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) december 23. 4.2 százalékos ezüstjáradék 97.70, 1860. sorsjegy 148.50, Déli vasut 27.80, 4 százalékos Aranyjáradék 96.50, Osztrák hitelrészvény 198.05, Osztrák-magyar államvasut 143.75, Olasz járadék 103.70, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.- Nyugodt.

London, december 23. Angol consol 83 1/8.

Páris, decz. 23. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.37, Osztr. aranyjáradék 96.-, Magyar aranyjáradék 94.05, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 493.-, 4 százalékos Olasz járadék 103.82, Déli vasut elsőbbségi kötv. 316.-, 5 százalékos marokkói járadék 511.-, 4 százalékos 1890. Román kölcson -., 4 százalékos Kons. amort. román járadék 86.50, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.-, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 93.95, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 501.-, 4 száz. Szerb járadék 1907.-, 4 százalékos spanyol járadék 93.45, 4 százalékos unifikált török jár. 93.70, Török sorsjegy 171.-, Török dohányrészvény 123.-, Osztrák föld-hitelintézet 10.80, Osztr. Länderbank 445.-, Magyar jelzálogbánk 454.-, Banque de Paris -., Banque Ottomane 688.-, Osztr. magyar államvasut -., Déli vasut -., Meridional vasut 669, Keleti vasutak -., Waggon Lits -., Hartmann gépgyár 602.-, Rio Tinto 16.72, Sucrerie d'Egypte -., Tula 391, Thomson Houston -., Urkányi köszén 146.-, Chartered 23.50, De Beers 377.-, East Rand 98.50, Jagersfontein 87.-, Transvaal Consols -., Transvaal Land Company 46.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.52, Váltó német piacokra (rövid) 122.75, Váltó Bécsre (rövid) 104.25, Váltó Belgiumra (rövid) 1/8, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 7/16, Csek Londonra 25.21, Magánkamatláb 4.- Renyhe.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok. Budapest-Köbánya.

Budapest, december 23-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) - fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban) - fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 120-122 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban) 123-125 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 126-128 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) - fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm sulyban) - fillérig, könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) - fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi december 21. napján volt készlet 24953 drb., 1907 december hó 22-én felhajtott 232 darab, 1907 december 22. napján elszállított 900 darab, 1907 decz. 23. napjára maradt készletben 24285 drb. A hizott sertésárak irányzata: nyugodt.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, decz. 23. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 325 darab sertés, 364 darab süldő, - darab malacz. Pótfelhajtás - drb sertés, - drb süldő, - malacz. Mai napi felhajtás 1283 darab sertés, 110 darab süldő, - darab malacz, összesen 1608 darab sertés, 474 darab süldő, - darab malacz. Eladatott 1457 darab sertés, 73 darab

3000 darab Frottir-törölköző 25 krtól kezdve. Játékárak, disztarynak minden elfogadható árban amíg a készlet tar.

Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.

Pfeiter Pál és Testvére IV, Kecskeméti-utca 6. szám Andrassy-ut 17. sz.

Megkezdődött a rendkívüli nagy elárusítás

Table listing various goods and their prices, including items like Tennis flanel mérője, Uj galér, Férfi ing puha mellő, Egész finom, Férfi Jäger ing és nadrág, 12 drb. angol batizst zsebkendő, Flanel portrió, Férfi háló ing, Néi ing ajour betéttel, 6 szem. szines kávés ajour készlet, Női glassó kesztyű, Tiszta elyem férfi nyakkendő, Selyem cloit szoknya.

Vertical text on the right edge of the page, partially cut off, containing various words and fragments.

süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 151 drb sertés, 401 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterés üreg elsőrendű 350 kg.-on felül életsúlyban 100—104 fillér, életsúlylevonással 122— fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 96—100 fillér, életsúlylevonással 108— fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül 120—128 fillérig, életsúlylevonással — fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig 120—128 korona, életsúlylevonással — fillérig, könnyű 220 kg.-ig 120—128 korona, életsúlylevonással — fillérig. Belföldi süldő — korona. Horvát süldő 84 100 korona. Malacz — korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők.) A vásár irányzata élénk, az árak változatlanok.

Nagy Lajos fogházort a helyeségi írásbírósi fogházról a nagyváradai törvényszéki fogházhoz, Balogh Lajos és Horváth Imre fogházöröket pedig a nagyváradai törvényszéki fogházról a helyeségi írásbírósi fogházhoz kölcsönösen áthelyezte. Pályázatok. Marosvásárhelyen 2-ik közjegyzői, a temesvári és dévai törvényszékeknél aljegyzői, a kolozsvári áll. gyermekmenhelynél másodorvosi, a lugosi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevő-ségnél számtisztai állásra 2 hét, a földmívelésügyi minisztériumnál írodaségdöntési állásra 3 hét és a nagyváradai itélőtáblánál szolgálati állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLAS.

Table with columns for location (Duna, Tisza, M.-Sajó), date (december 23. decz. 21.), and water level (m é t e r). Lists various locations and their corresponding water levels.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1907. december 23-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának dñezete:

Hazánkban tegnap változóan felhős és enyhült volt az idő. Csapadék számos helyen — főleg az ország keleti felén — esett, de csak kisebb mennyiségben. A hőmérséklet Erdélyben emelkedett, egyebütt alig változott; a maximum: Verseczen 13 C° és a minimum: Tarcazon — 6 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Tulnyomóan száraz idő várható, éjjeli fagyokkal.

Table with columns for location (Allomás), wind direction (Szélirány és ereje), and temperature (Hőmérő). Lists various locations and their weather conditions.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Decemher 23. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Drégely Lipót okleveles tanítót a borsabehespataki állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Hunalvi Béla okleveles tanítót a székely állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Révész Gyula okleveles tanítót az avasujfalusi állami elemi iskolához; az igazságügyminiszter Kratochvíl János tamási díjnokot a váti és Győrffy Zoltán gyergyószentmiklósi járásbírósi tevékenyvi átalakító díjnokot a szentágotai járásbírósihoz irnokokká, Tichy Árpád dési közjegyzőt irnokot a pécskai járásbírósihoz végrehajtónak; a budapestvidéki pénzügyigazgatóság Kovács Mihály késmárki pénzügyi fővizgatót a monori adóhivatalhoz ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakornokká nevezte ki és a vallás- és közoktatásügyi miniszter Fodor Rezső ideiglenes minőségben kinevezett írodaségdöntőt a vezetése alatt álló minisztériumban jelen állásában végleg megerősítette.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Zob Erzsébet marokréti és Schröder Erzsébet sümegi állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen, Miklósi Zoltán hevesvezekényi állami elemi iskolai tanítót az egri állami elemi iskolához, Györgypál Károly aldobolyi állami elemi iskolai tanítót a csíkszentdomokosi, Mező Erzsébet avasujfalusi állami elemi iskolai tanítót az aldobolyi állami elemi iskolához ugyanebben a minőségben; az igazságügyminiszter Baranyi István székelyhídi járásbíró-

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

Table with columns for Buza (Kilós, 100 kilogramm ára), Egyéb gabonafélék (Rozs, Árpa, Zab), Burgonya (Kilónként, Faj), and Kétféle árnyék (Kilónként, Faj). Lists various agricultural products and their prices.

Államadósságközlönsők

Table listing various financial instruments and their values, including Magyar aranyjárdék, Kassa-oderb, and others.

Záloglevek, Elsőbbségek.

Table listing various types of mortgages and their values, including Belvár. tkpt. r.-t., Egyesült. löv. tkpt., and others.

Gőzmalak.

Table listing various types of steam engines and their values, including Concordia, Erzsébet, and others.

Table with columns for Pénz and Ár, listing various financial instruments and their values, including Kassa-oderb, Bankok részvényei, and Takarékpénztárak.

Table with columns for Pénz and Ár, listing various types of insurance and their values, including Biztosító társaságok, Gőzmalak, and Különböző vállalatok.

Table with columns for Pénz and Ár, listing various types of bonds and their values, including Sorsjegyek, Pénzjegyek, and Pénzjegyek és váltók.

Kedd, december 24.

EGYETERTES

SZÍNHÁZAK
Kedden 1907. december 24-én

Nemzeti színház **Uránia színház**
Zárva. Zárva.

N. Kir. Operaház **Király színház**
Zárva. Zárva.

Nepszínház-Vigopera **Varázskeringő**
Zárva. Operett 3 felvonásban. Írták Dörmann és Jacobson. Fordította Mérei Adolf. Zenéjét szerezte Strauss Oszkár.

Vígyszínház
Zárva.

Magyar színház
Zárva.

Személyek:
Kili. Joshim Németh
Lohár Papi
Holtas Petrus S.
Niki Balczonyi
Guszt. Csapó
Friedrika Orly G.
Francs. Orly G.
Vendelin miniszter Szabó
Sigamund, lakáj Sándor

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCZA 18.
Igazgatók: LEITNER és KELETI | Rendező: ROTT SANDOR

Az előadás kezdete 10 órakor.

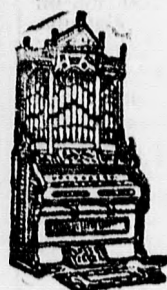
Ma, 1/10 órakor: Leánynézőben.
Böhözi ur, Satyr. Rendező: Rott Sándor
1/11 órakor! Ujdonság!! 1/12 órakor!

„Kirándulás a szabadba“
(Ein Ausflug in's Freie) (Cabarets) előadja a Folies Caprice egész személyzete. Rendezők: Geiger László, Böhözi ur és Rott Sándor

11 órakor Terbitsch Sándor új szelofával
Végül „Ländliche Unschuld“
szíveskedjen ur, Satyr. Rendező: Werner Manó

Nappali pénztár 9—12 és délután 3—6 óráig.
Az 1-es emeleti Casino de Paris-ban minden este 1/12-től angol és francia különlegességek fellépése

A jövő házi zenéje a HARMONIUM.

Mr. már most is a legelőkelőbb körök szalonjait megzdította. Ahol Zongora van, ott csakis akkor teljes a Harmonia, ha vele szemben egy Harmonium van. A Harmoniuma legjelesebbje az **AEOL-HARMONIUM** melynek egyedül képviselőjét az előnyös és szolid kivitelezésű híres **Reményi Mihály czég** m. kir. zeneakadémiázi hangszerkészítője nyerte el.

Ne veszen tehát Harmoniumot, míg **REMÉNYI** legjelebb képes Harmonium árjegyzőjét nem olvasta, mely minden és természetű kúldetik Budane tról. VI., Király-utca 58 szám

Iskolák, dalárdák, kapolnak és templomok
rézere különösen alkalmasak az Aeol-Harmoniumok, mer azok hangja teljesen olyan, mint az Organé és azt teljes en pótolja. Javítások szakértően mérések árakon. Zongorák, Pianó, orgonák és ajtószórtak. Tel. tról tovább minden árban. Kérem levelek megtekintéséért. Telefon 87-84

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IRE igazgató. VI., Nagymező s. 17

Ma kedden:
az összes helyiségek zárva!

Holnap és holnap után karácsony két ünnepen:
két-két nagy előadás

kezdetük d. u. 4 és esti 8 órakor.

Jegyelővétel a nappali pénztárnál 10-1-g és d. u. 8-6-ig
A lélekertben reggeli 5 óráig **VÓROS ELEK** csigányzene-kura hangversenyez.

Egy háromszobás lakberendezés 360 forinttól

kezdve, mely áll: 2 szekrény, 2 agy, 4 szék, 1 mosdó és 1 fürdő. Anyagi 180 tr. 1 krodono, 1 kizárószia, 8 ebéd-izsek, 1 szőnyegdiván, 120 tr. 1 kanapé, 1 fotó, 1 fanyar-aszék, 2 ülőke, 1 szalonasztal és 1 konzol és 10.00 selyemmel vagy plüss bevonr 110 tr. Nagyobb és finomabb berendezések, vala-butorok nagyon olcsó árakért, nagy válmint egyes asztalokban.

NAGYIMRE lakberendezést vállalunk kőbutorokkal Budapest, Váci-körút 2. I. em. Szereszen utca sarok 85 koppel elátott legmodernebb albumunkat 50 fillér bélyeg beklüdes-ellenében megküldjük.

Nagy karácsonyi vásár

Szövet blons trt 1-20-tól kezdve
Bármely flanel blons trt 2-25.
Selyem blons trt 3-50-tól kezdve
a legfinomabb kivitelű.
Ostipke blons trt 6.50, 7.50, 9.-
Tiszta és szívesen merék után is készítenek

Redlich J. Lipót, Bpest,
Andrássy-ut 58. és Andrássy-ut 50.
Csepp-csokorok.

Úri és női divat áruházában.
Ugyanott csokorok, flanelok és szövötek méter- és szára is kaphatók

HELVÉZIA KAVÉHAZ

Andrássy-ut 35. szám.

Minden este cigányzene.

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalemmal

MATSCHEK optikus és, csak Karoly-körút 6. sz. ahol szem-üvegek és látászok is legelőkelőbbben kaphatók.
Harcos utca 17. szám

Ki nem hallotta még híret!!

Takats' világíró szabadalmazott állítható gyomorvívó-éve és gyomor- és hátvédő öve. Igazán áldásos hatásnak, amely a gyomorba! K öli, gyomorgörcsöt, hasmenést, hasé kényesét rögtön megszünteti. De mint egészleg biztosítói is nagyon sokan egész családok is viselik, de ott ezután nincs is betegség hanem csupa öröm és vigasz, mer minden javány és minden betegség egyedül biztos ellenszere. A gyomorvívó öve ára: számu mely legelőkelőbbre alkalmas 4 kor. II. számu "ulkövért termelőkre 6 korona. Hátvédővel gyomor- hasé, hat- és derék védő. I. sz. 6 kor. 50 fill. II. sz. 8 korona 50 fill., ezt nagyon sokan viselik alsó in helyett is, különösen az intelligens osztály meri használni. Konyvcsébb és cizszerűbb is, mer melegítő is a szabályozható és nem holtfezék, rendelésnél a derék körmértete es ideit vagy női trandó. A ki elapra hívják: kik, a pénz elvételén megküldi bérmentve kapja, külföldről 2 kor. val. (kub küldencs. Szólküldi a világ minden részébe, a feltaláló czime **TAKATS DANIEL NAGYVÁRAD**, Sorompó-utca 8. szim megőrizendő. E cím megőrizendő

PONTOS ÉS LEGJOBB ÓRÁK

5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT

RÉSZLET FIZETÉSRE

KÜLÖNLEGESSÉG
ALKALMI AJÁNDÉKOKNAK
VALÓ ÉKSZEREKBE,
CHINA-EZÜST DISZTÁRGYAKBAN,
ÉVŐESZNYÖZÖKBE,
és ÉGNYÁZI SZENT ÉDÉNYEK
DÚS VÁLASZTÉKBA.

JAVÍTÁSOKRA és VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZAL INGYEN és BÉRMENTVE.
POLGÁR KÁLMÁN ékszerész és műorás
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.

HETI MŰSOR.

December	Nemzeti Színház	N. kir. Operaház	Vígyszínház	Király-Színház	Nepszínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Uránia
25 Szerda	Az aran ember A vetélytárs megváltás	Fortunio	Couliisset ur, Az aczókirály	Varázskeringő Varázskeringő	A balkirálynő Tündérszerelom	Gyurkovics Gretchen	—	A babona Marokko
26 Csütörtök	Pry Pál	Tosca	Osztrigás Micsi	Varázskeringő	Piros bugyellaris Tündérszerelom	A dada Gretchen	—	A babona Marokko
27 Péntek	A vetélytárs	Lskmé	Lisszi huska Couli-zet ur	Varázskeringő	Tündérszerelom	Gretchen	—	Marokko
28 Szombat	Marian	Fortunio	A jó kedvu Matyó Az aczókirály	Varázskeringő	Tündérszerelom	Gretchen	Forradalom	—
29 Vasárnap d. u. este	A vasgyáros A vetélytárs	Saba királynő	iszette kisassz a feleségem Osztrigás Micsi	Varázskeringő Varázskeringő	A balkirálynő Tündérszerelom	Kerulo m. Gretchen	—	Re dnek muszaj jenni Marokko

SZÍNHÁZAK

Kedden 1907. december 24-én

MODERN SZÍNHÁZKABARET
Andrássy-ut 68.

A Ferenzvárosi angyal
Hella Jend és Moirár Ferenc
rejtje zónától szerette Szirmai
Albert. — Modern gyermek
Szombázy István bohásága. —
Az alosztós szimfónia, írta Szom-
báhy István.
Pesti életkép, utca Moirár Ferenc.
21 mulatságos kabarészám.
Felépnek: Medgyaszay Vilma,
Vörösi Ilse, Pócs Lili, Urali Mella,
Károlyi Ilona, Gótszál Margit,
Kardos, Ilona, Déri Blanka,
Szűcs Nelli, Nyaszi Károly,
Kardos, Selyem, Szendrői, Bar-
sony,
Kezdeté 9 órákor.

„APOLLO-SZÍNHÁZ”
(TELEFON 68-39.)

Csodás karácsonyfa
Nemzetközi táncok. (Elő-
adja G. Kápolnai Irén urnő.)
— Modern Don Juan. —
A csillagász sorsa.
Mesés írók. — A leghasz-
nosabb házifalat. — Élet
Csinában.
Elmegyek a templom előtt...
Ének: Pinter Imre.
Kezdeté 5 órákor.

BUDAPESTI Cabaret Terezkörút 28.
Telefon 52-88.

(BONBONNIERE).
A CABARET KARACSONYFA: Szerdán, decz 25-én és
csütörtökön, december 26-án DELUTANI ELŐADÁSOK.
Kezdetük 4 órákor. Mészkelt helyretek. Minden este a
nagyiskerű deczemberi műsor. 4 SZINDARAB, 4 SZINPAZI
TREFÁ! 25 CABARETSZÁM! — Felépnek: Nagy Endre,
László Rózsi, Ferenzy Károly, Balogh Béke, Elbor Olga,
Kepi Jolán, Huszár Károly, Sajó Géza, Gabányi László,
Márk Náder, Kovács Árpád.
Jegyek: Bárd-ná Kosuth Leveles-ut és Andrássy-ut, Zipszer-nél
Andrássy-ut 4. és a Cabaret pontfőnökénél, Terezkörút 28.

TATRA-MULATÓ
VII., KIRÁLY-UTCA 77.

Sensatiós deczemberi műsor

Este 10 óráig: VARIÉTÉ MŰSOR.

Este 10 órán túl:

Nemzetközi Cabaret

Conferencier: Bauer György.

Az előadás kezdete 8 órákor.

Pályolyok!

Fenntartott helyek!

TELEFON 15-10.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.

FREDELLA

a világhírű átváltozó-művész fellépte.

GARUSO UTOPIÁBAN énekes varázslatok 11 szereplővel.

KOMPONISTA-KONGRESSZUS 30 világhírű zeneszerző bemutatása.

Uj so zat.

Uj! MORICZ, A FIATAL Uj!

boházát 1 felvonásban. Írta: Kardos Andor.

Azonkívül az összes újonnan szerződött attrakciók és magánzsem-
mok fellépte.

— Az előadás kezdete este 8 órákor. —

Minden ünnep- és vasárnap délután 1/24-ór: előadás
mészkelt helyekkel.

Átlékertben reggel 6 óráig HEGEDŰS GYULA elsőrendű cigány
zenekara hangversenyez.

A télkertben éjjeli 12 órától reggeli 5 óráig

RAGY BALL MABILLE

Selyem	Függöny	Smyrna	Vászon
és szövet uj- donások.	Ágyterítő és paplan.	és Axminster szőnyegek.	és asztalneműk

Olcsó választék. Olcsó árak.

Rosenberg és Quitt

VII., Király-utca 32. szám.

Alapították 1895.

CIMBALMOK,

Legjobb szabadalmazott szelű beütő
szekerekkel, melynek hangját, hang-
tartását más gyártermék meg se-
közeli, részletfizetésre is le-
hető. Szobor, jótállással kö-
pöntök. Fonográfok, gramofonok,
hegedők, fuvolák, oltárak, oka-
rinák stb. olcsón legjobbak. Ké-
tve elismert jó munkáért.

Arjegyéketingyen kő
Mogyoróssy Gyula

m. kir. szabadalmazott hangszergyáros
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71
Telefon 68-29.

»Hermes« levélrendezők,
»Hermes« számlarendezők,
»Hermes« gyorstízők,
»Hermes« iratgyűjtők,
»Hermes« iratdobozok

minden jobb papírüzletben kaphatók, hol nem,
ugy kérem közvetlenül hozzám fordulni.

Kertész M.

Irodai cikkek, különlegességek gyára.

BUDAPEST, VII., Hársfa-utca 12.

(saját házbán). Telefon 27-43.

Képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

RIVOLI műtermében
Budapest, Rákóczi-ut 30.

Készülnek csak elsőrendű művészies és minden alka-
lomra kiváló ajándékok képező fényképfelvételek, esszé-
u. m. modern arcképfelvételek, kis és régi képek
után nagyítások, festmények, selyem- és bársony-
arcképes dísz tárgyak, ékszerekbe való olajfestésű
gyöngyház alapú üveg és beégetett porcellán képek.
Esti felvételek. — Telefon. — Miről kíván díj-
talanul árjegyzéket?

Nászajándékok

jubileumra dísz tárgyak, evő-
eszközök, műtári cikkek

részletfizetésre

is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN

művészi ékszerterelepén

Budapest, Erzsébet-körút 29. I. em.

Arjegyék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Ne vásároljunk külföldön!!!

A karácsonyfa ragyogó ékességel! Olcsóbb és jobb, mint
a külföldi utánzatok!

„Gloria angyalharangocskák”

(1896 t-ó a tör-
vényesen védve.)
Klára és Fiska és
Haas-nál.
Fő ár közepett ra-
gyogva a karácsony
közéledtet hirdetik.
Tündéres fényével
beragyogja az egész
karácsonyfát. A 8
gyertya melegétől a
felső kerék forgásán
jön a róla lecsúszó
patent kalapácsok az
acélharangokhoz. Ve-
rődve, egyszerre több-
féle igen kellemes
tiszta összhangot hal-
latnak. — Így a fény-
ár közepett ragyogva,
a szent jászolhoz vo-
nuló új csengőre
emlékeztetve a betle-
heml éj v rászó ere-
jével áhítatba ajt ben-
nünket és gyerme-
keinket. — A hályhara
állítva is kitűnően
működik. A Fiska
és Haas-féle
„GLORIA
angyal
harangocskák”
ára kéregdobozban,
használati utasítással
— 75 kralcar. —

3 darab 2.10 frt
6 3.90 frt
Péki és Haas-féle gloria angyal harangocskák pazar kivételben, töké-
letes nikkellezéssel 1 frt
3 darab 2.70 frt
6 3.15 frt
Gyönyörűen ragyogó, fényesen ábrázolt karácsonyfa-dísz arany-
ezüst sódratok, üveggyöngyök, reflektorok, angyalok, girlandok, gyöngyök,
mátr. harang stb.
1-00 számszámú láda 60 darab 1 25 frt — 2 sz. láda 151 drb 2.50 frt.
3. sz. láda 241 darab 5 frt.
Okulva a múltakról Minthogy közvetlen az ünnepek előtt, vidéki ren-
deléseket már nem fogadunk el, saját érdekében is kerjük a t. közö-
nyet, hogy szükségletét jelen hirdetésünk után azonnali rendelése meg-
Péki és Haas sportáruháznak karácsonyfa-dísz idegyőntéjére,
Budapest, VI., Andrássy-ut 13. 5984

Hol kell
Erényi-Ichtiol-
Salicilt használni?

1. Ahol a viszketegségi bőr-
baj ellen nem lehet találni
más megbízható szert.
2. Ahol a sömörős viszketeg-
ségtől nem tudnak meg-
szabadulni.
3. Ahol a sebek vagy kise-
besedések sok bajt és kel-
lemetlenséget okoznak.
4. Ahol az aranyeres fájdal-
mak napirenden vannak.
5. Ahol végbél-bántalmak
óriási fájdalmakat okoznak
6. Ahol az excema gyakran
mutatkozik.
7. Ahol a feldörzsölés és
kisebesedés égetési fájdal-
makat okoz.
8. Ahol a test bármely része
vagy a lábak izzadnak.
9. Ahol a viszkető fájdalmak
jelentkeznek.
10. Ahol az ótvár nem volt
eddig gyógyítható teljesen.

az eredeti „Erényi-Ichtiol-Salicil”
3 koronás dobozokban csak a kizárólagos
készítőnél kapható:

Erényi Béla DIANA-
gyógyszertára
Budapest, Károly-körút 5.

(Postai megrendelések utánvétel mellett aznap
szállíttatnak.)

Több mint egy millió köszönőlevél ér-
kezett be a világ minden részéből.

Felesége keres

gépkocsival 20 koronáig.
 Hetenként
 A gép megvételénél garanciát kap arra
 nézve, hogy teljesen munkával ellátják
 és hogy az üzemeltetés részleteit. Iavolsz
 nem is az akadályt. Pénzüknek is akad-
 mas. Elismerő levelek rendelkezésre
 állanak. Kérje. prospectust. Schön-
 dorfer E. Wien VII. Melkennasse 10

Elsőrendű uri-szabó üzlet

Kizárólag mérték szerint

Oszi zakkó öltöny
 Raglán v. téli-kabát
40 és 50 kor.-ért
 Dus választék bel- és
 külföldi szövetekben.
 Nyáron készült egész
 rinom télikabátok 50
 koronáért kaphatók.
Mechlovits és Fái
 törv. bej. uri szabók,
Budapest,
 V., Váci-körút 76.

BIZTOS
 gyógyulást keresőknek

kik bármily
nemi betegségben szenvednek
 mint húgycső és hólyagbeteg, begyészűkletek, vesebeteg-
 ságok, éjjeli magömlések, sebék és bujakörös bántalmak (syphi-
 lis), az önterítéses nőbőleiként fellépő idegbajok, korai férfi-
 erő elgyengülés, bármily bőrkütsékek stb. nőknél fehérfolyás,
 méh bajok, alacsony, gyors és gyökéres gyógyítására szigor-
 ruan tudományos és lelkimórosten gyógymódszert
 fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. sz. és kir. orvosi főorvos országos hírű és a legelső 22
 éve lennálló rendelés intézetét
Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 24. sz.
 Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgycső és hó-
 lyag bajok vizsgálatára villamos húgycsővizsgáló segélyével.
 Vidékiek levelezése kimért 5 választ és csaknem tanácsot nyer-
 nek, gyógyszerrel gondoskodva kora. Titoktartás biztosítva.
15 óráig külön váróterem.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfeletti gazda-
 lapasztólattal alapján, melyeket a kórház húgycservi
 és bujakörös osztályán való működése alatt számos
 éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban
 emeritált kórházi orvos
 gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makac
nemi betegségget
 (húgycsőfolyást ebeket, syphilit stb.)
 Impotentiát (férfiui gyengeség
 megidősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszer
 foglalkozás megzavarása nélkül.
 Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető.
 Levelekre díjtalanul válasz. Kivételre gyógyszeres.
Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.
Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám
 (A Pannónia szállodával szemben.)
 Aljáró ház. — Bejárat a lépcsőnél. — Külön várószobák.

2 1/2 millió
 Összegű 16- és melléknyereményekre játszik,
évenként 6 huzásban
 ha megrendel nálunk 1 darab konvertált magyar
felzálog sorsjegyet
 Havonta fixetendő darabonként:
 21 havi részletfizetésnél --- K 8.- | 30 havi részletfizetésnél --- K 6.-
 25 havi részletfizetésnél --- K 7.- | 40 havi részletfizetésnél --- K 4.75
Minden sorsjegy okvetlen nyer! Egy sorsjegy több főnyereményt is csinálhat!
Legközelebbi huzás december 27-én!
egy millió korona főnyereménnyel!
 Ha megküldi az első részletet, azonnal megkapja a sorsjegy számával
 ellátott részletét és ennek kézbevételevel a sorsjegyre eső minden
 nyereményt Önnek kifizetünk. Az utolsó részlet kifizetése után ki-
 szolgáltatjuk magát az eredeti sorsjegyet is. A havi befizetésekhez
 postacsekket, minden huzás után sorsolási jegyzőket küldünk.
Központi Váltóüzlet R.-T. Budapest, V. ker.
 Alapítotott 1889-ban a Magyar Országos
 Központi Tektörköphatár által.

A bosznia-hercegovinai államvasutak üzemkimutatása
 1907 október haváról. — Üzemhossz 940 km.

időszak	Továbbított		Bevételek	Összehasonlítás a mult 1906. évvel	
	személyek száma	árak tonnákban		bevétel	különbözet
1907 január 1-től szeptember 30-ig	1,750 3-3	894 204	8,140.917	7,790.010	350.907
1907 október 1-től 31-ig	186 699	130.926	1,111.516	1,007.428	104.088
Összeg	1,937.082	1,025.130	9,252.433	8,797.438	454.995

Sarajevo. 1907 november 12-én. Az igazgatóság.

Telefon 58-19

Kérlek! Ne tévedjen!
 Gyerejen a csigra
Lukács Gyula
 férfi-szabó
 V. ker. Károly-körút 14

Felöltő K 20
 Öltöny . 26
 Gallér . 14
 Gaszdászati kabát K 20
 Szőrmebélőssel K 34
 Télikabát . 30
 Nadrag . 10
 Flu- és gyermekruha
 dus választékban

!! Tisztigallérok !!
 Mérték szerinti megrendelésekre csak kiváló
 jó minőségű Honi és Angol szöveteket tartok
 készletben. A. Telefon 58-19

Tündéres karácsonyfa!

időzs

Ujdonsgái

Karácsonyi ládák!
 (Ar és kivételben a külföld felülmúlva) Iztésen üvegdíszek, ezüst-
 fonatok, golyók, ragyogó díszítmények, ékes reflektorok, girlandok
 és sok tündöklő éklíményekből összeválogatott gazdag tartalommal
 meg a pazar karácsonyfa hatásos kelleivel. — Kaphatók négy-
 féle sortiment-csoportban, nevezint:
 I. sz. csoportláda 1.25 frt. | III. sz. csoportláda 5.- frt.
 II. sz. csoportláda 2.50 frt. | IV. sz. csoportláda 10.- frt.
 To **kommersz-láda** (külkereskedőknek is igen ajánlható)
 tartalmaz 8 doboz (a 12 drb) csakis nagy és hatásos üvegdíszítményt,
 arany-ezüst fonatot és zsenillázott, festészeti újdonságokat. Ily
 kommersz-láda 2 frt 30 kr Ládák mindenkor ingyen. Törés-
 mentés osomagozás ládánként 10 kr A ládák kiadás sok tar-
 talmú és olcsó árúlatán, az előzetes tömeg-összeállításával és
 csomagolással magyarázandó

Piökl és Haas sportüzletének karácsonyi Idényszirtálya
 Budapest, VI., Andrásy-ut 13. szám.
 A fenti ajánlatunkat kivéve az egyéb karácsonyi ajándékok,
 ládák és sportokkal pedig ingyen megjegyztük foglalkozunk.

Dr. Tenkóczy Ottó-féle Gyógykeserü likör. (Kraft bitter.)

Kizárólag zamatos gyógyfüvekből készült. — Melegíti és erősíti a testet. — Elősegíti és fokozza az étvágyat. Vezérképviselet: **Steiner Gusztáv** Terézkerut 37. Gyár: **Stein és Robitschek** Bécs, III., Diamantasse 6.

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsó választék.

MÜLLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

Használata előfeltétel minden fogájdalmat, elsősorban meggyógyítja a fogak romlását a kálciummal szájbőr. — Egy üveg szájvíz ára 40 krajczár, 80 krajczár, nagyobb üveg 1 forint 60 krajczár és 3 forint.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

Szaliczil vízzel használva nemcsak hófőhérré teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségek tovább terjedését is megakadályozza. Dozsa 80 krajczár és 1 frt 20 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 80 krajczár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főtípusú készítmények orvosi utasítás után használhatók.

MÜLLER J. L.

és az kir. udvari illatszerek és péperek-gyárájánál. Budapest, IV., Koronahéczeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

500 koronát

fizetnek annak, ki a Bartilla fogorvosnak használatára melletti — üvege 70 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlök (franco küldéssel külön 95 fill.) Bartilla-Winkler Ede Wien 19/1, Sommergasse 1, Főraktár Budapest, Török Király-u. 12., Andrássy-ut 29. sz. Dr. Egger Václav körut 17. sz. — Kapható minden gyógyszerárban, Csak Bartilla fogorvos kérésére. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. 379

DELI S.

csemege- különlegességek

Ferencz József-tér

Gresham-palota.

Az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai r.-t. kiadásában (Budapest, VII., Rákóczi-út 54. szám) megjelent

JÓ MAGYARSÁG

ÍRTA **KELEMEN BÉLA** Tanácsadó a magyar nyelvtan és helyesírás kétséges eseteiben. ::

A JÓ MAGYARSÁG felvilágosít a hibás kifejezésekről, figyelmeztet a kerülendő idegen szókra, megtanít az ikes igék mai helyes használatára és a szenvedő alak kerülésére, tájékoztat a helyesírás, szóragozás, mondat szerkesztés stb. számtalan nehézségében. Kelemen könyve nélkül igazán nem lehet el magyar ember. A könyv kétféle alakban van forgalomban: az iskolai K, a nagyobb, teljesebb K kiadás ára 2 és díszesebb kiadás ára 3.

Megrendelhető az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai r.-társulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, Rákóczi-út 54.) és minden könyvkereskedésben.

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé dessert bonbonok

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

MEGCSALT ASSZONYOK.

— REGÉNY. —

Írta: **E. GABORIAU.**

46

Kimerülten lehanyatlott az erdőben, melybe már néhány óra óta bolyongott és a szafolyton csak ezt ismételte: ez nem lehet, ez kádó esőben újból meg újból elolvasta a végzetes levelet.

Nem, itt már semmi kétség nem forgott fenn, bizonyos valóság volt! A felesége és barátja csalják őt!

Most már mindennek vége!

Az életének semmi értéke nem volt többé rá nézve! Hiszen csak Bertáért dolgozott, ő érette akart vagyont gyűjteni; ő volt a boldogsága, az öröme és most?! Nem tud így tovább élni, nagyon is boldogtalan!

Hiszen itt van a fegyvere! Csak le kell nyomni a ravaszt és szegény szive megnyugszik örökre! És ha megtalálják a holttestét, majd valami szerencsétlenséget sejtene és senki nem tudja meg az igazságot.

De hát az a két nyomorult büntetlenül szabaduljon?

— Nem, ennek nem szabad megtörténnie! — kiáltotta egészen hangosan és ökölbe szorult a keze.

Hiszen ha meghalna, azok csak örülnének ennek. A végrendelete szerint Berta általános örökös és ezáltal gazdag lenne és szabad. És Hektor, a gonosz, alattomos, ravasz barát élvez-

né és pazarolná a vagyont, amit ő becsületes szülőktől örökölt és saját szorgalma által gyarapított. Soha!

— Meghalni, azt igen, meg fog halni, de előzőleg megboszulja magát és iszonyúan megbünteti őket.

— De hogyan?

— Haza siessen és mindkettőt lelője?

— Ilyen becsületes halált nem érdemelnek ők meg; szenvedni kell nekik is és olyan kínokat elütni, ahogyan ő szenved. Ők hamisak voltak és képmutatók, ő is képmutató lesz! Jaj lesz nekik, jaj!

Felkelt a fatörzsről, amelyen ült. De egészen meg volt dermedve és teljesen összetörve, csak nagy fáradtsággal tudta magát hazavonszolni.

Mikor végre sötét este megérkezett Valfeulbe, a kapu előtt egy pillanatra megállt, fellélegzett és igyekezett nyugodt, vidám arckifejezést ölteni.

A felesége megvárta őt az estebéddel és most kedveskedő szemrehányással fogadta késő jövelele miatt.

— Olyan nyugtalan voltam, — mondotta az asszony, de most csak gyorsan ül az asztalhoz, a forró leves jót fog tenni.

De Sancresy visszautasította.

Nem, ezt már nem tudta volna elviselni, hogy ott üljön közöttük, a képmutató feleség és a gazember, boldogsága megrabolója között.

Sancresy azt mondta, hogy nem érzi jól magát és azonnal lefekszik.

Barátságosan köszönt és felment a szobájába.

— Nem tűnt fel neked valami, Hektor? —

kérdezte suttogva Berta a gróftól, midőn egyedül voltak.

— Mi tűnt volna fel?

— A férjem nagyon különös volt, a szemében pedig izzott valami, amit még nem tapasztaltam nála.

Mivel az egész napot kiunt töltötte az esőben, kissé elhanyagoltnak látszott, egyéb semmi! Különböznél pedig éppen olyan ostobán vig és esetlen volt, mint máskor!

— Hektor, én attól tartok, hogy gyanít valamit!

— Ő? Nem, sokkal inkább hiszékeny, mintsem ilyesmi eszébe jutna.

Berta azért nagyon aggódott, étkezés után rögtön felment férje szobájába, akit legnagyobb foku lázban talált. Rögtön elküldött az orvosért, aki a vizsgálat után mindiárt kijelentette, hogy komolyabb betegség van készülöben.

És tényleg, Sancresy állapota napról-napra rosszabbodott és már a legvégsőtől tartottak.

Berta és Hektor nem távoztak egy percze sem a beteg ágyától és olyan odaadással ápolták, hogy általánosan dicsérték őket. Pedig nem volt könnyű a szolgálat a beteg körül. Lázás deliriumában gyakran olyan dühkitörései voltak, hogy minden erejüket meg kellett feszíteni, hogy a beteget visszatartsák, aki mindenáron ki akart ugrani az ablakon.

Ez a delirium teljes nyolcz napig tartott, de különösképp egy szóval sem árulta el gyanúját.

Végre a kilencedik napon némi javulás állott be, a láz elmúlt és hörgő lélegzete is elmaradt.

(Folyt. köv.)

Kedves ajándékot

Írják Önnek postafordultával ingyen és bérmentve, ha kirajzolom szét **100 czimet (csak vidékit)** küldése czéljából. Küld magán és állami hivatalnokokról, tanítókról, a magas klerusról, gazdálkodókról, gazdasági hivatalnokokról, gyárosokról, gyári hivatalnokokról, jól szituált magánzó ról, kereskedőkről, iparosokról tisztán és olaszhatóan írva egy iv papírra lakóhelyüket és legközelebbi környéküket.

Szabadalmazott újdonságok üzeme!
LEOPOLD WEISZ, WIEN.
III/2. Lichtenuergasse 2.

BETEGEK FIGYELMÉBE

Sok ezer reményvesztett beteg féltnak és nőnek adta vissza megrongált egészségét és alított helyre testi és lelkierejét — speciális gyógymodunk. Olyan sikereket ért el gyógymodunk egész Európában, amit az intézet hiteles iratokkal bárkinek bebizonyíthat. A gyógykezeléshez tartozó speciális szerek és alkalmazások tökéletessége, valamint a betegek ront tanusított lelkiismeretesség, gondos figyelem és a legalaposabb vizsálati módszerek, mind hozzá járultak az elert kiváló eredményekhez. Eljárásunk oly nyílt és őszinte, hogy a betegség alapos megvizsgálása után csak azo at fogadjuk el gyógykezelésre, akiket biztosan meggyógyíthatunk.

Ha valakinek lehetetlen volna megjelenni, akkor csak írja le azonnal baját, amelynek pontos áttanulmányo ása után megkapja az utasítást és a megfelelő speciális gyógyszereket is — a legnagyobb titoktartás mellett. Levelébe válaszbélyegget mellékeljen. A gyógykezelés befejezése után a leveleket elé etik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. A mindennapi foglalkozás mezzavarása nélkül, biztos sikerrel, alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta dr. Palócz az ő speciális gyógymodjával még a legelhanyagoltabb esetekben is, a bujakeros sebeket, húgyvese-, hólyag-, ideg és hátgerincz-bajokat, sérveket az onfertőzés és szifilisz utóbjait, magömlést, elgyengült férfi-erőt (impotentiát), kezdődő elmezavart, aranyerét, vérbajokat, nőbetegségeket és a női nemű szervek minden betegségét, valamint mindezen felsorolt bajokkal összefüggő betegégeket. Nők részére külön intézeti kezelés, külön váróterem és külön kijárat van. A rendelést dr. Palócz ömaga 5 óráig, (vasárnap déli 12 óráig.)

Cím: Dr. Palócz speciálista volt kórházi orvos Budapest, VII., Rakóczi-Kerepesi ut. 10.

A Schnitzer-féle TEÁT

kiváló íze és kiadóságánál fogva a legjobb családokban, internátusokban, szanatóriumokban stb. minden más tea fölé helyeznek.

Schnitzer Mór

oros, ceyloni, kínai tea, valamint cognac, rum nagyban behozatala

Bpest, VI., Váci-körút 9.

Fióküzletek:

V. Váci-körút 80.

A csm tesék szem!

VALÓ.
di francia különleges gasszók (óvszer) csakis

F. BERGUEANPILÁ
legjobb párisi gyárostól legelőnyösebben beszeresették

Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.

Készletes képek árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fénykép-készítéket objectivét vas, elad, csoról hias Apollo lemezek egyedül eláruló helye.

HATSCHEK EMIL

Andrássy-ut 18.
Béky-Érzsébet-körút 83.
Alapított 1877.
Sokkal előcsőbb, mint mások ártására.

KÜLÖNFÉLÉK.

Lesz-e?

Lesz-e kő a sirom felett?
Lesz-e rajta felirat?
Lesz-e, aki koszorút köt?
Lesz-e, aki megsirat?
Lesz-e, kinek olykor-olykor
Szébe jut egy dalom?
S mondj Etuskám, lesz-e, kiről
Odalenn is álmodom?

Kiss Ferencz.

(Ó-kori fürdők.) Az ó-görög világban a forrásoknak magas származást tulajdonítottak. Mindeniknek meg volt a maga istennője, nimfája. A jósk a gözölgő források mellett tanyáztak. Herodotos szerint a lybiai óazon Jupiter temploma forrás mellett állt. Délfiben is ott volt a Kassotis kútjője és — mint Pausanias írja — Pythia gyakran a viz gözétől kapta ihletét. De a görögögnél még sem fejtett ki a fürdőélet ugy, mint a rómaiaknál.

Baja ma is világhírű emlékekkel bír, mert élete össze van növe Róma történetével. Fekvése nagyszerű. Közel van hozzá Cumae, a legrégebb város, s az Avernus tava, hol a pokol bejárása nyílt. Kihamvadt vulkánok és melegforrások környékeztek. A főurak ott építették nyaralóikat s mikor már nem volt elég térség, a paloták alapfalait a tenger vizébe rakták. Pompa, zaj fészke volt ez a hely. Seneca panaszkodik egyik levelében, hogy nem tud nyugodni az örökös fürdői zaj miatt. Már kora reggel hallja a fürdővendégek lubiczkolását. Minden órában fürdőknek, ujjongva labdáznak s nyögve forgatják a nehéz öngölvökat. Ott próbálgatják az éneket, mások harsányan vitáznak s közbe egy-egy sivitás hallatszik, jeléül annak, hogy tolvajt fogtak, aki valamelyik fürdő ember ruháját akarta elemelni. Az árusok éles hangon kínálgatják süteményeiket, mert az volt a szokás, hogy ettek is a fürdőkben. A partokon pedig örömtől és italtól mámoros emberek bolyonganak, míg a lukrini tó partjai boidogak dalaitól visszhangzanak s a tó vizén fényesre festett koronákkal, rózsakoszorúkkal fődött sajkák usznák. E vízi kirándu-

lások telvék örömmel, a fürdő pedig visszhangzik a sokféle játéktól. Általában a komor Seneca ugy festi Bajae-t, mint az örömmek, a jókedvnek tanyáját.

Hát még a római nyilvános fürdők! Márvány-medenczék, ezüstcsövek, szobrok mindenütt. Agrippa, Titus és Nero közfürdőin kívül egész sereg magánfürdő volt. Caracalla fürdői, amelyeket bizonyos meghatározott órákban egyaránt megnyitották a szanátorok és a nép használatára, ezerhatszáz márványúléssel bírtak, a Diocletiané pedig több, mint háromzszere. A falak mozaikkal fedték s azokon gyönyörű rajzok és színek. Ezüst csövekből folyt a víz ezüst medenczékbe, melyekben a nép gyermeke is bátran fürdhetett egy kis rézpénzért. De ez a kényelem természetesen rossz hatással is volt az emberekre, amennyiben a meleg vízben kimerülten órákig henyltek és gyakorolták magukat a borivás nemes mesterségében.

Claudian 390 körül az enganei hegyekben fekvő Abano meleg kénforrásairól irt egy dicséző költeményt. Valószínűleg ez a dicséret buzdította Cassiodorus, Theodorik titkárát arra, hogy részletes utasítást adjon egy építésnek a rombadölt abanoi fürdők teljes helyreállítására. S e fürdő mai napig fennmaradt, még pedig virágzó állapotban.

Ugyanez a Cassiodorus engedélyt adott Winiswadnak, Theodorik egyik harcosának arra, hogy a bormioli fürdőköt használhassa köszvénye ellen. Theodorik unokája: Athalarik góth király pedig Prinscrinius nevű ezredesének adott engedélyt arra, hogy meglátogathassa Bajae-t, melyet ez engedélyben szép fürdőhelynek nevez — vize, ugymond — csodás hatása és az egészségre nézve sokat ér.

(A táplálkozásról.) Azt hirdetik, hogy aki erős akar lenni, annak jól kell táplálkoznia. A jó és bőséges táplálkozás bizonyára hasznára van az emberi testnek, de másrészt az is kétségtelen, hogy a legerősebb embereket nem mindig azok között találni, akiknek a legjobb szakács főzi a legizesebb ételt. Egy angol orvosi folyóiratban most érdekes közlemény jelent meg erről a tárgyról. Azok a római katonák, akik a hatalmas utakat és az óriási, pompás palotákat építették, nem ettek egyebet, mint fekete kenyeret és rossz, savanyu borral öblítették le ezt a száraz ételt. A spanyol munkás, aki roppant takarékos, munkás és vidámlelkű ember, reggeltől estig dolgozik, aztán éjfélig — táncol, hétszámra nem eszik mást, mint kenyeret, hagymát és mikor az ideje van, görögdinnyét. A szmirnai teherhordó gyümölcsön és olajbogyón él, de azért métermázsás ter-

het elég fűrgén czipel. A kínai munkás roppant erős, a munkában nem gyors, de páratlanul kitartó, csak az ünnepe napján eszik két marék rizskását, hétköznapokon egy marékkal is beéri: míg a szerencsen, aki bőségesen táplálkozik és hus nélkül meg nem tud lenni, félannyi munkát se bír.

(A törvény — törvény.) Valamelyik franciaországi bíróság előtt történt a következő eset. Egy kereskedőtől az egyik alkalmazottja 400 koronát lopott. A tolvajt letartóztatták, zsebeit kikutatták és mindent, amit találtak nála, közte a 400 koronát is, elvették. El is ítélték, a feltételes elítélésről szóló törvény alapján, azonban a büntetést egyelőre elengedték neki. Ujra visszaadtak neki mindent, amit elvettek tőle, a pipáját, dohányját, az óráját és — a 400 koronát. A meglopott kereskedőt, amikor a pénzt kérte, felvilágosították, hogy a tulajdonára nézve hamarabb kellett volna bejelentenie igényét. A tolvajt a törvény betűje szerint elítélték, az ellopott tárgy iránt azonban nem intézkedtek a törvény betűi s így a tolvaj a legnagyobb nyugalommal költöhetett el a lopott pénzt. — Ez az eset különben nagyon emlékeztet az elvesztett becsületrend esetére, amely szintén Párisban játszódott le. Valaki megtalálta az utcán az ismeretes vörös szalagot és elvitte a rendőrségre. A törvényszerű egy esztendő lejártával felszólítást kapott a becsületes megtaláló, hogy jelentkezzék a rendőrségen. Ott kijelentették neki, hogy miután a talált tárgyéért egy év alatt senki sem jelentkezett, az a törvény értelmében most már őt illeti. Ezzel átnyújtották az illető urnak a Franciaországban oly sokak által forrón áhitott vörös szalagot, mint immár jogos tulajdonát. Így futott a becsületes megtaláló rendjelhez — a törvény betűje szerint.

(Vad tyukok.) Sandwich-szigetek hasznos állatvilágának egyik igen nevezetes madáralakja az elvadult házityuk. Értékesebb vadnem ez ott, mint nálunk a fácán. Az elvadult tyukok egyforma sikerrel tenyésznek ugy a hegyes és sziklás vidékeken, mint a lapályok bozótaiban.

Sok millió hever

Egész évre K 2-50

HITELES MERKUR
Budapest, Ferenciek-tere 6.
Kérjen mutatványszámot!

szépségtől, mivel a sorjegy tulajdonosok nevére járhatnak megbízható sorsolási lapot. Ezért járassa a

Hiteles Merkurt.
Egész évre 2 kor. 50 fillér
Majelen havonta 2-szer
A Hiteles Merkur előfizető

ingyen
kapnak egy évkönyvet a január 2-iki számúval melékelve, mely az eddig ki-sorsolt, de föl nem vett nyo-reményeket közli.

ingyen
kapnak egy sorsolási nap-tárt, mely sorsjegytul-ajdonosokat érdeklő tudnivalókat tartalmaz.

ingyen
járásnak 31 sorsjegy nyo-reményre.

SZABADALMAKAT
védjegyeket és mintaoltalmat

Megszerez a
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PASZTOR (bej. czég)
BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körut 17. szám.
Fővilágosítás díjtalan. 25-976 TELEFON 21-20.

Egészen új!

Penkala Toltó írón

Rendkívül eredetesen új dolog

Kényelmesen viselhető a mellényzsebben — Elegáns! — Mindig használatra készen, soha nem kell hegyezni. Hegyezéskor erősebb, nem őrlik be a filummal, nem okoz szorítást. A szolgálatot soha fel nem mondja!

Árak: Grafitt vagy másoló 1-20 K., (Nagyobb dupla-czeruza két színben 16-240 K.)

Ajándékul különösen alkalmas: Ezüst-czeruza 6 kor. és 9 kor. 6 fillér. Minden jobb papirkerekedésben kapható. Ahol nem volt, oda próbaküldeményt utánvétel küldöm MÖSTER et Co. szarvas, Zágráb.

Gyári raktár: Teitsch Izidor utca, Bpest, VI., Király-u. 84. Köpes árjegyzék ingyen!

BUTOROK

szalomból, ebédlő-, szalomból, kondozások, továbbá őr-szoba, troda berendezések és mahagon butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol börgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám
I. emelet 263
Kazinczy-utca sarok.

Egy millió a főnyeremény
a f. hó 27-én megtartandó
évente 6 huzásban játszó
Konvertált Játzalag sorsjegyek huzásán

Eladjuk ezen **10 korona** foglaló előzetes sorsjegyeket — a hátralékos ösz-napi árfolyam szerint **letétre** szeg után pedig utányos kamatot számítunk.

A foglaló vétele után szonnal megküldjük a sorozat és szá- **letétivet**, melynek birtokában mot tartalmazó **letétivet**, már az egyedüli játé- jog a vevőt illeti meg. Havi részletfizetésre eladjuk ezen sorsjegyeket darabonként a következő áron:

Havi befizetések	
24 havi részletfizetésre á	K 7.10
30 " " " " " "	" " 5.70
36 " " " " " "	" " 5.10

Az első részlet beküldése ellenében már kiadjuk a sorozat és számot tartalmazó részletivet azonnali játékkal

Általános Bank R. T.
Budapest, Erzsébet-körut 39. szám

Titkos bejegyzések

biztos és tekinthető meggyőzősége 24 órá szünet nélküli társaságai folytan legjobban ajánlják

Dr. CZINCZÁR
egyetemi orvostudós specializistát

Igen rövid idő alatt alapos sikerrel gyógyít: Huzásosfolyást, magömlést, hólyagbajot, fekélyeket, syphilis, férfi egyen-gő-ést, önterítést, hátsorinó- és idegbajot, bőrbajokat és minden női betegséget biztos módszerrel

Budapest, 10., Rápoly-hörut 10. I. emelet
Rendel. d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.

Videókat levél útján is biztos eredményre vezet a gyógyszerrel gondoskodók

Mintásokat tetemes árrang-díjmentesen küld.

Feltétlenül helyesen jár el, ha gyermekei számára egy több mint huszöt év óta a **gyermekek kedvenc játéka.**

Ha minden egyéb, gyakran sokkal drágább játékszerek már régen sutba kerültek, a Horgony-Kőépítőszerény nemcsak továbbá is szorgalmasan használtatik, hanem a gyermekek még be sem várhatják azon időt, míg egy kiegészítő szerényt kaphatnak, hogy még nagyobb és szebb építményeket felállíthassanak. Egy valódi Horgony-Kőépítőszerény tehát sohasem válik értéktelenné, hanem kiegészítő szerények hozzá-vásárlása által mindig nagyobb és élvezetesebb lesz és idővel emelkező a legolcsóbb

Ajándék is Horgony - Kőépítőszerény

A Rich er fele

ezért egy karácsonya alatt se hiányozzon. Bővebb találat- ezen híres építési játékról és a kiegészítő szolgáltató Horgony- Hőépítőszerényekről, valamint az új Richter-fele Rakásti játé- kokról, Golyó-mozgatók, átekokról, stbről az új képes kö- építőszerény-árjegyzékben, melyet minden anya, aki gyermekének nevelésére szívet fektet, azonnal hozassa meg magának. Bérmentve és ingyen beküldetnek.

A Richter-fele Horgony-Kőépítőszerények min- den finomabb játékszerületben K 1.75, 3.—, 3.50, 6.— és azonfelül kaphatók és a Horgony-véd- jegy által felismerhetők.

Richter F. Ad. és Ta. Cs. és kir. udv. és kam. szállítók

roda és raktár: **BÉCS** Gyár: XII/1. (Hietzing), Operngasse 10.

Rudolfstadt, Nürnberg Olten (Svájc), Rotterdam, Szt. Pétervár New-York.

Aki zenekedvelő és egy mechanikát zenélőművet beszerezni akar, az hozassa meg magának a legújabb árjegyzéket a híressé vált Imper, zenélő- művekről, kerek acélhanglemezekkel és ki egy beszélőgépet bir, vagy beszerezni akar, az kérje a beszélőgép- és hang- lemez-árlapot; abban a legjobb beszélőgépek és hanglemezek feltün- tetve vannak A Horgony-hanglemezek erős és természet hű hang, valamint nagy tartósság által kitűnnek és ezért szívesen vásároltatna.

Grammofonok, hangszerek, fegyverek,
látésővek és fényképező-gépek

részletfizetés mellett árfelemelés nélkül kaphatók

Aufrecht és Goldschmied
áruházában
BUDAPEST,
VII., Rákóczi-út 26. sz.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

Legszebb Karácsonyi ajándék

A KÖNYV

Részletes Karácsonyi könyvjegyzéket Kívánatra ingyen küld

AZ ATHENAEUM
IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZV.-TÁRSULAT
KÖNYVKIADÓ-OSZTÁLYA

BUDAPEST,
VII. KERÜLET,
RÁKÓCZI-ÚT 54.

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények használtak és ajak, rendkívül olcsó áron kaphatók...

Gépészek, gazdatisztok, mindennemű mezőgazdasági munkások...

Jogi, politikai szigorlatokra, alap-és államvizsgákra...

Házak, villák, telkek, gyártelepek, gyártelepek a főváros minden részéből...

Parketgyár Gyöngyösön alapítja gyártelepét.

Rekedtség biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle czukorka...

Fakult bőrkabátok sötét színekre tartósan festettek...

Uztvételt és átadást minden irányban ingyen közvetít...

Veresáfonyabefőt BARTA-féle, 6 kilós postakosarányú...

Csemegeszőlőt legnemesebb fajokban, fagymentesen csomagolva...

Urasági butorokat, szőnyegeket, esillárokat és legteljesebb berendezéseket...

Nagy Zsigmond VI. Lázár-utca 3 (a Váci-körut mellett).

Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni...

Szepességi csemegék BARTA-féle veresáfonya befőt, málna, szamóca...

Allást mindenkinek minden irányban ingyen közvetít...

Finom öszi juhtúrót 5 kg. bődön 6 koronáért...

Vendéglősök és magánfogyasztók figyelmébe ajánlom saját termelésű fajboraimat...

Magán építő iparos iskola előkészít építő, kőműves és kőfaragó vizsgához...

Dió, garantált idej, egészséges, fehérbélű nagyszemű...

Zálogezdulákat, brillantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket...

Narancsot édes, vékony héjú 5 kilós postakosarányú...

Ki a YES-OUI-SI című lapot megrendeli, jelszava minden megrendelés nélkül...

angol és francia nyelveket alaposan megtanulhatja...

Alkalmi vétel. Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényesített körmenyek...

Saját gyártmányú Vas- és rézbutorok Rézagy 45.- frt Vaságy matraczsal 8.50...

WEISZ LIPÓT Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.

Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra...

Zálogezdulákat, brillantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket...

Modern urasági butorok alkalmi vétel és eladása...

GROSZ SÁNDOR és társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezültk. Gyár-utca. Telefon 14-09.

Hisszonyok vigyázatok. Minden családra nézve legfontosabb...

Fenyőborovicska (Juhász) BARTA-féle, 8 liter 7.50, 4 liter 4.50...

BUTOR árverésről, finom és egyszerű butor, hálósobák és garson szobák...

Magánkutató iroda Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket...

Lakást, butorosított szobát, bármely célra, berendezéssel is, mindenféle berheliséggel...

3 szó... Egyenruha Tiller Budapest.

Ajtók ablakok, VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk, használat és ajak...

Lefkóvits Jakabnál Bpest, V. Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lipótkörut közelében.

Stenográfia. Ingyenes, magyar. német gyorsírási és gépirási tanfolyamok...

Régi ezüstkütyük és zálogezdulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerárut...

Pénzkölcsönt magánpénzt azonnal, takaréktól legyorsabban ingatlanra...

Építkezéseket! Gyórák lakóházak tervezését, telepítését...

Csemegeszőlő postakosarányú fagymentes csomagolású...

Gyorsírás (Gabelsberger) Gereben gyorsíró nőiskolája kiképzés után állást garantál...

Kristóf-tér 2. Kolozsvári jogtudományi és államtudományi szigorlatokra...

BUTOR Alkalmi vétel Butorvásárlók figyelmébe ajánlom legjobb minőségű butoraimat...

Polgári árkai Pontos kiszolgálás! Kitűnő szabás! Zellszka János Budapest, Andrásy-ut 58. l. em.

Magyar harci kanári tenyésztő Debrecenben. Magánpénzt azonnal, takaréktól legyorsabban ingatlanra...

Magyar harci kanári tenyésztő Debrecenben. Magánpénzt azonnal, takaréktól legyorsabban ingatlanra...

Magyar harci kanári tenyésztő Debrecenben. Magánpénzt azonnal, takaréktól legyorsabban ingatlanra...

Polgári iskola bármely két osztályát az ág forintért készíti elő Kovács-féle tanuló-olthon...

Butor új és használt beraktározásból visszamaradt, csillárok, lámpák, irodabebendezés...

Polgári iskolai reáliskolai, gimnáziumi, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra...

Bőrszékiaipar Bőrszékiaipar és bőrtaragás. KENDI ANTAL Budapest, IV., Károly-utca 2.

Ajtók és ablakok régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvárcsoszatok, kertkerti keramillapok...

Kelemen Mór, épület-bontás vállalkozónál Budapest, Mador-u. 72-74. Utak üzlet Széchenyi-ut 8.

Urasági butor Eladok és veszek; mahagoni hálósobákat, ebédöket, szalonokat, rézbutorokat...

Nagy és Fia Allandó nagy lakberendezési kiállítás! IV. Semeleweiss-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fióküzlet nincsen. 26619